

Brassói Lapok

XL. évfolyam
133 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1934. évi június 17

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: A helyi kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcenti méterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK MAROSVÁSÁRHELYT!

A Harmadik Birodalom nyíltan bejelentette a pénzügyi csődöt

Félesztendeig semmiféle adósságot sem fizet Németország
Hitler diktaturájának csúfos kudarca

Berlin, június 16

Amit józan észsel előre lehetett látni, most bekövetkezett: a Hitler-diktatura Harmadik Birodalma nyíltan bejelentette pénzügyi csődjét. Nem képes törleszteni külföldi tartozásait, nem bírja előteremteni azokat a deviza- és valutamennyiségeket, amelyek ehhez szükségesek. Egyelőre egy fél esztendőre felfüggesztette tehát az átutalás, átváltás útján való szokásos adósságfizetést.

Indoklás: veszteséges a külkereskedelmi mérlege, azaz jóval többet vitt be, mint ki s következésképpen alig tud idegen fizetési eszközökhöz jutni. Márkával viszont, még aranymárkával sem, azért nem fizethet, mert fedezetemár amúgyis veszedelmesen gyenge. S az öntelt német Hitler-kormány arra kéri külföldi hitelezőit, hassanak oda, hogy a külföld több német árut vásároljon, mert különben a félesztendő eltelte után sem lesz a Reichsbank abban a helyzetben, hogy kötelezettségeinek eleget tehessen.

Ennél csúfosabb bevallását a hitleri diktatura csődjének nehezen lehet elképzelni. A náciak másfél évvel ezelőtt a német önkielégültség és mindenekfölöttiség, felsőbbrendűség dőre eszméinek a jegyében kerültek uralomra. S amit a politikában vallottak, azt tették a közgazdaságban és pénzügyi téren is. Hitlerék személyesítették meg az autarkia, az önellátás korlátolt, szűk látókörű politikájának a főtípusát. Megélünk magunk is, a magunk erejéből! — dagasztották a jámbor és hiszékeny német kispolgár önértékét, felemelték a vámonkat s gazdaságilag, politikailag mindent elkövetek, hogy összevesszenek az egész világgal. Már pedig a nagyipari Németország, Európának ez a legfejlettebb gyáripari állama, nem élhet meg önellátással, exportálnia kell. A német kivitel az elmúlt esztendő alatt példátlanra zsugorodott össze, ugyanakkor, amikor a bevétel alig csökkent. Mert a náciak demagógikus szempontokból kénytelenek voltak valamilyes munkaalkalmat teremteni, közmunkákat végeztetni s ehhez nyersanyagok mégis kellettek a külföldről.

Most aztán megakadt ez a csalóka verklei. A Harmadik Birodalom nem tud fizetni. Pénzügyi téren tehetetlenné vált, mert képtelen külkereskedelmi és külpolitikaiat folytatni.

A Hitler-diktaturának hála, Németország odáig jutott, hogy nem bírja törleszteni külföldi állam- és más adósságait. S miután a Führer és Rosenberg ur rögeszméinek kedvéért cserbenhagyta Stresemann rapallói és locarnoi realpolitikáját és Oroszországot Franciaország mellé sodorta, most Mussolini révén kénytelen lesz visszasompolgálni Genfbe, amelyet fennhéjázó módon azzal hagyott el, hogy ott nélküle fű ugysem nőhet.

A hitleri bódultság következményeinek a keserű levét persze most a német nép issza meg. Mert a világvalóságokat bizony nem lehet koncentrációs táborba zárni, megbosszulják magukat előbb-utóbb. A pénzügyi államesőd csak az első csapás, amelyet a Hitler-diktatura tőlük kap. Vajjon ráeszmélt-e idejében arra, hogy manapság még a leghatalmasabb állam sem szigetelheti el magát az önteltség és beképzeltség örjítő várában, hanem alkalmazkodással benne kell élnie a népek nagy családjában.

Schacht, a Reichsbank elnöke:

Minden külföldi tartozás fizetését beszüntetjük

Berlin, június 16.

A Reichsbank ma délelőtti központi bizottsági ülésén Hjalmar Schacht dr., a Reichsbank elnöke nyilatkozatot olvasott fel, amelyben bejelentette, hogy

Németország július elséjétől kezdődően hat hónapra mindennemű külföldi fizetések teljesítését beszünteti.

Ezen idő alatt sem magántartozásokat, sem államadósságokat Németország nem fizet.

Schacht dr. egyúttal azt is bejelentette, hogy

további intézkedésig Németországnak nem áll rendelkezésére deviza sem a Daves-, sem pedig a Young-kölcsön fizetésére.

A bejelentéshez Schacht dr. hozzáfűzte, hogy a német export súlyos visszaesése készítette Németországot erre a lépésre. Németország piacainak nagyrészt elvesztette, mert egyes országok, még saját palatájuk aláértékelésével is, mindent elkövettek, hogy a német kivitt megakadályozzák.

Allamcsődről — mondotta Schacht — nem szó, legfeljebb transzfercsődről. Németország hajlandó megfizetni külföldi

adósságait és amikor módjában lesz, ki is fogja fizetni.

Beszéde további részében bejelentette azt is, hogy a márkát nem fenyegeti veszedelm, mert az árfolyamát Németország feltétlenül megvédi.

A PÉNZÜGYMINISZTER INDOKOL

Schacht után Schuperin von Krossig gróf pénzügyminiszter szólalt fel.

Nagy megdöbbenés külföldön

Basel, június 16.

Külföldön nagy megdöbbenést keltett a német fizetések beszüntetése.

A bejelentésre először a baseli Nemzetközi Fizetések Bankja reagált, amelyik a Dawes- és Young-kölcsönök behajtásával van megbízva.

A bank a német kormánytól bejelentette tiltakozását a fizetések beszüntetése ellen.

Ugyancsak jelentést tett a Nemzetközi Fizetések Bankja az érdeelt kormányoknak is a fizetések beszüntetéséről, rámutatva arra, hogy ezzel a lépéssel Német-

ország megsértette a hágai és a lausannei egyezmény rendelkezéseit.

FRANCIAORSZÁG EGYELŐRE VÁR AZ ELLENINTÉZKEDÉSEL

Páris, június 16.

Franciaországban ugyancsak erős ellenhatást váltott ki a német fizetések beszüntetése.

Franciaországot elsősorban saját állampolgárai szempontjából érinti a kérdés, de érdekelt fél, mint a Dawes-kölcsönt aláíró hatalmak egyike is. Hivatalos helyen a bejelentés érkezése után azonnal tanácskozássra ültek össze, hogy milyen ellenintézkedéseket tegyenek a

német fizetésbeszüntetéssel szemben.

Elhatározták, hogy egyelőre várakozó álláspontra helyezkednek.

Azt hiszik, hogy szükség esetén, a kormány zár alá veszi a német exportöröknek járó összeget, amely a német-francia kereskedelmi egyezmény értelmében Németországnak jár. Ez az összeg mintegy 500 millió márkát tesz ki.

A hivatalos nyilatkozat egyelőre csak annyit közöl, hogy Franciaország meg fogja találni az eszközt állampolgárai érdekeinek legmesszebbmenő védelmére.

AMERIKA DEMARSRA KÉSZÜL

Washington, június 16.

Annak ellenére, hogy a washingtoni pénzügyi köröket nem érte teljesen váratlanul a német fizetések teljes beszüntetése, hivatalos körökben mégis kínos hatást váltott ki.

Pénzügyi körök véleménye szerint, a német intézkedés különösen azokban az országokban fog erős ellenhatást kiváltani, amelyek a Daves- és a Young-kölcsön aláírói között szerepelnek.

Különösen miután éppen néhány héttel ezelőtt figyelmeztette a német kor-

mányt az angol kormány, hogy nem tűri a moratórium alkalmazását a Young- és Dawes-kölcsönökre.

Legújabb jelentések szerint, az amerikai kormány a fizetések beszüntetése miatt demarst intéz a német kormányhoz.

ANGLIA BEVÁRJA
A HIVATALOS ÉRTESÍTÉST

London, június 16.

Az angol kormány várja a német

kormány hivatalos értesítését a fizetések beszüntetéséről s utána az alsóház ülésén a pénzügyminiszter nyilatkozik, hogy milyen intézkedéseket alkalmaz Anglia Németországgal szemben.

Ez a nyilatkozat egész bizonyosan kifejti azt is, hogy a német fizetések beszüntetése teljesen alaptalan és indokolatlan.

Bíróság előtt Popovici képviselő diákgyilkosai

Bukarest, június 16

Az ilfovi törvényszék V. tanácsa pénteken délután kezdte meg a főtárgyalást Popovici Örszép képviselő három gimnazista gyilkosának, Dinescunak, Rascanunak és Grigoriunak a pörében.

A tárgyalás iránt érthetően óriási érdeklődés nyilvánul meg. A vádat Dumit-

rescu Procop főügyész, a magánvádat Teodorescu Hannibál professzor, a vádlottakat pedig Iunián és Perieteanu képviselik.

A védelem mindjárt a tárgyalás elején semmisségi panaszt emelt azon a címen, hogy a vádlottak beszámíthatatlanok, a bíróság azonban ezt az érvet elutasította.

Potyautas, akiről kiderült, hogy a szegedi Csillagbörtön szökött fegyence

Nagyvárad, június 16.

Az egyik, Aradra menő személyvonaton, nem sokkal Nagyszalonta állomásának elhagyása után, a kalauz jegy nélkül találta Murányi Gyula magyar állampolgárt. Leszállította a vonatról és átadta a csendőrségnek, amely igazoltatta, majd bekísérte a nagyváradai ügyészre.

Kiderült, hogy Murányi még egy héttel ezelőtt a szegedi Csillagbörtön 11. évi fegyházra

ítélt lakója volt. Sikertelen megszöknie s Kőtegyánnál átjött Erdélybe. Nem lévén egy garasa sem, Nagyszalontán betörésre vetemedett, majd vesztére jegy nélkül szállt fel az aradi vonatra. Ugy látszik, nem sikerült elegendő pénzt szereznie.

Nagyváradon most előbb felelősségre vonják a tiltott határátlépésért és a nagyszalontai betörésért, azután pedig — miután közönséges büntetelmény miatt ítélték el annakidején — kiadják Magyarországnak.

Bratianu Dinu győzött:

Egyensúlyba billentik mégis az állami költségvetést

Belföldi kölcsön felvételét mérlegeli a kormány

A Lidó helyett Konstancába ment üdülni Titulescu

Bukarest, június 16.

Az az új vihar, amelyet Bratianu Dinu kormánypárti elnök közbelépése a költségvetés körül támasztott, aránylag hamar elült. A pártelnök határozott magatartása és érvelése meggyőzte a kormány tagjait arról, hogy minden áldozatot meg kell hozni a költségvetés kiegyensúlyozottsága érdekében.

A csütörtök délutáni minisztertanácson a bel-, földművelés- és közegészségügyi miniszter hozzájárult tárcája költségvetésének a leszorításához, sőt Bratianu Dinu rábeszélésére még a lemondással fenyegetőző Angelescu dr. közoktatásiügyi miniszter is engedett 70 millió lejt többi költségvetési szükségéből. Ily módon a pártvezetőség és a kormány párt vezetősége között keletkezett nézeteltérés elsimult. A 22 milliárd 701 millió 534 ezer lejre duzzadt költségvetést Bratianu Dinu nyomására 2 milliárd 250 és félmillió lejjel visszanyírhatták s

következésképpen a felülbizsgált költségvetés végösszege ismét csak 20 milliárd 450 millió körül mozog.

Amint a trónbeszéd is bejelentette, a költségvetési év folyamán még lejjebb szándékoznak szorítani a kiadási előirányzatot, mégpedig nem kevesebb, mint 800 millióval, amely összeget az államgépzet és a közhivatalok egyszerűsítésével akarnak megtakarítani.

Törlik az összes napidíjas állásokat, el távolítják a törvénytelenül kinevezett tisztviselőket, végrehajtják az álláshalmozás elleni törvény rendelkezéseit s leszállítják a minisztériumi bizottságok tagjainak jelenléti díjait.

Ha ezeket a megtakarításokat valóban sikerül elérni, úgy az új állami költségvetés kiadási tételeinek az összege csak 19 milliárd 650 millió lej lesz.

Bratianu Dinu pártelnök, valamint Slavescu pénzügyminiszter és Constantines-

Belföldi kölcsönről is szó van

Ami a rendkívüli költségvetés fedezeti forrásainak a növelését illeti, tekintettel arra, hogy az állam végre ki akarja egyenlíteni felhalmozódott hátralékos tartozásait, a kormány és a párt vezetősége arra gondol, hogy belföldi kölcsönt vesz fel. A kormánynak ugyanis az a megállapítása, hogy a mozgótörke fokozatosan előbujik és mozgásba jön, elhelyezkedést keresve. Ha biztosítva lesz a valuta szilárdsága és a fizetés folytonossága s ha a kibocsátandó kölcsön jelentős előnyöket fog nyújtani, mint kedvezményes kamatozást, jutalmakat stb., úgy számítani lehet a belföldi kölcsön sikerére. Elsősorban fel szándékoznak hívni az állam belföldi hitelezőit, hogy köteleseiket, amelyek jelenleg bizonytalanok és nem gyümölcsözőnek, palloztassák át ilyen belföldi kölcsönkötvényekre, annyi- val is inkább, mert ezek a tőzsdén eladhatók lesznek és jó kamattal gyümölcsözni fognak.

De addig is, amíg a belföldi kölcsön ügyében döntenek, az állam úgy is igyekszik likvidálni hátralékos tartozásait belföldi hitelezőivel szemben, hogy megengedi követeléseiknek adó- és más tartozásaikba való leszállítását. Az adóbonokkal

cu Mitita csütörtökön késő estig az egyes minisztériumok költségvetéseinek a felülvizsgálásával foglalkoztak, hogy pontosan megállapítsák, mely tételek csökkentéséből hozzák ki a 2 milliárd 250 és félmillió leszállítás teljes összegét?

azonban ezután is csak az 1931 vége elől- ről fennmaradt adóhátralékokat lehet fizetni, tehát az adóbonok tulajdonosai hiába várják, hogy a bónnal való fizetés jogát kiterjesszék 1932-re, sőt későbbre is, a mivel az üzérkedők őket állandóan ke- csegtetik.

UDUL A KULUGYMINISZTER

Titulescu külügyminiszter tegnap este a „Romania Mare” nevű Yunkers-gépen Konstancába repült kétnapos üdülésre. A külügyminisztérium kimerítették a genfi tárgyalások s tekintettel a vasárnap kezdődő kisantant-értekezletre, továbbá Barthou francia külügyminiszter jövőheti látogatására, ki akarja pihenni magát. Titulescu a repülőgépen Irimescu légügyi alminiszter, valamint Stoicescu tábornok, a katonai repülésügy igazgatója kísérte el a tengeri pihenőre.

Az éjjel egyébként vonaton szintén Dobrudzsába utazott Franasovici közle-

kedésügyi, Sassu földművelésügyi és Costinescu dr. egészségügyi miniszter, ugy- szintén Manolescu-Strunga földművelés- ügyi alminiszter, akik szemleuton vannak a tengerparti megyékben.

Az a körülmény, hogy egyszerre eny- nyi miniszter ment a tengerpartra, a fő- városban eleinte különféle találgatásokra adott alkalmat, amíg ki nem derült, hogy összeverődésüknek véletlen jellege van.

Itt említjük meg egyébként, hogy Titu- lescu külügyminiszter Konstancába való repülése előtt meglátogatta Goga Oktá- viánt s tájékoztatta az ujonnan előállott külpolitikai helyzetről.

HAZAHIVTAK
A VARSÓI KÖVETET

A külügyminisztérium táviratilag Bu- karestbe hívatta Cadere Viktor varsói követet, aki vasárnapra érkezik a fővá-

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosz- szullót szorulás, vagy keresztfájás fokozza, az enyle és igen kellemes természetes „Ferenc József” keserűviz mindig puha, könnyű szék- ürülést és kielégítő emésztést szerez.

rosba. Cadere hazahívását egyrészt a kis- antant-értekezlettel, másrészt pedig a moszkvai román követ kinevezésének a kérdésével hozzák összefüggésbe. Nem lehetetlen, hogy Cadere és nem Ciunta ankarai követ megy majd Moszkvába.

PÉNZZT KAPNAK
A KÜLFÖLDI HITELEZŐK

A Lupta hivatalos forrásra hivatkozva azt az értesülést közli, hogy az állam külföldi hitelezőivel Párisban folytatott tárgyalások mégis végetértek s az egyez- ményt ma, vagy holnap aláírják.

Valószínűvé teszi ezt a hírt az, hogy a Nemzeti Bank igazgatóságánál tegnap este tanácskozás volt a június 15-ikével ese- dekesse vált külföldi kölcsönkötvényszel- vények beváltásáról. Az állam ezalkalom- mal 100 millió lejnyi összeget fizet kül- földi valutában az államadósságok tör- lesztésére.

KÖRÖSLADÁNYI június 16 és 17

Kalauz, mint vasúti tolvaj?

Nagyvárad, június 16.
Néhány héttel ezelőtt történt, hogy Herskovits Miksáné válólébelben levő fiatal urinő Kolozsvárról Nagyváradra utazott s miközben rövid időre kiment a fülkéből, amelyben egyedül volt, retikülje, benne értékes ékszerekkel, el-

tűnt. Herskovitsné feljelentést tett a nagyváradi rendőrségen s előadta, hogy a lopással csak a kalauzt gyanúsíthatja, mert csak az járt a fülkében, mialatt ő a folyosón tartózkodott. A rendőrség most át írta forgalmi főnökséghez s annak megállapítását kérte, mely kalauzok teljesítettek szolgálatot a szóbanforgó vonaton?

Gyógypuder! Higgyanmentes zsíros és pattanásos arcborhoz használja a

FLOREAL-pudert!

Kapható hatféle színben. Dobozonként 30—50—90 lejért. — Vezérképvislet DROGUERIA „CENTRALA”, Oradea.

Az országúti személy- és teherszállítási jog koncesszióját a közmunkaügyi minisztérium átengedte a CFR-nek

A jelenlegi koncessziók lejáratig érvényben maradnak
Kombinált vasúti és autóbusz-jegyeket tervez a CFR.

Bukarest, június 16.
A közmunkaügyi minisztérium és a CFR vezérigazgatósága között már régebben tárgyalások indultak meg az országutak áru- és személyszállítási koncessziójáról.

A tárgyalások, amelyeket a minisztérium részéről Franasovici miniszter és Parou mérnök, a CFR részéről Mereuta vezérigazgató és Tabakovici, az államvasutak tanácsának elnöke vezetett, megegyezéssel végződtek.

Ismertes, hogy az országutakon különböző autóbuszok és teherautóbuszok bonyolítanak le forgalmat, amelyek erős konkurrenciát jelentenek a CFR-nek. Ezeknek a személy- és teherautóbuszoknak a koncesszióját eddig a közmunkaügyi minisztérium adta ki s a tárgyalások célja az volt, hogy

a közmunkaügyi minisztérium ezt a koncesszió-jogot engedje át a CFR-nek.

A megegyezést megkötötték s a közmunkaügyi minisztérium már erre az évre 350 millió lejért a koncessziók kiadási jogát átengedte a CFR-nek.

A közmunkaügyi miniszter még ebben a hónapban a parlament elé terjeszti a megállapodást, amelyet már július 1-én életbeléptetnek.

A megegyezés szerint a CFR azokra a vonalakra kapja meg a koncesszionálás jogát, amelyeken az országutak párhuzamosan haladnak CFR vonalaival, vagy amelyek közvetlenül kiegészítik a CFR vonalait. A személyszállítási koncessziót 3000—4000 kilométerre, a teherszállítást 2000 kilométerre kapja meg a CFR. A koncesszióátengedés valószínűleg 15—20 évre fog szólni.

A CFR a megállapodás szerint, gondoskodik róla, hogy teljesen modern alapokra fekteti az országutak autóbusz és teherautóbusz forgalmát és tervezeteket dol-

goz ki a kombinált vasúti és autóbuszfor-galom megalósítására.

A jelenlegi koncessziók érvényességét, lejáratig a CFR köteles tiszteletben tartani.

A CFR a koncesszionálás jogával rendkívüli előnyhöz jutott, mert ezután módjában lesz az igen nagy konkurrenciát, amely a CFR vezérigazgatósága szerint erősen hozzájárult ahhoz, hogy a CFR deficitet dolgozik — saját hatáskörében szabályozni. Ez az előny természetesen csak akkor lesz a nagyközönségre is előnyös, ha a CFR üzleti szempontjain túl, azokat a szempontokat is figyelembe veszi, amelyekkel biztosítják a személy- és áruszállítási forgalmat továbbra is ott, ahol a CFR vonalai nem tudják kellően ellátni.

A közmunkaügyi miniszter a koncesszió átengedéseért kapott összeget az országutak karbantartására kívánja fordítani.

Mussolini az ausztriai nemzetiszocialista agitáció teljes beszüntetését követeli Hitleről

Újra felmerült a négyhatalmi egyezmény és Mussolini leszerelési terveze — Franciaország nem hoz áldozatot a németek genfi visszatéréséért

Róma, június 16

Az olasz lapok nagy cikkeiben számolnak be a velencei találkozásról.

A Stampa szerint, ha a találkozás régebben megtörtént volna, úgy most meg kellene ismételni, annyira aktuális lett.

A Tribuna Velencéből keltezett tudósításában közli, hogy Mussolini és Hitler, tekintettel a megbeszélendő anyag rendkívül terjedelmes voltára, nem tudtak

előzetes tárgyalási programot kidolgozni.

A Giornale d'Italia hangsúlyozza, hogy Hitler első külföldi útja Olaszországba vezetett. A velencei találkozó az erő, béke és általános felvilágosítás eseménye, amelynek az ad óriási súlyt, hogy a két tárgyaló mögött két egységes, hatalmas nemzet áll, amely mozgalmával az egész nemzetet sorompóba tudja állítani az ország és a világ békéjért.

Franciaország nyugodt...

Páris, június 16

A Mussolini—Hitler találkozójával kapcsolatban a Temps a következőket írta:

Franciaország, miután leszögezte már álláspontját, nyugodtan szemléli a tárgyalásokat. A megbeszélések sikere attól függ, milyen szellemben folynak a tárgyalások. Ha Mussolininek sikerül Né-

metországot visszahozni Genfbe, mint ahogy ezt az egész világ kívánja, úgy rendkívüli szolgálatot tett a békének. — Azonban

senki se gondoljon arra, hogy Németország visszatéréséért nagy előnyökkel fizetnek, miután Németország önként hagyta el Genfét.

A helyzet kulcsa: Az osztrák kérdés

Bécs, június 16.

A Neue Freie Presse jelentése szerint Hitler és Mussolini a legnagyobb nyíltsággal tértek rá az osztrák kérdés beható tárgyalására.

Mussolini felvetette Hitler előtt, hogy az együttműködésük sikere attól függ, miként alakulnak megbeszéléseik az osztrák kérdésben.

Ha itt megállapodásra jutnak, Mussolini a legmesszebbmenő támogatást ígerte Németországnak minden más kérdésben.

Mussolini azonban

a leghatározottabb ígéretet követel arra vonatkozólag, hogy Németország mindennemű nemzetiszocialista propagandát beszüntet Ausztriában, semmi körülmények között sem támogatja az osztrák nemzetiszocialistákat és általában nem avatkozik Ausztria belügyeibe.

ANGOL VÉLEMÉNY

London, június 16.

A Daily Herald ugyancsak az osztrák kérdésben látja a tárgyalások súlypontját.

A Times szerint a négyhatalmi egyezmény visszaállításán dolgozik Mussolini és Hitler, amely, szerintük, alkalmas volna, Mussolini leszerelési tervzetével együtt a béke biztosítására.

A Reuter-ügynökség jelentése kiemeli, hogy Mussolini és Hitler elsősorban a fegyverkezési verseny elkerülésére folytatnak megbeszéléseket. Olaszország bizonyos fokig támogatja Németország követeléseit és ezért új utakat keres, hogy ki-juthassanak a genfi zsákutcából.

Másodszor a népszövetségi kérdések kerülnek tárgyalásra. Olaszország szeret-

né visszahozni a németeket Genfbe és érdeklődik a német feltételek iránt, valamint hogy miként lehetne ezeket a feltételeket összeegyeztetni a népszövetség tervezett reformjával.

Harmadszor a dunai kérdést tárgyalják, amelynek magva Ausztria.

Olaszország követeli a német erők teljes kivonását az osztrák nemzetiszocialista mozgalmából.

Pénteken Mussolini és Hitler Velence körül cirkáló ágyunaszádon tanácskoztak. A mai tanácskozásokat főleg eszmecsere-re használták fel, döntésig még egyetlen pontban sem jutottak.

A négyhatalmi egyezményt eddig még nem érintették.

Kizárták Bocut a nemzeti parasztpártból

Helytelenítették Man Ielkés és Moldovan Hariton állásfoglalásait is

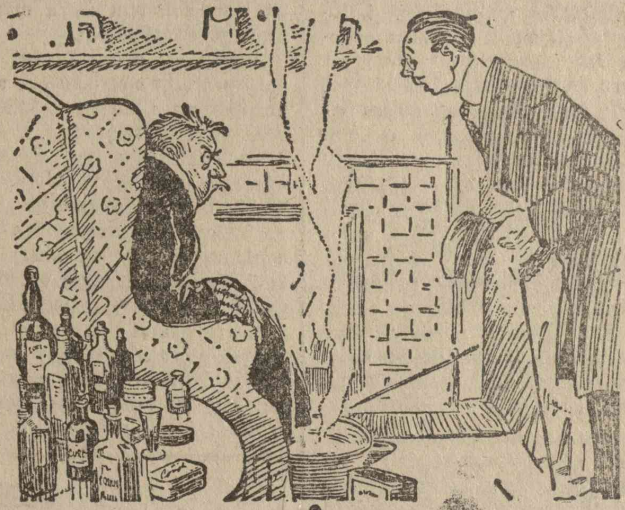
Bukarest, június 16

A nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsa — amint jelentették — három napon át ülésezett Mihalache elnökletével, aki csütörtök este elutazott Budapestre, a nemzetközi mezőgazdasági kongresszusra.

Az elnöki tanács ülésszakáról közleményt adtak ki, amely szerint a pártvezetőség jóváhagyta a temesmegyei tagozat újjászervezésére vonatkozólag Potarca Virgil által tett intézkedéseket s kimondta, hogy kitépnek tekint mindenkit a pártból, aki nem veti magát alá ezeknek az intézkedéseknek. Ezzel kapcsolatban az elnöki tanács megtárgyalta Bocu Sever magatartását s úgy találta, hogy cselekedetei ellentétesek a párt érdekeivel. Ezért alkalmazta vele szemben az alapszabályok 52. szakaszát s kizárta a pártból.

Egyidejűleg a pártvezetőség helytelenítette azokat a támadó hadjáratokat, amelyek a Romania Noua és a Chemarea Romanilor a párt egyes vezérei ellen folytatnak. Ugyanígy helytelenítették és megtagadták Man Ielkésnek a Chemarea Romanilor-be írt cikkei, valamint Moldovan Haritonnak, a lap főszerkesztőjének politikai akcióját.

Hogyan?... Még nem próbálta ki a Togal-t?!...

Togal millió esetben bevált mint hatásos szer

Rheuma | Köszvény | Ülőidegzsába

Spanyolnátha • Ideg- és főfájás • Hüléses megbetegedés esetén.

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!

Semmiféle hasonló készítmény, bárhogy dicsérik is, nem tud felmutatni több mint 6000 orvosi véleményt! Togal oldja a hugasavat és így a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Ne kísérletezzék más hasonló szerekkel! Mások megtették ezt Ön helyett és Ők mind Togal-t szednek most! Egy kisérlet Önt is meg fogja győzni! Az összes gyógyszerárakban és drogériákban. Lei 52.—. A Togal-tabletta svájci készítmény!

MINTÁZOTT EREDETI RAJZOKKAL SELYMEK

„GALLIA“

FIÓKOK: BRASSÓ, Szabadság-tér 3 szám.
NAGYSZEBEN, Str. Reg. Maria 34 szám.
CLUJ, Strada General Neculcea 2.

Heves tanácsválasztási küzdelem Gyergyószentmiklóson

Gyergyószentmiklós, június 16

A városi tanácsválasztás Gyergyószentmiklóson elkezdődött és izgalmasnak ígérkezik, miután Campianu Maximilian dr. agrárszövetségi képviselő magatartása miatt nem sikerült egységes jelölőlistát létrehozni. Campianu dr. ugyanis minden jel szerint polgármester akar lenni s mindenekelőtt ezt a célkitűzést tartja szem előtt.

Tekintettel arra, hogy az Argetoianu-féle agrárszövetség, helyesebben Campianu dr. képviselő már benyújtott listája kizárólag a város gazdaközösségére próbál támaszkodni, a magyarság most úgy határozott, hogy ezalkalommal két oldalról veszi fel a küzdelmet az argetoianista képviselővel. Az övén kívül négy két lista lesz. Egyiken kizárólag iparosok, kereskedők és szabadfoglalkozásu

egyenek kapnak helyet, a másik pedig tiszta magyar gazdalista lesz, amelyen a város tekintélyt és súlyt jelentő gazdái szerepelnek. Azt hiszik, hogy az előbbi lista megszerzi a szavazatok 25-30, az utóbbi pedig legalább 60 százalékát s így a Magyar Pártnak lesz végeredményben többsége a városi tanácsban.

A román pártok, minthogy Gyergyószentmiklóson számottevő románság nincs, nem jelölnek. Értesülésünk szerint még a kormánypárt sem nyújt be listát, ennél fogva a választás csak magyarok között megy végbe: Campianu dr. magyarjai és a Magyar Párt magyarjai között.

A választási küzdelem kimenetelét megmutatja majd, hogy a sokat szenvedett és csaldott város lakossága magának akarja-e intézni sorsát, avagy inkább rábízza azt Campianu képviselőre?

Most már Marosvásárhelyre jár rá a rud...

Öt szinmagyar községet akarnak elcsatolni Marosmegyétől — Megsemmisítették Marosvásárhely város szerződését a ref. egyházzal — Megszüntetik a marosvásárhelyi kat. főgimnázium felső tagozatát

Marosvásárhely, június 16.

Pár héttel ezelőtt már elkezdődött és két-két napig tartó lap hasábjain: Mi lesz Marosvásárhelyből, az állítólagos „székely fővárosból?”

Akkor arról számoltunk be, hogy a város mezőgazdasági és munkakamarájának megszüntetése után a kereskedelmi és iparkamara egyik legjelentősebb területét, Háromszék-megyét csatolták el és kapcsolták a brassói kamarához és hogy mind gyakrabban esik szó arról, hogy a marosvásárhelyi királyi Táblát is megszüntetik, illetőleg annak területeit más táblák hatáskörébe olvasszák bele.

Nem kellett ahhoz különösebb találatosság, hogy ezeknek a fontos intézményeknek a megszüntetése révén előállt sivatár jelent és jövőt vázoljuk. Marosvásárhely olyan reménytelenül sivatár gazdasági helyzetben él, hogy ezen már így is alig lehet változtatni...

És mégis a beindított szörnyű lavina tovább halad...

Csak néhány nap telt el a legutóbbi veszélyesek óta és most újabb olyan csapásokkal állunk szemben, amelyek a még vegetáló marosvásárhelyi kisebbségi egzisztenciákat de-
rekbátöréssel fenyegetik.

EGY HATÁROZAT, AMELY 16 EZER MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUST ÉRINT

A kolozsvári helyi revíziós bizottság, amely Erdélyben a felettes közigazgatási hatóságnak felel meg, a napokban hozott döntésével a székely főváros reformátusait súlyosan érintette.

Husz évvel ezelőtt ugyanis a református egyház, amelynek privilegiális vízkivételési joga volt, a város vízellátásának javítása érdekében ezt a jogot a városnak adta át, amelyért ellenszolgáltatásul villanyáramszolgáltatást kapott. 11 évig állott fenn ez a szerződéses viszony a marosvásárhelyi református egyház és a város között — szerződés nélkül. Hogy ez a túlzott jóindulat a városvezetőséggel szemben alaptalan volt, később kiderült, 1925-ben, amikor először került Dandea Emil, a jelenlegi polgármester Marosvásárhely élére, akkor a városvezetőség megszüntette az áramszolgáltatást a református egyház számára, mire az egyház perrel lépett föl, amely ügy az összes igazságszolgáltatási fórumokat megjárta. A peres eljárás végül is a Semmitlenk döntésében a református egyháznak adott igazat.

Ekkor a múlt évi nemzetiparasztpárti rezsimbeli tanács az ellentétet mindenkor elsimítására arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem ad többé ellenszolgáltatásként áramot a református egyháznak, hanem megveszi annak vízkivételési jogát egyszer s mindenkorra 13 és fél millió lej összegért.

A határozatot egy marosvásárhelyi ügyvéd megfellebbezte ugyan, de a revíziós bizottság egy tavalyi határozatában elutasította a fellebbezést, amely jogerőre emelkedett.

Ezért érintette most utólag, egy elismert határozat birtokában, lesújtóan az új döntés a református egyházat.

A revíziós bizottság ugyanis Hodor Viktor közigazgatási vezérfelügyelő beadványára újból tárgyalta a marosvásárhelyi szerződést és azt törvénytelennek találva, megsemmisítette.

A döntés, tekintettel arra, hogy az 16 ezer főnyi marosvásárhelyi református társadalmat érinti, megdöbbentő és az egyház részéről minden lépést megtettek arra nézve, hogy a határozatot a legfelsőbb közigazgatási bizottságnál megfellebbezve, megváltoztassák.

ÖT KÖZSÉG ELCSATOLÁSA — POLITIKAI OKOKBÓL...

A marosvásárhelyi legerősebb kisebbségi egyházat ért csapással egyidejűleg, egy másik megdöbbentő hír tartja izgalomban Marosvásárhely kisebbségi közvéleményét.

Általánosan elterjedt hírek szerint a belügyminisztérium, székelyudvarhelyi felsőbb körök közbenjárására, öt marosmegyei községet akar Marosmegyétől Udvarhelymegyéhez csatolni.

Öt nyárádmenti magyar községről van szó. Sávárd, Havad, Székelyabod, Vadász és Geszről.

A marosmegyei községek tiltakoznak a legélesebben az elcsatolásuk ellen, mivel az új megyeszékhely, Székelyudvarhely sokkal messzebb esik tőlük, mint Marosvásárhely és mivel gazdasági termékeiket is főleg ebben a

városban és a közelfekvő Nyárádszereda köz-
ségben értékesítették.

Tiltakozásaikat közös memorandumban foglalták össze, amelyet az illetékesekhez juttatnak el.

Az öt nyárádmenti szinmagyar lakossága község átcsatolása kézenfekvő politikai célokat szolgál. Udvarhelymegye magyarságának ugyanis nem sokat használna ez a néhány község, mivel ez a megye amúgyis teljesíti híven kötelezettségét a szavazások alkalmával, viszont Marosmegye egy esetleges újabb választás alkalmával érzékenyen megérezné az öt község magyar szavazatainak elvesztését, amely esetleg az egyetlen magyar marosmegyei mandátum elvesztésével is járhatna.

Marosvásárhely forgalmára viszont azért jelentene érzékeny csapást ez az átlátszó politikai rendelkezés, mert így az öt község Marosvásárhelyen megforduló fogyasztóit elveszítené. Olyan jól pedig egyáltalán nem megy ennek a városnak, hogy erről a néhány fogyasztóról is lemondhasson...

A magyar parlamenti képviselők kötelessége, hogy ebben az ügyben sikraszállva, a marosmegyei magyarság érdekeit megvédjék...

A marosvásárhelyi tábla után a katolikus gimnázium is...

Kolozsvárról érkezik egy másik megdöbbentő értesülés, amely ezuttal, sajnos, kisebbségi elhatározásból fakad...

A kolozsvári Státus-gyűlés elhatározta egy régebbi határozat végrehajtását, amely szer-
ves kapcsolatban áll a marosvásárhelyi katolikus társadalommal.

A gyűlés, a gazdasági leromlásra való hivatkozással, megszünteti a jövő iskolaévtől kezdődőleg a marosvásárhelyi katolikus gimnázium felső tagozatát.

Az elhatározás régi, de senki sem hitt annak végleges végrehajtásában. A Státus egyik újabb terve, a radnóti katolikus földművelő-iskola megszervezése azonban magával hozta ezt a döntést, amely méltán megdöbbentetheti azokat a magyar szülőket, akiknek gyermekei a marosvásárhelyi katolikus gimnázium felső tagozatát látogatják.

Van ugyan még egy megindokolás. Marosvásárhelyen van még egy felsőbb gimnáziumi tagozat, a református kollégium, de viszont érthető, hogy minden magyar intézmény el-

vesztésének híre méltán elkésériti a kisebbségi társadalmat.

A megszüntetett gimnáziumi felső tagozat helyett felső magyar leányiskolai tagozat létesítését várták a marosvásárhelyi szülők. Alsó leányiskolai tagozat van ugyanis a zárdában, de a felsőbb osztályu magyar leánytanítóné-
eknek az állami leánygimnáziumban kell tanulmányaikat folytatniuk.

Szomorú kiegészítése a cikknek az a hír, amely arról számol be, hogy a marosvásárhelyi királyi Tábla megszüntetésének terve sem került még le napirendről.

Az igazságügyminisztérium ugyanis újabb ismét leiratot intézett a marosvásárhelyi Tábla bíráihoz, amelyben felkérte őket arra, hogy külön-külön, részletes beadványban kö-
szítsék el indoklásukat a marosvásárhelyi Tábla elvitele, illetőleg fenntartása mellett.

Ujból és hangsúlyozottan kérdezzük: Mi lesz Marosvásárhelyből, az egykor büszke és gazdag „székely fővárosból?”

Benczel Béla

Negyvenhárom vádlottal monstre kommunista pert tárgyal a kolozsvári had- bíróóság

Kolozsvár, június 16.

A kolozsvári hadbíróóság előtt monstre kom-
munistaper tárgyalása folyik, melynek 43 vád-
lottja van. Nagyváradi, nagyszalontai és mar-
gittai tiltott propagandával vádolja őket a
vádirat. A sorozatos kihallgatások során a
vádlottak tagadják a terükre rótt államellen-
es cselekedetek vádját. A vádlottak egy ré-
sze azt vallja, hogy nem is ismeri vádlott-tár-
sait, akikkel, a vádirat szerint, szervezkedett,
de van olyan vádlott is, aki azt vallotta, hogy
azt sem tudja, mi a kommunizmus. A tárgya-
lás, a vádlottak nagy számára való tekintettel,
esetleg még szombaton sem fejeződik be.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosszullet, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes útra tereli és felfrissíti a szellemet. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József viz használatát folytán étvágyukat majdnem teljesen visszanyerik.

Elkészült a vádirat a Ciumetti-gyilkosság ügyében

Bukarest, június 16

Az ilfovi törvényszék vizsgálóbírája
tegnap elkészítette a vádiratot a Ciumetti-
ügyben. A két gyanúsított rendőrkö-
misszár ellen a vizsgálóbíró előre meg-
fontolt szándékkal végrehajtott gyilkos-
ság helyett csak Ciumetti meggyilkolása-
ban való bűnrészesség miatt emel vádat
Ponova komisszárt a vizsgálóbíró abban
találta bűnösnek, hogy a rendőri szabá-
lyok ellenére elcipelte Ciumettit, ahe-
lyet, hogy a rendőrprefekturára vitte
volna, míg Negrescu komisszárnak az a
bűne, hogy kiadta Ponovának Ciumettit.
A vádirat tehát Ciumetti gyilkosát isme-
retlennek veszi, mert Ponova ellen nem
sikerült döntő bizonyítékokat szerezni

MAGASZTOS, IGAZI KULTURESEMÉNY! Az emberi szív és lélek felszabadul, meg-
tisztul a sok szép költői gondolattól, amit csak most fog igazán megismerni,
ha megnézi kedden és szerdán este az **Asíra** színház termében az

EMBER TRAGÉDIÁJÁT

Új rendezésben, 30 tagu zenekarral, 40 tagu kóruossal és 50 tagu statisztériával!
Minden embernek kötelessége megnézni az Ember tragédiáját! Rendes helyárak.

HIREK

MARÓT ANNIE

Valamikor tizenkét évesen, valami pártfogó üveggel, mit otthon bíztak rám gondos szüleim, így állottam hasonló izgalommal egy flakonnal a kezemben Marót Sándorék lakása előtt, hogy Anniét megöntözzem.

Husvét volt s valami szörnyű ünnepi izgalom rágott, ha sikerül-e majd az öntözés és sikerül-e majd Anniét megöntözzem a régi flakon rosszulmüködő öntözőszárával.

És most tizenöt év után, hasonló izgalommal ülök Marót Annie mellett a klub egy sarokasztalánál, hogy hallgassam Marót Anniét, aki befutott Budapestre s a kőről zengve, hasábotokat irtak pesti öregek s maga Szomoró is irt zengve, mint egy isten...

Kicsit nehéz az egész s főképpen az súlyos feladat megírni, hogy Marót Annie mit csinál, miben áll a művészete.

En hallottam őt, lakásuk zongoráján recitálva, ahogy költőket dobált fehér ujjai nyomán, egy-egy zengő sorban s alattuk, mögöttük és fölöttük zenészeket intonált felszíthetetlen találkozásban.

En hallottam, de nehéz visszaadni, amit a jelenet jelentett. Csak elképzelni lehet ezekből, hogy mit adott Pestnek egy zenei teremben s hogy mi módon váltott ki tapsot és sikert.

Mindezt nehéz visszaadni.

Kodályt és Bartókot, akik itt együtt jártak Erdélyben a havasokat s gyűjtötték egy régi dalvilágot, gyűjtötték a tizenhetedik s a tizenkilencedik század hangulatát, hogy visszaadják kőháza rejtve, nem tudom micsoda szellemidézések, micsoda mult-idézések elkorhadat frissességében.

S Marót Annie ehhez a világhoz keresi a régi balladákat, a régi sorokat, amiket még Kriza gyűjtött. Keresi Bartók ösmelésát s Kodály specifikus nemzetiségét, Bartók forradalmibb előretörését s Kodály szintetikus hajlamát, keresi és meg is találja s egymásra aplikálja a század költészetét és líráját, egy olyan hanghulambba, szellemidézésbe és intonálásba, hogy azt csak hallani lehet és hallani kell, mert leírhatatlan hangulat ez Kodálynak és Krizának művészi felgyurulásában, amihez csak Marót Annie finom fehér ujjai varázsolhatnak kitünő pillanatokat.

De mindez nem elég, mert még itt van a Patetique adagiója Kaffka Litániájával, művészi egybekapcsolásban, itt Geráldy egy Chopine kitünő hangulatvarázsában s itt Szép Ernő is, aki Mendelsohnnal ölelkezik egy Scherzoban felejthetetlenül.

És mindez dal és mindez hangulat, a mit visszaadni lehetetlen, mert csak magyarázni lehet...

Hogy mit csinál Marót Annie tulajdonképpen?

Költőket keres a jelenből a multból, színeket, képeket s vibrációkat s mindjárt zenei hangokat is hozzá egyazon időből, egyazon hangulatforrásból egyazon tündözéséből s fájdalomából két külön embernek, akik költők vagy zenészszerzők voltak egymással, egyforma pillanatokban.

Először a verset recitálja s utána a kor lelkéből hozzá egy zenészt, aki megértette költője líráját s egy-egy zenei sort festett költőtársa lelke alá. És ezt érti meg és érzi át Marót Annie művészete, ezt dolgozta fel, kilátástalan pesti éjszakákon huszonegy évesen, az előretörő fiatal lélek nagy akarásával hallatlan energiájával, cinikusok vad rosszindulatával.

Magyar Színház

Ma este 9 kor operett-premier:

Öméltósága soffőrje

Rendes helyárrakkal.

drótakadályain keresztül, hosszú éveken át, hogy megörvendeztesse szüleit itthon, akiket szeret.

Ebben áll Marót Annie művészete, mit megpróbáltam haloány konturokban felrajzolni s talán csak messziről közelítem meg.

Most Marót Annie hazajött Váradra pihenni, fáradt. De közben dolgozik és

gyűjt. Erdélyi költőket sorakoztat, Bárd Oszkárt, Finta Zoltánt, Reményik Sándort, Kádár Imrét, Béteky Lászlót, Apéry Lajost.

Most így dolgozva pihen, hogy aztán visszatérve, tovább párosítsa ebbe a nagyszerű és ujszerű művészi nászba korok kótáit s lírai hangjait.

Gábor István

ABLAK

Egyik prágai magyar lap közli az alábbi hírt: Mährisch-Ostriban különös és föltöte korszerű klub alakult: „Munkanélküliek Sportklubja”. A pénzt, amely a labdarugólegénység felszereléséhez szükséges, a klub adományokból akarja előteremteni és már fel is kérte a kereskedelmi kamarát, hogy ebben segítségére legyen. Ennél megdöbbentőbb hírt még az utóbbi időben is alig produkált a világ-sajtó. A munkanélküli az nem keres, tehát nem eszik, tehát éhes. Hogy tud akkor sportolni? Hogy van kedve sportolni. A belenyugvásnak, a fásultságnak, a reménytelenségnek ezt a szörnyűségét elképzelhetetlennek tartottuk. Az éhes ember, aki gölt rug, vagy fut ötezer méteren át. A sporttól már fizikai értelemben is így jól lehet lakni?

IDŐJELENTÉS A budapesti meteorológiai állomás jelentése: Változó felhőzet, többhelyütt zivataros eső, később északnyugati szél és hőcsökkenés.

— Zenekarverseny. A Háromszék-megyei Műkedvelő Zenekarok Szövetsége rendez nyári versenyét július 15-én, rossz idő esetén 22-én reggel 8 órai kezdettel Albis községben rendezi meg. A verseny iránt óriási nagy az érdeklődés. A verseny két részből áll: vonós- és fuvós zenekarok részére. A vonós zenekarok 3 csoportban, a fuvós zenekarok 2 csoportban versenyezhetnek. A benevezések most vannak folyamatban és előre láthatólag 26–30 zenekar vesz részt. A versenyen olyan műkedvelő zenekarok is résztvehetnek, amelyek eddig nem voltak tagjai az egyesületnek, de benevezésükkel egyidejűleg belépésüket is bejelentik. Benevezések Turóczy Árpád albisi ref. kántorhoz küldendők, aki részletes felvilágosítást nyújt az érdeklődőknek. Aki jól és olcsón akar egy kellemes napot töltöni, az ott lesz július 15-én Albisban.

— Egy háromszék-megyei község egész állatállományát összeharapta egy veszett kutya. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Egy veszett kutya Kálnok község egész szarvasmarha- és disznóállományát össze marta. Téglás Mihály kálnoki pásztor kutyáját néhány héttel ezelőtt egy veszett kutya harapta meg, aki az esetnek nem tulajdonított nagy jelentőséget. Azí hitte, hogy kutyáját a falusi javasasszony tanácsa szerint házikezeléssel is ki tudja gyógyítani. A kutyán a veszettség a tegnapi napon teljes erővel kitört és összeharapta a gazdája őrizetére bízott mind az ötven tehenet. Majd a veszett eb berohant a faluba, ahol a község egész disznó és malacállományát összemarta, ugyiszintén a község valamennyi kutyáját is. A megijedt emberek azonnal kihívták a vármegyei főállatorvost, aki a vizsgálatot levezetve, megtette az intézkedéseket a veszettség továbbterjedésének megakadályozására és azonnal öltő szérumokért táviratozott. Az állatorvos rendeleteinek megfelelően a község lakói a megharapott állatokat elkülönítették, a tejet naponta az utolsó cseppig elöntik, a kutyákat pedig mind agyonlőtték. A gondatlan pásztor ellen megindult az eljárás.

— Elevesztett. Folyó hó 17-én délelőtt elvesztett tarka plüssé a belvárosban. Beosületes megtaláló jutalomban részesül. Brassó, Str. Jon Rațiu 3. (Románteplom-utca).

— Meghosszabbították a lakbérszerződések láttamozásának időpontját. Egyik utóbbi pénzügyminiszteri rendelet a lakbérszerződések láttamozásának időpontját meghosszabbította június 23-ig. Az ellen a háztulajdonos ellen, aki eddig az ideig sem láttamoztatja szerződését, alkalmazni fogják a törvény intézkedéseit.

— Hírhedt zsebmetsző került a brassói rendőrség kezére. Péntek délelőtt a brassói rendőrség két detektívje a pénzügyigazgatóság pénztárszobájában munkaközben elfogta Pop Gheorghe 36 éves ismert zsebmetszőt. Pop Gheorghe kihallgatása a rendőrségen megkezdődött.

— Veronál a munkanélküliség ellen. Tegnap — minf jelentették — a brassói Csigahegyen a fák között megtalálták Klutsch János 44 éves úgynök holttestét. A vizsgálat megállapította, hogy Klutsch veronállal megmérgezte magát. Tettét nyomora miatt követte el, ugyanis már hónapok óta nem volt állása. Az ügyészség kiadta a temetési engedélyt.

— Házasság. Buzás Mária és Simon Gyula június hó 16-án este 7 órakor tartják esküvőjüket a brassói ref. templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— Gépkocsiszerencsétlenség a bukaresti Sosszen. Bukarestből jelentik: Vantu Mihály és Munteanu Karola asszony tegnap délután a 417-es jelzésű gépkocsival sétakocsikázásra indultak a Sosszen. A 47-es számú ház előtt váratlanul eléjük kanyarodott egy másik gépkocsi. Vantu a kormányt balra fordította, hogy a szerencsétlenséget elkerülje! A nagy sebességgel haladó autó nekiszaladt egyik utasfélnak. A benne ülők fejükön, karjukon és lábukon szenvedtek súlyos sérüléseket.

— Megszűkött az elítélt cigány. Csikszeredáról jelentik: Cosciuc Leo különböző betörésekért másfél évi fogházra ítélt kőbörcegyéni több társával mezei munkára vitték az ügyészség fogházából. Munkaközben sikerült a cigánynak kijátszania a fogházor éberségét és kerekelt oldott. Ügyészségi rendelet alapján országjárta keresik a szökött fegyencet.

— A csikszeredai ipartestület július elsején tartja ötven éves emlékünnepeit. Csikszeredáról jelentik: Csikszereda és vidéke ipartestülete július elsején ünnepélyes keretek között üli meg fennállásának félézázados ünnepét. A félézázados mult rögzítése alkalmával zászlószentelést és mesteravatást ünnepet tart az ősi cőhbeli szokások szerint. A nagy szabású ünnepségen Szabó Béni iparos-kepvisele is részt vesz. A rendező bizottságnak az a célja, hogy a csikszeredai ipartestület félézázados multját megörökítő ünnepség a székellyöldi iparosság testvéri találkozója legyen. Az egyre kétségbeejtőbb helyzet összetartására, egymás védelmezésére intenek s éppen ezért Brassó, Háromszék, Udvarhely és Marostordamegyék iparosságát ezúton is felhívja a rendezőség, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az egyik legrégibb székelly ipartestület félézázados jubileumán. Itt említjük meg, hogy az „Ezer székelly leánynap”-ot előkészítő bizottság közli, hogy a július másodikára tervezett leánynapot július elsején fogja a szokásos ünnepélyes keretek között Csiksomlyón megtartani, tekintettel arra, hogy sarlós Boldogasszony hétfeje esik, de a vasárnap alkalmasabb az ünnepség szempontjából. Így a csikszeredai ipartestület 50 éves évfordulójának ünnepségét és a hagyományos székelly leánynapot egyszerre tartják meg.

— Elítélték a csikmegyei betörőbanda tagjait. Csikszeredáról jelentik: Pár hónappal ezelőtt Csikbánkfalván és környékén egymást érték a vakmerő betörések és lopások. Kereskedőket, iparosokat és gazdákat fosztottak ki. Aki házat csak egyetlen éjszakára őrizetlenül hagyta, azt másnap reggelre mindenből kifosztották. A csendőrség hónapokon át kuta-

CARMOL
FRIKCIÓ HÜLES ELLEN

tott eredménytelenül, míg aztán páratlan fogást csinált. A nyomozás során összegyűlt százból kétszázalékosan megállapították, hogy Csikbánkfalva egyik legtekintélyesebb családjából származó Darvas Béla vezetése alatt mindenre elszánt tolvajbanda működik. A lakosság nagy mebotránkozására a vezérrel együtt letartóztatták Kánya Bertalan, Simon Dénes, Sztójka Lajos és Gábor Ilona cinkosokat is. A banda fölött most itélkezett a csikszeredai törvényszék és a súlyosan terhelő tanuvalloások alapján Darvas Bélát négy évi fogházra és ötezer lej pénzbírságra, Kánya Bertalan 2 évi fogházra, Smón Dénest másfél évi fogházra, Gábor Ilonát egy évi fogházra és Sztójka Lajost gazdaságért nyolc évi fogházra ítélte. Az ítéletben az ügyész és védők megnyugodtak, míg a vádlottak Sztójka Lajos kivételével enyhítést fellebbeztek.

— A modern gyermeknevelés kézikönyve! Székely Béla a Te gyereked c. könyvében írja, hogy nincs rossz gyermek és nincsen buta gyermek! Minden ép és egészséges gyermek jónak, okosnak születik. Ha mégis rossz lesz, lélekben, szellemben más, úgy ez a nevelés hibája. Ez a könyv a csecsemőkortól kezdve tanít. Szülőknek, nevelőknek, szakembereknek nélkülözhetetlen. Ára csak 54 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56–58., az udvarban.

— Fellázadtak egy magyarországi falu legényei a csendőrök ellen. Szegedről jelentik: A Szeged melletti Röske korcsmájában a mulatozó legények közül ketten összeszólalkoztak. A nézeteltérést bicskapárbajjal akarták elintézni, de szándékukat megakadályozták a megjelent csendőrök. A részeg legények ekkor székekkel rátámadtak a csendőrökre, akik végülis revolverhez nyultak s a társaság közé lőttek. A golyó egy 34 éves gazdálkodó mellébe fúródott. Mentők szállították ki, hogy a sebesültet elszállítsák. A legények azonban a mentőket is megtámadták, úgyhogy újabb csendőri beavatkozásra volt szükség. A legények közül többet letartóztattak és bekísérték az őrsre. Ekkor a szabadon maradt virgustokodók a laktanya ellen intéztek támadást. A szorongatott csendőrök ellen támadásba mentek át s végülis letartóztatták a garázda legényeket.

— Belerohant a vonat egy kirándulógyerekeket szállító autóbuszba. Londonból jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség színhelye volt egy vasúti átjáró. Egy iskolás gyermekekkel telt autóbust elütött a nagy sebességgel robogó vonat. A szerencsétlenség következtében a kirándulást vezető tanító és két iskolás gyermek életét vesztette, tizenhaton pedig súlyosan megsebesültek.

Francia becsületrendet kapott két magyar újságíró

Budapest, június 16.

Ritka kitüntetésben részesült két kitűnő magyar újságíró: Lebrun, a francia köztársaság elnöke Márkus Miksának és dr. Boros Lászlónak a becsületrendet adományozta.

Márkus Miksa egyike a magyar újságírás legrégibb munkásainak, évtizedekig volt a Magyar Hírlap főszerkesztője, udvari tanácsos és a Budapesti Újságíró Egyesület elnöke. Boros László dr. a fiatalabb nemzedék értékes és nagy képzettségű tagja, az Esti Kurir felelősszerkesztője és az Újságíró Egyesület főtákarja.

Capitol Mozgó, Brassó

Szombattól kezdődőleg:

Remo, az ördögligris

A tigris harca a kigyóval, a kigyó harca a leopárd ellen, a leopárd harca az oroszlán ellen. Oroszlán tigris ellen, óriás-alligátor malay-i medve ellen. Medve python ellen, python az ember ellen. Rendkívül izgalmas és hajmeresztő jelenetek míg az élet-halál harc végül az ember javára dől el.

Pénteken utoljára: „AZ ÉJ KIRÁLYNŐJE”.

Matiné: Szombat d. n. Énekek Éneke, Marlene Dietrich-el

Marosvásárhelyi apróságok

1. Egy budapesti hangversenyen, amely nemrég zajlott le a Zeneművészeti Főiskola nagytermében, szép számmal és jelentős sikerekkel képviseltette magát a marosvásárhelyi zeneiskola is.

A nagymultú intézmény egyik tanára, László Árpád, a kitűnő muzsikuspár hét-tel ezelőtt egy berlini nemzetközi zene-műpályázaton, több ezer pályamű közül, „Consolation” c. művével első helyezést nyert el. Ezt a szerzeményt adták elő a budapesti hangversenyen méltó sikerrel. De ugyanezen a hangversenyen szerepelt egy másik marosvásárhelyi díjnyertes zeneszerző, Chifl Miklós is, akinek egy román motívumú szerzeményét tűntették ki és adták elő.

Marosvásárhely jól debütált a fővárosi zenei körök előtt.

Ugyanakkor egy belföldi sikerről is érkezik hír. Ádám Manyi, Ádám Lajos marosvásárhelyi bankigazgató fiatal művész-növendék leánya tette le nagy sikerrel zongoratanárnői vizsgáját a kolozsvári zeneiskolán és az iskola parádés nagy hangversenyén, amelyet a kolozsvári román operában tartottak, jelentős sikert aratott. A kolozsvári siker valószínűleg csak ugrodészakája lesz a fiatal marosvásárhelyi muzsikuskának.

2.

A marosvásárhelyi festőiskola, amely csak második éve működik, most készül reprezentáns nagy kiállítására. A gyűjteményes kiállításon, a székei főváros legtehetségesebb rajzolói és festői fognak szerepelni.

Az eredmény, amely a gyűjtemény egyes darabjainak alapján már most megállapítható Ciupe Aurel tanár, marosvásárhelyi festőművész érdeme, ki a kolozsvári festőakadémia katedrája után, most Marosvásárhelyen irányítja a fiatal tehetségeket. És úgy látszik, nagy hozzájárulással.

29 növendéke van a festőiskolának és ez a szám már magában is dokumentum az iskola életrevalósága és további fenntartása mellett.

Az intézmény vezetőjét most méltó meglepetés, de egyben megérdemelt kitüntetés érte felülről.

A bukaresti hivatalos tárlaton a napokban, nyolc kép közül, a marosvásárhelyi festő egyik érdekes kiállított képét tűntették ki értékes helyezéssel.

Ez a kitüntetés biztosan tovább fogja ösztönözni a marosvásárhelyi festőt a fiatal tehetségek további felkarolására...

3.

Érdekes teret foglal el a marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság, amelynek belső ügyeivel éppen legutóbbi szemlénkben foglalkoztunk.

Legutóbbi cikkünk óta nyilatkozatok és ellennyilatkozatok hangzottak el ebben az ügyben, az ügy jelenlegi állása szerint azonban az irodalmi társaság állítólagos „válsága” elsimultnak látszik. Minden marad a régiben és a vezetőség tagjaival egyetemben fokozott ambícióval fogja az erdélyi kultúrát szolgálni.

Az újjáalakulás bevezetőjéül érdekes tervvel foglalkozik, eddig még csak elvben, a marosvásárhelyi irodalmi társaság.

Egy évtizeddel ezelőtt a kolozsvári magyar színházban irodalmi „olimpiasz” tartottak, amelyen az akkori erdélyi irodalom legkiválóbb képviselői vettek részt.

Az olimpiász első díját, egy értékes „kupát” akkor a marosvásárhelyi írógárda vitte el. Akkor olyan nevek szerepeltek, akik ma már nem tartoznak a székei főváros szellemiségéhez.

Azoknak a helyeit azonban, akik elke-
rültek ebből a városból, friss, új tehetsé-
gek töltötték be.

Ezért életrevaló a Kemény Zsigmond Társaság kezdeményezése, amely öszre-
újbol egy országos irodalmi olimpiaszt
akár megrendezni.

A terv egyelőre csak elvben született meg...

Reméljük, hogy nemcsak terv marad az erdélyi magyar irodalom jeleseinél marosvásárhelyi találkozója.

Politika és halálbüntetés

A belpolitika szeszélyes szövevényei-
ben nehéz a járhatlannak eligazodni. Hi-
szen sokszor a még tegnap hallásos ellen-
ségek egymás keblére borulnak holnap,
a pártideál és a magasabb pártszempon-
tok hangoztatása jegyében és ugyanak-
kor sárbatiporják és félrerugják hol-
napután, a tegnap még fennhangon di-
csőitett politikai hitvallást.

Ezt ismét egy magasabb szempont
terhére!

Ezért különös és talán egyedülálló az
a megindokolás, amellyel egy marosvá-
sárhelyi ügyvéd egy politikai pártból
való kilépését bejelentette.

Az országosan ismert és inflációs-poli-
tikát terjesztő Junia-párt marosmegyei
vezére, aki a megyében számos szervező
ülésten részt vett: dr. Vancea József is-
mert marosvásárhelyi ügyvéd.

Dr. Vancea azonban politikai beállí-
tottságán kívül évek óta egy elvi szem-
pont elfogadása érdekében fejt ki har-
cot szóban és írásban. A marosvásárhelyi
ügyvéd szent meggyőződése az, hogy
minden országban a korrupciót csak a
halálbüntetéssel lehetne eltüntetni.

A marosvásárhelyi ügyvéd azonban
tragikomikus konfliktusba keveredett
ezen a ponton saját pártfőnökével, Ju-
nián volt igazságügyminiszterrel.

Junia a napokban Bukarestben tar-

tott szervező gyűlésén a legélesebben
kikelt a halálbüntetésnek Romániába va-
ló bevezetése ellen.

Még tragikomikusabb az, hogy a bu-
karesti gyűlésen maga a marosvásá-
helyi ügyvéd is részt vett, aki nagyot nyelt,
csomagolt és hazajött Marosvásárhelyre.
ahol 24 órai gondolkodás után leült leve-
let írni Junia-nak. A levélben dr. Van-
cea József bejelenti, hogy lemond a me-
gyei elnökségi tisztségről és egyben ki-
lép a pártból is.

Az érdekes elhatározásról különben a
következőket mondja a marosvásárhelyi
ügyvéd:

— Évek óta fennen hirdetem azt, hogy
a tolvajok, sikkasztók és rablógyilkosok
példás megbüntetésére a halálbüntetést
kell bevezetni az országban.

A mai materialista társadalomban nem
szabad keztyűs kézzel elbánni a bünö-
sökkel. A jó kertész is kigyomlálja és
elégíti a bujánokat, hogy a nemes nö-
vények szabadon fejlődhessenek. A ha-
lálbüntetésnek jogosultsága van ebben
az országban, amely a morális krízis
korszakában a bünözők menedékhelye.
Svájcon kívül csak a mi országunkban
törölték el a halálbüntetést, amelynek
bevezetése ellen, sajnos, a volt pártfő-
nök is állást foglalt. Ennek a tettnek a
következményeit vontam le.

Távirat

azoknak a címére, akiket megillet

Marosvásárhely, amelyet „székely főváros”-nak csufolnak, napról-napra fogy
és pusztul jelentőségben stóp intézményeit megszünteti stóp az állami állásokból
a magyar tisztviselőket menesztik stóp általános elkeseredés egész kisebbségi fron-
ton stóp idegenforgalom teljesen lecsökkent stóp ezért a vasutigazgatóságtól vé-
gre motoros vonatokat és rendes összeköttetést kérünk a Székelykocsárd—Marosvá-
sárhely vonalon stóp és ha már több mint száz helység megkapta a fürdőkeze-
ményt, részesüljünk mi is ebben az előnyben stóp fürdeni itt is lehet stóp strand-
dunk van és itt folyik a Maros stóp amelyet eddig fürdésre használtunk stóp de
ha tovább így megy akkor sorban fogunk beleugrani nem fürdési célból stóp ha-
nem azért, hogy megszabaduljunk gondjainktól stóp

ELKESEREDETT
MAROSVÁSÁRHELYI POLGÁROK

Kun Magda írja Londonból haza Marosvásárhelyre:

„Nemsokára háztulajdonosok lesztek Marosvásárhelyen...”

Pár nappal ezelőtt minden marosvá-
sárhelyi rádióhallgató izgatottan ke-
reste rádiókészülékén éjszaka fél kettő
közül London. És még izgatottabb és
egyben büszkébb lett akkor, amikor az
éteren keresztül, messziről a ködös Al-
bionból, a londoni rádióállomás közvetí-
tésében egy kisleányt hallott énekelni, a
kinek elfogódott, meghatódott hangjá-
ban ott vibrált az a biztos érzés, hogy
most otthon sokan hallgatják, gyönyör-
ködnek benne.

Kun Magda, a Marosvásárhelyről el-
származott és páratlan karriert befutott
magyar szubrett táviratban közölte övéi-
vel, hogy meghívás folytán pár magyar
dalt énekel a világhírű „Piccadilly” ze-
nekarának kíséretében a londoni stu-
dióban.

És a táviratot kézzel-kézre adták szü-
lővárosában és a hír szájról-szájra járt.
Napok múltán a részletes és kimerítő
levél is megérkezett arról a hatalmas át-
ütő sikeréről, amelyet a fiatal marosvá-
sárhelyi színésznő, először egy kísérle-
ti állomáson, London mellett, majd né-

hány nap múlva Londonban aratott a
„Zsákbamacska” c. operettben.

És a vaskos levélből egy egész csomó
angol kritika és még több fénykép esett
ki, amelyeket a boldog marosvásárhelyi
Kun-család nem győz eleget mutogatni.

Ime néhány idézet a legnagyobb an-
gol lapból a „Daily Mail”-ből: „Legna-
gyobb elragadtatásunk Kun Magdának
és Gyergyay Istvánnak szól, akik még
három hét előtt semmit sem tudtak angol-
ul és mégis nagyszerű teljesítményt
nyújtottak. Egy duettjük a ragyogó
műsor legfényesebb száma.” A „Daily
Herald” pedig ilyeneket ír: Kun Magda
rádió-burleszkjével teljesen meghódí-
totta a közönséget.

Hogy az angolok nem fukarkodnak a
fiatal erdélyi színésznővel szemben az
elismerésben, az a levelekből is kitűnik.
Kun Magda azt írja haza, hogy a „ma-
nager”-ük úgy bánt vele, mint a himes
tojással és három filmgyártól, továbbá
másik három színháztól kapott fellépé-
tési és szerződési ajánlatot.

A levél marosvásárhelyi vonatkozású
befejezése így hangzik:

— Még egy pár hét edeseim és rövide-
sen háztulajdonosok lesztek Marosvásá-
rhelyen...

Ime, így találnak meleg otthont az an-
gol fontok egy erdélyi városban...

Marosvásárhelyi éllap

Igy fest egy marosvásárhelyi I. osztályú ét-
terem éllapja. Az árakban, olcsóság tekinté-
ben, — azt hiszem — vezetünk.

Husleves	5 lej
Borjucorba	8 lej
Tükkáposzta főzelék	20 lej
Angol zöldborsó	20 lej
Marhabús tormával	16 lej
Borjupörkölt	16 lej
Paprikászelet	20 lej
Stefánia bélszín	20 lej
Töltött csirke	25 lej
Sertéscomb	18 lej
Cserszényes rétes	12 lej
Cserszényekompót	10 lej

Egy marosvásárhelyi jubileum

A marosvásárhelyi zsidó főpap, dr.
Lövy Ferenc jubilált a napokban...

A marosvásárhelyi főrabbi negyven-
év óta pap és ebből harminc évet a ma-
rosvásárhelyi zsidó hitközség élén tölt-
ött el.

A marosvásárhelyi zsidó főpap neve
nem ismeretlen az erdélyi magyarság
előtt sem.

Számos irodalomtörténeti kutatással
járult hozzá a magyar irodalom néhány
jelentős momentumának a megvilágítá-

sához, így többek között az 6 nevű
füződik a szombatista irodalom és egy-
uttal Pécsi Simon munkásságának méltá-
tatása.

Ezenkívül azonban a legtöbb erdélyi
magyar napilapnak és folyóiratnak ren-
des és tehetséges munkatársa volt. Fő-
leg magyar irodalmi vonatkozású ké-
rdeésekben.

A marosvásárhelyi Kemény Zsigmond
Társaság méltán büszke dr. Lövy Fe-
rencre, aki ennek a társaságnak egyik
legszorgalmasabb tagja.

Nagyon gyakran fordult elő, hogy ép-
pen a marosvásárhelyi zsidó főpap méltá-
tatta a társaság egyes irodalmi ülésein a
magyar irodalom legkiválóbbjait.

Dr. Lövy Ferenc programja benne van
abban a mondatban, amelyet a jubilálás
az ünnepségen mondott:

„A magyar kultúra emelőin nevelked-
tem és azt sohasem tagadtam meg (igaz,
hogy senkisémet kívánta tőlem), résztvet-
tem azonban a zsidóság újjászületési
mozgalmában is és örömmel és megér-
téssel fogadom az idegen kultúra felém
irányuló szálait is”.

Ügyvédjelöltek

Az ügyvédjelöltek helyzete országssze-
re napról-napra rosszabbodik. A leg-
újabb ügyvédi törvény értelmében az
ügyvédjelöltek jogi tanulmányaik befe-
jezése után csak háromévi ügyvédi gya-
korlat után nyithatnak irodát.

Ez a megszigorítás annál is súlyosabb,
mert a marosvásárhelyi ügyvédi irodák-
ban a lehetetlenséggel határos ügyvéd-
jelöltek megfelelően elhelyezkedni.

Ennek oka természetesen nemcsak az
általános gazdasági krízis és az ennek a
nyomában járó szabad foglalkozások ál-
talános pangása, hanem egy sérelem, a
melyet most a marosvásárhelyi ügyvéd-
jelöltek gyűlése tett szövé.

Általános kifakadások hangzottak el
azon a gyűlésen, amelyen 22 marosvásá-
rhelyi ügyvédjelölt jelent meg az ügyvédi
írnokok és irodakisasszonyok túlzott fog-
lalkoztatása ellen.

Ezeknek az alkalmazottaknak az ügy-
védi törvény értelmében nem lehetne a
bírószágon hivatalos ügyben eljárniuk,
mert az akták betekintése csak ügyvéd-
jelölteknek áll módjukban.

Ennek ellenére a marosvásárhelyi ügy-
védi irodák összes alkalmazottai szabad
bejárásnak örvendenek a bírósági hivatá-
lokban, aminek folytán természetesen az
ügyvédjelöltek nem jutnak foglalkozta-
táshoz.

Az ügyvédjelöltek határozati javaslatá-
ban szögezték le a törvényekre való hi-
vatkozással sérelmeiket, amelyeknek rö-
göni orvoslását kérték a bíróságoktól és
az ügyvédi kamarától, amely soron kívül
foglalkozott az jelöltek sérelmével és iga-
zat is adott nekik.

Az akció jelentős és könnyen országos-
sá terebélyesedhetik.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Az esőzések világszerte javítottak a vetéshelyzeten

Általában győnge termés várható, de elmúlt a terméskatasztrófa veszélye

VETÉSHELYZET BELFÖLDÖN

A földművelésügyi minisztérium legújabb jelentése szerint az ország egyrésztől érkezett kimutatás szerint a vetéshelyzet meggyőzően a következő:

Konstanca

Buza hektáronként 500 kg.
Árpa hektáronként 270 kg.
Kukorica, a termés 60 százaléka megelégedően fejlődik.

Szatmár

Buza és árpa közepes termés.
Szalmás növények ugyancsak közepes-ermést ígérnek. A kukorica jó, de további melege van szüksége. Az alma és diótermés gyenge.

Temes-Torontál

A szalmásnövények általában gyengébbek, mint az elmúlt évben.
Buza hektáronként 1000 kg., rozs 800 kg., árpa 1000 kg., zab 600 kg.

London, június 16.

Az elmúlt hét végén a világ vetéshelyzetéről a következő jelentések érkeztek:

Az Egyesült Államokban

Igen kiadós esők voltak Nebraska több vidékén és könnyű záporok a Mississippitől keletre. Kansas nyugati harmadából nem jelentettek esőt. A helyzet jó Oklahamában, Texasban és Kelet-Kansasban, ahol jó termést várnak. A buza kalásza rövid az Ohio völgyében és alig van remény javulásra. A tavaszi bevetett területeken a szárazság megszűnt és északnyugatról mindenhol kiadós esőket jelentettek.

Kanadában

Majdnem az egész nyugaton kiadós esők voltak. Pénteken Saskatchewanban 2.2 hüvelykes, szombaton és vasárnap pedig Saskatchewanban és Alberta több vidékén félhüvelykes eső volt. A csapadék igen hosszantartó és súlyos károkat okozó szárazság végét jelenti, amit még csak növelt a szokatlanul nagy hőség. Bár az utóbbi esőzés elég kiadós volt, azért a szárazság már annyira tönkreverte a vetéseket, hogy még a közepesen gyengébb termésre is alig van kilátás.

Angliában és Írországnak

Az elmúlt héten általában igen szép, meleg időjárás uralkodott. Az éjszakák meglehetősen hűvösek voltak, de a nappali felmelegedés szinte átmenet nélküli volt. A vetések helyzete általában kielégítő. A buza nem sokat szenvedett a szárazságtól, de még mindig igen sok esőre volna szükség.

Németországban

Volt némi eső, ami azonban korántsem volt elegendő arra, hogy a szárazságtól sokat szenvedett vetéseket helyrehozza. A szárazságot különösen az ország középső részei érezték meg.

Oroszországban

Az utóbbi napokban a Szovjet egész területén szörvényszerű esők voltak, amelyek a vetéseknek igen jót tettek. A szárazságot okozta további károktól úgy látszik nem kell félni és ha az időjárás elég hűvös és esős marad, még nagyon nagy javulás várható, különösen a tavasziaknál. Az őszi buza is jobb, mint várták.

Franciaországban

Az utolsó jelentések óta rosszabbodott a helyzet. Északi és északkeleti szelek nagyon kiszáritották a talajt, amelynek igen sok esőre lenne szüksége. Általában 25-30 százalékkal kisebb termésre számítanak a tavalyinál. A zab kilátásai gyengék.

Észak-Afrikában

Különösen Tuniszban és Algírban állnak jól a vetések és különösen az előbbi helyen igen jó termésre van kilátás.

Argentínában

A mezőgazdasági termelő vidékeket, különösen délen és az ország középső részein kiadós esők látogattak meg, amelyek nagyon jót tettek a vetéseknek, de még mindig jóval nagyobb csapadékra volna szükség. A szántás és vetés kedvező időjárási és talajviszonyok mellett serényen folyik. A jelentések szerint a legtöbb gazdaságban növelik a rozs vetésterületét.

Ausztráliában

Igen kiadós esők voltak Nyugat-Ausztráliában, kisebb csapadékot jelentettek Dél-Ausztráliából. Viktoriában és Újdelwalesben, a még tartó rendkívül szárazság miatt igen nagy aggodalommal néznek az aratás elé. A vetések állása elég gyenge, különösen a szalmájuk fejlődött nagyon gyengén a rettentő szárazság miatt.

Áru- és pénzpiac

VALUTÁK

A Nemzeti Bank árfolyama:

Svájci frank 32.40—32.80,

Francia frank 6.585—6.6375

Osztrák schilling 23.52.

Csehszlovákia 4.16.

Pengő 29.24.

Dollár 99.25—109.25.

Fontsterling 502—512,

Lira 8.60—8.85,

Márka 37.75—39.75.

TEMESVÁR

Az állandó esőzés hatása alatt a buza ára esik. Árak: Buza 400, kukorica 235, zab 300, árpa 240. A többi terményárak változatlanok.

CSIKAGO

Buza: július 100, szeptember 100 egyenlő, december 101 hétnyolcad.

Kukorica: júliusra nincs jegyzés, szeptember 61, decemberre nincs jegyzés.

Zab: július 44 háromnegyed, szeptember 44 egyked, decemberre nincs jegyzés.

Rozs: júliusra nincs jegyzés, szeptember 69 háromnegyed, decemberre nincs jegyzés.

ZARLAT

Buza győnge irányzat: július 96—96.12, szeptember 96.62—96.87, december 98.37—98.50.

Kukorica tartott irányzat: július 57.50, szeptember 59.50, december 63.75.

Zab tartott irányzat: július 44, szeptember 43.87, december 44.87.

Rozs irányzat: július 65.75, szeptember 67.2, december 70.

WINNIPEG

Buza: július 79, október 81 egyenlő, december 81 hétnyolcad.

NYITÁS

A bolgár kormány betiltotta az összes gabonafajtát kivétel

(Szófia.) A bolgár gabonamonopólium legújabb intézkedései szerint a rozs- és buzaexportra egyedül jogosított Gabonavásárló és Exportáló Bizottság igazgatósága már régebben bejelentette, hogy a gabonakivitel egyidőre szünetelteti. Az intézkedésnek az ideiglenes terméskilátások folytán megcsappant kiviteli készletek megtartása volt a célja.

A bolgár kormány most kiadott rendeletével megtiltotta az összes gabonafajtát, lisztet, korpát és takarmánycikket kivétel. Csúpan az olajosmagvak kivételét engedélyezték továbbra is.

Törvényjavaslat Franciaországban a buzaválság megoldására

Páris, június 15.

A francia földművelésügyi miniszter a gabonaválság megoldására vonatkozó törvényjavaslatot terjesztette a kamara elé. A kormány a javaslatban felhatalmazást kér arra, hogy az 1932—33-as buzafelesleget a piacról kivonja és az 1934-es buzafelesleget legalacsonyabb árákat állapítsa meg.

Ezek az árak a múltévinál alacsonyabbak lesznek, hogy az eladók be is tartsák ezeket. A mezőgazdasági alapra 500 millió frankos pótlék

ZARLAT

Buza lanya irányzat: július 76.87, október 79, december 80.

Zab: július 43.25, október 44.87, decemberre nincs jegyzés.

LIVERPOOL

ZARLAT

Buza tartott irányzat: július 4.08 ötnyolcad, október 5.00 egyenlő, december 5.02 háromnyolcad.

Kukorica erős irányzat: július 7.07 egyked, október 7.09, december 7.10 egyked.

ALLATPIACOK

KÜLFÖLDÖN:

BÉCSBEN

A sertésvásárra 11.067 drb. hus- és 3518 drb. zsirsertést hajtottak fel. A belföldi hussertések száma 8695 drb. volt, Dániából 273, Litvániából pedig 54 drb. érkezett. Magyarországból 1077 drb.-ot hajtottak fel. A sertésvásár irányzata lanya volt és a következő árakat fizették: zsirsertés I-a S 1.10—1.15, II-a 1.06—1.10, szedett sertés 1.05—1.15, hussertés 0.90—1.20, élő-súlykg-ként.

DREZDABAN

Az irányzat gyengült. Árak: ökör 25—35 pf., bika 22—31, tehén 12—29 fontonként.

KECSKEMÉTEN

A gabonárák esése miatt nagyobb érdeklődés jelentkezett a soványsertések iránt. Árak: bízott sertés, öreg 67—73, fiatal 68—69, uradalmi szűd 75—80, szedett szűd 70—75 fillér kg. BAROMFI- ÉS TOJASPIACOK

KÜLFÖLDÖN

Bécsben a tojáspiacon a gyenge fogyasztás következtében az irányzat változatlan volt és elsősorban főleg belföldi tojásban kötöttek üzleteket. A belföldi tojásért 9—10.5, a magyar tojásért 9—9.25, a lengyel tojásért 8.75—9 fillért fizettek db-ként.

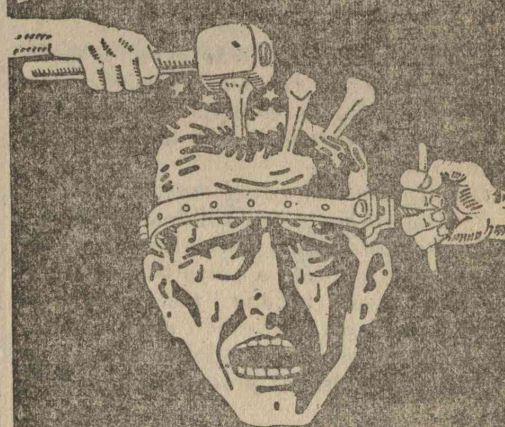
hitel megszavazását kéri. A buza kivitel bizonyos kedvezményekben részesítik. Ezidőszint közepes termést várnak.

Csikmegye a bacui munkakamara keretében

Csikszere, június 16.

Komoly zavarokat idézett elő Csikmegyében a marosvásárhelyi munkakamara feloszlata. A székelyföldi kamara megszűnése után Csikmegyét a tőle távol eső és megközelíthetetlen bácaui munkakamarához csatolták. Ennél sokkal jobb lett volna, ha Bukaresthez csatolják, hangoztatják a végtelenségig elkeseredett érdekeltek, — mert a fővárost könnyebben és rövidebb idő alatt lehet megközelíteni. Így aztán a földrajzi fekvéssel teljesen hadilábon álló illetékesek elérték azt, hogy Csikmegyét munkakamarailag teljesen lehetetlenné tették. A napokban egy felügyelő látogatott el Bacuból s megrökönyödve tapasztalták a csiki iparosok, hogy azt se tudja új vezetőjük, mi fán terem az ipartestület. Követeli, hogy a jövőben az összes iparengedélyeket tőlük szerezzék be, holott az idevonatkozó ipartörvény értelmében az elsőfokú iparhatóságok, vagyis a városok, vagy a főszolgabírók állítják ki. Ezekhez hasonló jog- és törvénygyakorlati eltéréseknek se szere, se száma. Ez érthető is. Az okiráltságban egészen mások a törvények és szokások, mint Erdélyben. Ennek természetes következménye, hogy nem értik meg egymást és így nem is tudnak

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN
GYÓGYSZER
FEJFÁJÁS HÜLES MIGRÉNÉ
REUMÁS FAJDALMAK
ELLEN

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

eredményesen együtt dolgozni. Ezzel az illetékeseknek is tisztában kellett volna lenniük s ha már a marosvásárhelyi munkakamarát megszüntették, Csikot is Háromszékhez hasonlóan a brassói munkakamarához kellett volna csatolniuk. Értesítéseink szerint az érdekeltek ez irányban komoly lépésekre készülnek.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár 1934. május 19-én tartotta meg ezévi rendes közgyűlést dr. Hans Connerth elnöke alatt. Az egyhangúlag elfogadott igazgatósági tanács jelentéséből kiténik, hogy az Intézet vagyonszáma a konszolidáció legjobb útján van és e tekintetben az elmúlt esztendő során jelentős lépésekkel haladt előre. Az Intézet kinnlevőségei 212.000.000 lejelle csökkentek és ma csupán 768.000.000 lejt tesznek ki. A régi betétek is csökkentek 112.000.000 lejelle 423.000.000 lejre és a hitelezők 102.000.000 lejelle 114.000.000 lejre. A tartalékok egy részét az Intézet a Vagyon-számla tehermentesítésére részbeni fedezetként használta fel. Az Intézet visszszámítási hitelt változatlanul 203.000.000 lej maradt.

A lakosság egyre jobban visszatér és jelentkező bizalmát mi sem dokumentálja jobban, minthogy az „új betétek” néhány hónap alatt 17.000.000 lejre emelkedtek és az 1933. december 31. óta további jelentős betétállományt lehet megállapítani. Ezeket az „új betétek”-et rövid lejáratra is csak igen kis részben helyezi ki az Intézet, egyrészt a hitelet igénybevevő piac ujjában is csak igen szűk keretek között mozgó felvevőképességre való tekintettel, másrészt szem előtt tartja az Intézet azon tényét is, hogy az „új betétek” rendszerint „látra” szólnak és ezért gondoskodott az Intézet arról, hogy a betétek a betéteseknek bármikor rendelkezésükre álljanak. Az inkasszó és az átutalási üzlet is jelentősen felerősödött, amely üzletágnál a Nagyszebeni Általános Takarékpénztárnak messze szerteágazó fiókhálózata is nagyon jól bevezetett, közvetlen egyéb bel- és külföldi bankösszeköttetése jó segítséget nyújtott. Az Intézetnek saját fiókjai vannak: Arad, Beszterce, Erzsébetváros, Kolozsvár, Brassó, Medgyes, Marosvásárhely, Szászrégen és Temesváron.

Az Intézet minden új üzletet külön könyvel és éppen ezért ezek az üzletek feltétlenül biztonságosak. Az Intézet általános helyzetét nyugodt, de állandóan felfelé emelkedő, fejlődés jellemzi.

Kolumbusz fölfedezte
Amerikát,
a hölgyek fölfedezték
a Molnár-Moser
kölnivizet

Ez Szatmár!...

Miért késik a közigazgatási választás? — Majdnem sikerült egy nagyszabású gomblyuk-üzlet — Mindenki gyanus, aki él

Szatmár, június 16.

Egy kis csoport Szatmár egy napján. Van benne minden. Közigazgatási önkényeskedés, az emberek hiszékenységeivel való visszaélés és természetesen csempészes.

Szóval: Szatmár van benne.

Kezdjük talán a legfájdalmasabbal, az időközi-bizottságok működésével. Úgy látszik, hogy ettől a bizottságtól egy-könnyen nem tudunk megszabadulni. Minden újságolvasó ember előtt ismeretes, hogy a kormány rendelete szerint a községi választásokat június 1-ig meg kell tartani.

Ma már június 16-ika van.

Ezzel szemben a megyében mindössze két járásban írták ki a választást, míg a városi tanács-választásról szó sincs és mint a jelek mutatják, még hosszú ideig szó sem lesz.

A Magyar Párt helyi tagozata végső elkeseredésében tegnap tartott gyűlésén elhatározta, hogy a parlament csoport-hoz fordul és kéri a csoportot, hogy a kamarában tegye szóvá azt a hanyagságot, azt a nemtörődömséget, amellyel Szatmáron a választások ügyét kezelik. A törvény itt úgy látszik nem kötelező. Miután a szociáldemokratákkal a város jelenlegi vezetősége az egyezményes lista tekintetében nem tudott megállapodásra jutni, egyszerűen azért, mert a szocialisták nem voltak hajlandók a nekik felajánlott három hellyel beérni, a választások ügyét ad akta tették és az időközi bizottság tovább kormányoz.

A város magyar polgárai türethetlenné és lehetetlenné találják a helyzetet, ezért ma küldöttségileg keresték fel dr. Pogácsás megyefőnököt és dr. Tibül János kamarai képviselőt, a liberális párt megyei tagozatának elnökét és megkérdezték, hogy mi lesz a választásokkal? A válasz, amit kaptak, érdekes és jellemző. Jellemző a helyzetre és jellemző arra a nemtörődömségre, amellyel ezt a polgárok számára oly nagyfontosságú ügyet Szatmáron kezelik. Azt a választ kapták ugyanis, hogy a választást őszig nem lehet megtartani. Nem lehet, mert a választásokat a törvény értelmében törvényszéki bírák vezetik le és a törvényszéken július 15-én megkezdődik a nyári szünet, tehát a bírák szabadságra mennek.

Ez az ok komolytalan. És nem szerül bővebb magyarázatra.

A bírák szabadsága őszig tart, tehát őszig az időközi-bizottság uralma az alkotmány és a közszabadság nagyobb dicséretére, változatlanul fennmarad.

2.

Szatmáron sok a hiu ember. Sokan szenvednek gomblyuk-viszketegségben. Ezt a betegséget akarta egy ügyes szélhámos kihasználni. Napok óta járja a kereskedőket és iparosokat egy bukovinai tájszólásban beszélő férfi és felajánlja, hogy csekély tizezer lej lefizetése ellenében hajlandó az érdekeltek betegségét meggyógyítani egy gomblyukban fityegő érdemrendcskével.

Többen be is ugrottak.

Az előkelő idegen azonban kijelentette, hogy a megbízást csak akkor tudja teljesíteni, ha legalább száz jelentkező akad. Száz jelentkező esetén ilyen méltányos árért szállítja a rendjeleket, de ha nem lesz meg a száz jelentkező, úgy valamit utána is kell fizetni. A hiszékeny emberek ebben nem találtak semmi kivétivel, hiszen nagyrészen kereskedők voltak, akik tudták, hogy az áru nagyban mindig olcsóbb, mint kicsinyben.

Az üzlet elég jól indult. Már-már úgy látszott, hogy az élelmes idegennek sikerülni fog ebben az egyébként koldus városban az egymillió lejtől összecsodolni. Nagy teljesítmény ez, hiszen az évek óta félben levő zsidókórház építéséhez még szükséges hatszázezer lejt viszont minden jószándék és minden hangos társadalmi akció ellenére sem tudják előteremteni. Igaz, hogy ott nem osztogatnak érdemrendeket...

Az előkelő idegennek azonban nem volt

teljes a szerencséje. Akvizíciós körútján ugyanis betévedt a Szatmári Timár Ipartársulat Központjához és ott is megtette figyelmes ajánlatát. A derék timármestereknek azonban egyelőre sürgősebb lenne, hogy az adót és a házbert ki tudják fizetni. Az érdemrend ráér, hiszen valamennyien láthatatlanul a szívük felett viselik a legnagyobb érdemrendet, a munka és a mai élettel való küzdelem arany vitézségi érdmét.

Az ipartársulat megbízásából Kondor Cedeon felment a vármegye főnökéhez és megkérdezte, hogy rentábilis és hihető-e az az ajánlat, amelyet a kitűnő modoru ur családoként ragyogtat az iparosok és a kereskedők felé.

A válasz lesújtó volt. Rövidesen kide-

rült, hogy szélhámos járt az iparosoknál és csak a véletlenül mulott, hogy a brilliánsan elgondolt vágás nem sikerült.

A szélhámos megneszezte, hogy baj van a kréta körül és pillanatnyilag nyoma veszett.

Természetesen a már felvett pénzekkel együtt.

5.

A rendőrség az emberi hiúság ügyes vámszedőjét fokozott éréllyel keresi.

A történet címe lehetne, hogy Szatmáron mindenki gyanus, aki él. Tegnap délután Böhm Mór, Glück Simon és Gold Mór vásárosok a remetemezői hetivásárról jöttek hazafelé. A város határában levő Unió vagonygyárnál néhány vámtisztviselő, csak úgy szokásból, megállította a szekériket. Nem visznek-e csempészholmit? Gyakori ez Szatmáron és nincs is benne semmi feltűnő. A három vásáros azonban oly hevesen és oly felháborodottan tiltakozott a gyanúsítás ellen, hogy most már komolyan gyanussá váltak, úgy hogy a vámosok bevitték őket a vámhivatalba és reggelig mindhármukat ott tartották. Miután semmit sem találtak náluk, reggel sűrű bocsánatkérések között

a három vásárost elengedték, azonban az egyik tisztviselő, csupa magánszorgalom-ból, tovább nyomozott az ügyben. A nyomozás eredményeképpen váratlanul házkutatást tartottak Nóta József szatmárhelyi gazdálkodónál. A házkutatás eredményével is járt, amennyiben a gazdálkodó lakásán négy zsák nehéz selymet és százötven darab selymekendőt találtak elrejtve. A megtalált áru értéke csaknem kétszázezer lejt tesz ki. A gazdát vallatva fogták és az elmondta, hogy három vásáros kereskedő állított be hozzá és arra kérte, hogy másnapig őrizze meg a portékájukat, mert félnek, hogy az országúton kirabolják őket. Kiderült, hogy a vásárosok, akik csempészek voltak, megsejtették, hogy hazatérőben dolguk lesz a vámhivattal és indokolt óvatosságból az árut biztonságba helyezték.

Természetesen az árut a vámhivatal lefoglalta és a közegek a három vásáros keresésére indultak, akik megérezték a veszélyt — a szatmári csempészeknek jól szervezett hirszogatuk van — és megsejtették a városból.

Ezt úgy hívják Szatmáron, hogy rosszul sikerült üzlet.

Baradlai László

Göbbels varsói kudarca

Pilsudszky marsall csak diplomáciai közbenjárásra fogadta

Varsó, június 16.

Megirtuk, hogy Göbbels német propagandaminiszter néhány nappal ezelőtt Varsóba érkezett. Göbbels Zielinszky Taddeus varsói egyetemi tanár, a lengyel közművelődési egyesület elnöke, meghívására jött Varsóba, azzal a tervvel, hogy érintkezést keres Mociszky köztársasági elnökkel és Pilsudszky marsallal.

Minden intervenció ellenére azonban sem Mosciszky, sem Pilsudszky nem volt hajlandó Göbbelst fogadni.

ugyhogyz el is utazott a lengyel fővárosból.

Ma Göbbels visszautazott Varsóba, ahol diplomáciai közbenjárásra sikerült elérni, hogy Pilsudszky marsall mégis fogadja.

Hivatalos jelentés szerint azonban a kihallgatáson minden politikát érintő kérdést elkerültek és csupán a nemzetiszocialista világszemléletről folytattak eszmecserét.

Rasputin leánya szenzációs könyvet írt apjáról

London, június 16.

Rasputin leánya, Mária, aki, mint állatszeli-ditő keresi kenyerét, „Atyám” című könyvében igyekszik a hírhedt szerzetes emléket megvédeni. A könyv szövegében közli azt a levelet, amelyet Rasputin röviddel a világháború kitörése előtt a cárhoz intézett és amellyel a báborus párt befolyását igyekszik ellensúlyozni. A levél így szól:

„Kedves Barátom! Tudom, hogy mindenki háborút tanácsol Neked, még leghűségesebb embereid is. Nem látják, hogy őrvény felé rohannak. Te vagy a Cár, néptünk atyja. Ne engedd, hogy a bolondok diadal-maskodjanak, ne engedd, hogy önmagunkat és mindnyájunkat az őrvénybe rántsák. Meglehet, hogy legyőzzük Németországot,

de mi lesz Oroszországgal? Gergely.”

Rasputin erkölcsienségeit leánya a pétérvári társadalom erkölcsiével mentegeti, hangoztatva, hogy az egyszerű paraszt nem állhatott ellen a fényűző, kicsapongó élet kísértéseinek. A nőkre kétségkívül megmagyarázhatatlan de'ejes hatást gyakorolt, de ezt leánya főként Rasputin „macskaszemei” hipnotikus erejének tulajdonítja. Azonban mindvégig szeret atya és for, maradt, imádta feleségét, akire sohasem volt féltékeny. Midőn végzetes útjára ment Juszipov herceg palotájába, gyermekei, rosszat sejtve, e rejtettek csizmáit, hogy ne ruhessen el, de Rasputin éjjel felé, hű cselédje, Katja segítségével megtalálta őket és nevetve mondta: „Az apróságok dugták el a csizmáimat, mert nem akarják, hogy emelkedjek.”

Az oroszok már megkezdték a Dnyeszter-híd rendbehozását

Bukarest, június 16.

A kisanant-sajtó értekezletén résztvevő három küldöttséget az uralkodó szombat délelőn kihallgatáson fogadja. Benes cseh külügyminiszter csak hétfőn reggel érkezik Bukarestbe, míg Jettics délszláv külügyminisztert vasárnap este várnak. A kisanant állandó tanácsának estekezte minden valószínűség szerint kedden este ér véget, tekintettel arra, hogy szorán érkezik Barthou francia külügyminiszter, akinek tiszteletére a parlament csütörtök délután tart díszgyűlést.

Az igazságügyminiszter által közjogászokból, képviselőkölből és bírákból összeállított bizottság tárgyalás alá vette azt a törvényjavaslatot, amellyel a kormány felhatalmazást akar kérni a parlamenttől, hogy a nyári szünet alatt dekrétum-törvényekkel kormányozhasson. Számos bizottsági tag éles bíráttal illette a javaslatot, úgy alkotmányjogi, mint politikai szempontból. A felhatalmazási javaslat sorsa főként hétfőn dönt véglegesen a bizottság.

A közoktatásügyi minisztérium adatai szerint az idén jóval kevesebb az érettségi vizsgára jelentkezők száma a múltévénél s ennél fogva a minisztérium a tavalyi 76 vizsgáztató bizottság helyett most csak 62-öt küld ki.

Kisenevből érkezett jelentés szerint Tighinában nagy feltűnést keltett, hogy tegnap szovjetbizottság vizsgálta felül az 1918-ban szétrobbantott Dnyeszter-hidat, amelynek különösen román része van rossz állapotban. A hid karbahozását a szovjetoldalon már meg is kezdték. Ma egyébként Tighinában összeül az orosz-román vegyesbizottság, a határon előfordult vitás esetek letárgyalására. Valószínű, hogy a bizottság most utoljára ülészik.

Az aradi magyar párt jelöltjei a községi választásokon

Arad, június 16.

Az aradi magyar párt a községi választásokra dr. Olosz Lajost, dr. Szuky Istvánt és dr. Lelők Pált jelölte. Darányi János és Takácsy Miklós nem fogadták el a jelöltséget.

Az aradi magyar párt egyrészt erős ellenzést váltott ki az a tény, hogy a jelöltek kivétel nélkül a párt intellektuálisjából kerültek ki s egyetlen gazdát, vagy iparost sem jelöltek.

A temesvári főmérnök nem felelős a Capitol mozgó beomlásáért

Temesvár, június 16.

A temesvári közigazgatási bíróság felülvizsgálatot hozott: visszahelyezte állásába Suciu Adrian városi főmérnököt.

A Capitol mozgó beomlása után nyomban megindult a hivatalos vizsgálat. A városi házvizsgálat legelső tényszerűsége volt, hogy megállapították Suciu Adrian Temesvár városi főmérnökének felelősségét és nyomban fel is mentették állásából.

A főmérnök a revíziós bizottsághoz felbízott a határozat ellen és most javára történt döntés.

Elnapolták a gimnazista gyilkosok bűnperének tárgyalását

Bukarest, június 16.

Popovici képviselő három gimnazista gyilkosa pörének péntek délután megkezdett tárgyalásán a bíróság hozzájárult a védelemnek ahhoz az indítványához, hogy orvosszakértőkkel vizsgáltassák felül a vádlottak elmeállapotát és beszámíthatóságát, továbbá, hogy tanuként kihallgassák azokat az orvosokat is, akik Dinescut, a fővádlottat, éveken át kezelték.

Ezután a törvényszék a tárgyalást a jövő csütörtökre elnapolta.

Legújabb

DÖNTŐ SZAKASZABAN A VELENCEI TALÁLKOZÓ

A velencei Mussolini-Hitler találkozóról hivatalos jelentést mindeddig nem adtak ki, beavatott körök azonban a legnagyobb bizakodással tekintik a jövő kilátásait. Mussolini Hitler támogatásával újabb akciót készít elő, mégpedig abban az irányban, hogy négyhatalmi értekezlet szervezze meg az európai békét.

A velencei fasizta alakulatok pnteken délelőtt egy óra hosszat tartó díszfelvonulást tartottak Hitler és Mussolini előtt, amely után a külügyminisztérium ebédet adott a kancellár tiszteletére. Ebéd után Mussolini és Hitler motorosonak-kirándulásra mentek s ennek során tartották meg második megbeszélésüket. Meg egyezsük, beavatottak szerint, az osztrák kérdés rendezésétől függ, amelyre nézve mindkét kormányelnöknek megvan a maga javaslata. Mussolini Ausztria teljes függetlenségét és a náci befolyás kikapcsolását követeli, míg Hitler azt szabja feltételül, hogy Dollfuss záros határidőn belül írjon ki általános választásokat.

EGY SPORTEMBER ÖNGYILKOSÁGA BUDAPESTEN

A budapesti Angol-Magyar Bank Nagel József nevű 38 éves főtisztviselője pénteken levette magát a bank Vilmos császár-utján palotájának ötödik emeletéről s életveszélyes sérüléseket szenvedett. Nagelnek nemrégiben halt meg a felesége s azóta buskomor volt. Sportkörökben, mint teniszező, nagy népszerűségnek örvendett.

Vasárnapi lapok

A B. L. V A S Á R N A P I M E L L É K L E T E

Világnézeti hátraarc...

Irodalmi tusakodások c. multheti cikkemben csak röviden érintettem azokat a kérdéseket, melyeket az utóbbi hetek magyar irodalmi publicisztikája felvetett és — elejtett anélkül, hogy teljes eszmei, valamint időszerű társadalmi jelentőségüket kimerítette volna.

A kiemelendő vitapont, amely a legfőbb figyelmet érdemli, kétségtelenül ama világnézeti hátrálás, mely a fiatal magyar értelmiség sorában a zsidókérdés irodalmi vonatkozásai körül végbemegy. Mászóval: valami nemzeti, vagy még szorosabban faji kizárólagosságra való törekvés ez, egy új nemzeti értelmiségi elit megteremtése érdekében, — bizonyos „nemkívánatos elemek” tapintatos, vagy nyílt kizorításával. E törekvés indítékaiiban és kivételében nyilvánvalóan pobboldali, azaz „magyarán”: fasiszta. Aktualitását is az a fasiszta törekvés adja meg, mely állandóan zárt nemzeti-faji közületekről, gazdasági önállóságról s új nemzeti-értelmiségi elit kitenyésztéséről szaval és kénytelen szavalni. A sok eszkimó s a kevés foka-probléma közművelődési fölvetése ez; elítél előjogának sürgős biztosítása a legkülönbözőbb területeken: — a társadalmi termelés s az egyéni elosztás módja közötti ellentmondás szorongatottságában, melyből a fasiszma nem bír szabadulni. Világos, hogy annak a kultur-piramisnak, melynek a csúcára vágyik ez az értelmiségi elit, a tömegek megint csak az alján maradnak.

Ennek az elit-tenyésztésnek gazdasági megfélelőjét néha nemzeti munkavédelmi törvénynek nevezik, mely pl. törvényes (de van, ahol már el is rendelt) olyasmit, hogy — teszem azt — az állami, de még magánalkalmazottaknak is csak 20 százaléka lehet kisebbségi... Persze van, a kiket ez nem érint s ki nem ábrándít. Mi azonban itt, kisebbségi soron, immár keserűen és saját bőrünkön tanuljuk ezt a kizorításokkal való elit-tenyésztést: a fasiszmusnak ezt az új benn a bárány, — kinn a farkas-játékát.

De térjünk vissza kiindulási pontunkhoz s egyben nevezzük nevén a gyermeket is: — az értelmiségi elit-gondolat egyik legismertebb szóvivője nyelvterületünkön Németh László budapesti kritikus, a Tanu szerkesztője. Németh arról beszél, hogy nálunk az u. n. „magyar-zsidó” irodalmat képességei irányába kell szorítani, nyilván a magyar irodalom zsidótevéjének falai közé. Persze, a dolog korántsem ilyen egyszerű. Mert, amint csak hozzá nyulunk, tisztántengeri ki-gyóvá dagad. Hogy szoríthatta volna ki az orosz irodalom Puskin felnéger származásáért, vagy Alexander Blockot zsidó származásáért? Hogy szoríthatta volna ki a német E. T. A. Hoffmannat olasz származásáért, Chamissót francia származásáért, Nietzsche lengyel származásáért, vagy Kantot, — óh, egek! — akiknek ősei a königsbergi születése előtt alig egy évszázaddal ekét bevándorlók voltak... Miért semmizték volna ki a franciák az olasz származású Zolát, a görög Moréast, a zsidó Apollinaire-t, a félzsidó Montaigne-t, a félzsidó Proust-ot, vagy a zenében egy Bizet-t, egy César Franck-ot...? Itt van pl. Heine, akiről a német Franz Mehring írja nagyszerű irodalomtörténetében, hogy „...a népdal sugallataiból alkotott s a maga látszólag művésziellen és hanyag strófáiban a költészet új formáját teremtettem meg, mely a német nyelv géniusához hasonlíthatatlanul közelebb állt, mint Platen csupaművészet vers-mesterkedései. ...ez a zsidó összehasonlíthatatlanul magasabb fokban német költő volt, hasonlíthatatlanul otthonosabb a német nyelv összes sajátosságaiban a középkor szürke napjai óta, mint az arisztokrata család sarja (Platen), aki elő-deit egészen a keresztshadjáratok idejéig tudta visszavezetni”. (Zur Literaturgeschichte, I. köt. 373 o.)

De térjünk vissza a magunk portájára. Nem hiszem, hogy volna komoly irodalomtörténész, aki Petőfi szerb származását piszkálná, de pl. még a Bródyt sem, akit izes magyarságában Jókai, sőt Ady szeretett... Am az, hogy egy ilyen

Budapesti levél

A forrásviz kevesebbe kerül a feketénél

Irta: ZSOLT BÉLA

Azoknak, akik nincsenek megrendülve, mert Budapesten rövid idő alatt négy régi kávéház hunyta le örökre évtizedeken át virrasztó szemét, sok tekintetben igazuk van. Nem bizonyos, hogy a pesti életképesség és életöröm mértékét a kávéházak száma és a kávéházak forgalma méri. Bár Budapest főjónistája és alkalmi szociológusa kiemelte a kávéházak fontos szerepét a pesti ember üzleti, politikai, kulturális és szerelmi életében, — lehet, hogy csupán arról van szó, hogy az új korszakban ez a szerep áttevődött más-hova. München a sörcsarnokokban, a párisi kispolgár inkább a „brasserie”-kben, mint a kávéházakban, a bukaresti ember a cukrászdákban találta meg azt a „második otthonát”, amely néven valamikor a pesti kávéházakat becézték. Mielőtt tehát végkép a pesti polgárság gazdasági pusztulásának és szociális letörésének tulajdonítanók a kávéházak e „spanyoljár-vány”-át, ki kellene kutatnunk, hol él, hová jár, hol köti és bontja fűzeteit, hol olvas, hol szeret mostanában a pesti polgár?

Arra még emlékszünk, hogy az ellenforradalom első éveiben, az infláció min-

denkit milliommossá bővülő idején a pesti polgár egyre-másra alapította a klubokat. Részben előkelőbbek voltak, mint a kávéházak, részben biztonságosabbak, mert mégis csak kevésbé voltak kitéve az utcai ostromnak, mint a védtelen üvegtáblák, amelyek hol a Lipótvárosban, hol a Rákóczi-uton csörömpöltek a fiatalos nemzeti felbuzdulás nyomán.

A konjunktura végén legelőször az új klubok bőrfotójei, sőt elnöküknek életnagyságu portréi kerültek dobba. A pesti ember visszaöngaldott a kávéházba. Átmenetileg úgy tűnt, hogy visszajött a béke, a régi törzssasztalok — némi személyi változásokkal — helyreálltak, ujak alakultak, a záróra megszűnt, — szóval, ha a kávéházakon mulik, az élet ugyanott folytathatta volna, ahol 1914-ben abbahagyta.

De a kávéházak restaurációja csak száznapos királyság volt. Egyre többen maradtak el a törzssasztaloktól, olyanok, akikről bizonyosra lehetett venni, hogy nem az Unió-klubba, vagy a Nemzeti-Kaszinóba vétették fel magukat hirtelen meggazdagodásuk miatt. A kávéházi vendégek standard-jét tizedelték meg legrézékenyebben a divatos kórságok. Az én kávé-

házamból az elmúlt két év alatt tizenegyen mentek önként a halálba — a statisztikát a főpincér vezeti, — a kényesszeregyezkedők, csödbejutottak, a minden ceremónia nélkül tönkrementek számát csak az egyre gyérülő asztalok tartják nyilván. Ez egy ugynevezett előkelő polgári kávéház, történelmi nevezetességi szintere a magyar polgárság politikai megszervezésének s néhányszor innen szóltak bele döntően a nagypolitika fordulataiba is. Az intellektuális középosztály és a kereskedelem és ipar kapacitásai zajlatták itt évtizedekig társadalmi életüket estéről-estére — most legfeljebb week-endre járnak ide, szombatesti u-xusként — a hétköznapiakon csupán néhány kétségbeesett lokálpatrióta-kebel viroszt benne a haldokló város betegágya körül.

A különös csupán az, hogy maguk a kávéások legkevésbé éppen azt a magyarázatát hangoztatják a kávéházak alkonyának, amely a legkézenfekvőbb: a gazdasági válság. Egy pesti kávé példánul az üres vasárnapi terrasszon a turisztika ellen rohant ki: szerinte minden baj ott van, hogy a pesti ember az üdítő és kényelmes kávéházi járdát cserbenhagyta veszélyes hegyi ösvények és nyaktörő sziklák kedvéért. Csakugyan, a pesti ember az utolsó években rákapott a szabad természetre, de nem utolsó sorban azért is, mert az ózon olcsóbb, mint a kávéházi füst. Ez a nagy hegy- és erdőimádat, a mely kétségkívül egészen haladást jelent a régi világgal szemben, amikor a pesti ember Szép Ernővel dudolta:

Fenét futok, nem tok szaladni
Az elfütyült vonat után,
Ez a tavasz is, mint megannyi,
Pesten telik el, nem Buda-n, —

Tusnádi Jánossy Jakab:

Földi tüzek — égi tüzek...

Izzik a tűz, — forr a ka-tlan,
zúg ezer gép szakadatlan,
hol felettem, hol alattam.

Rejtett tüzek, gonosz tüzek,
gyilkoló terveket főznek:
— milliókat sirba úznek!

Méreg fő a méreggyárban,
halálmag van a raktárban:
— lidérc a vezér agyában!

Merre fussak, hova bujjak:
— gyermeke az égi Urnak —
hogy itt — jaj — el ne pusztuljak!

Erdők mélyén, hegy tetején,
égi szent tüzet várak én,
— e szörnyű élet éjjelén.

Isten! Atyám! Csak Te látod,
Mit főznek itt gonosz lángok:
— zúzza szét ezer villámod!

„kakukfi” kell-e, vagy sem, minden időben attól függ, hogy az ember hová tartozik? Az is, aki itél, meg az is, akit ité-
nek. A hajdani reakciónak nem kellett Petőfi, sőt Ady sem kellett, holott mindenek mellett példás magyarok voltak. A reakciónak Dóczy Lajos báró kellett, Hatvany Lajos nem kellett, holott mindketten zsidók, bárók, sőt Lajosok, csak hogy Dóczy Andrásyhoz, Hatvany pedig a progresszióhoz számított. Hogy tovább menjünk, Szomory Dezső is kellett és Habsburg-trilógiája előtt megnyitlak a Nemzeti Színház kapui. Másrésztől meg, — hogy ezt se feledjük, — Szabó Dezsőnek is kellett Osvát és még nem kellett pl. Lendvai István, holott később kellett; és kellett még Haller István és Budavári-Buturescu László is, holott később megint nem kellett. Kellott és nem kellett, itt és ott, ennek, meg amannak, a politikai kereslet ama hullámváza szerint, hogy a mindenkorinak reakciónak nem azért kell a mór, mert mór, hanem, mert történetesen reakciós, mint ahogy nem is azért, nem kell, (hanem, mert progresszív), — ha történetesen az). A származás kérdése mindig politikai szempontból és érdekek szerint nyer, vagy sem mentes-
get, bünbocsátást.

Ebben a vonatkozásban aztán ma is csupán arról van szó, hogy ha annak az új értelmiségi elitnek nincsen szűksége zsidó származású értelmiségiekre, (bontakozzanak csak a zsidónegyed irányába), úgy az azért van, mert e zsidószármazású értelmiség nagyrésze, éppen sajátos társadalmi helyzeténél (rég fennálló kizso-

ritottságánál) fogva, a haladáshoz s az azt hordozó rétegekhez szit); mert pl. a Pap Károly-szerű misztikus-esztéta, ha zsidó is, még Németh Lászlónak is kell; kifejezetten rokonszenvezik vele s maguk közé valóznak számítják. Lásd Tanu, 1933. jun.). Ezek szerint a zsidó származású magyar értelmiségnek csak ama szárnya nem kell, mely a feltétlen haladásra esküszik. Ezt a szárnyat kell tehát a magyar irodalmi illetéktelenek koncentrációs táborába zárni.

Persze ezzel még korántsem vagyunk a végén a dolognak, mert az említett értelmiségi elit bővös köre nyilván a magyar munkás-értelmiség jelentős szárnyát sem veszi fel, — tán nem is ismeri. Mellesleg: az nem is pályázik erre. Mert mi keresnivalója volna pl. egy Veres Péternek, Morvay Gyulának, Sellyei Józsefnek, Nagy Istvánnak, vagy a melléjük sorakozottaknak, mint: József Attila Nagy Lajos, Illyés Gyula s másoknak a tömegfitymáló elitek között? De vannak olyan köziróink és kritikaink, mint Gaál Gábor, Fábry Zoltán, Bölöni György, kiknek a mai magyar toll ki nem semmizhető legelső között a helyük s mégsem új „szellemi arisztokráciáért”, hanem új nép- és tömegkulturáért viaskodnak.

Ez a döntő.

Egyben aztán az a törekvés is, amely az idegen származású magyar írók fölöttébb átlátszó célzattal különbözteti meg a törzssökös magyar íróktól, kellő világításba kerül. Aki nem elfogult, jól tudja, hogy az idegen ember is jobb, ha jó he-

lyen áll, mint a honfi, hogyha rossz helyen áll. De vajjon némely „idegen” származású magyar író valóban idegen is? Hiszen maguk a legigazibb magyarok sem teljesen „tisztá” származásúak, (ha ugyan van ilyen)! Hogy másról ne szólnunk, Ady Endre pl. anyai ágon örmény vérvörövedésű, s — horribile dictu! — maga Szabó Dezső is anyai ágon román. Az egyéni magyarság ténye nem antropológiai kérdés, nem a törzsi származás dolga, hanem döntően társadalmi és kulturális kérdés. A földrajzi, társadalmi, (osztály-) és kulturális környezet behatásainak összessége az, amely a személyiség ilyen, vagy amolyan jellegét megadja. S ezek a behatások bármilyen származású egyént, — ha egyszer a munkájuk alá kerül — a maguk képe formálnak. Viszont ezek a behatások osztályonként, sőt rétegek- és környezeteként mások. Ezért nem beszélhetünk holmi egyéges nemzeti jellegről. Mert egyazon nemzeten belül másképp gondolkodik a dunántúli zsellér és másképp a miniszteri osztálytanácsos. Ami pedig azt a régi dalt illeti, hogy némely idegen származású magyar író nem tud magyarul, — elköpött. Adyra is mondták... Ezen már túl vagyunk. Aki közülünk valódi író, — az tud. Aki pedig nem tud, az nem ezért nem tud, mert szaracén, — hanem, mert nem író.

Az utak ezen a ponton válnak el. Aki jobbra tart, ám düljön csak oda a fasiszmushoz, a világtörténcem e leg-
ujabb sötétéhez, ahol a politikai és kulturális részegséget mérik...
Korvin Sándor.

egy megváltozott nevelés, sőt életszemlélet követelménye is, de materiális rugója mégis az az árdiferencia, amennyivel a forrásvíz kevesebbe kerül a feketénél. A pesti ember kénytelenségből fedezte a levegőt, mert nem kell érte fizetni.

Viszont fentebb hivatkozott kávésomnak nincs egészen igaza: mégsem lehet a pesti neorousseauizmus a legfőbb oka a kávéházak romlásának. A legtöbb kávéház télen csukott be. Télen mégsem lehet a természet tisztességtelen konkurenciáját megtenni bünbaknak sem a kávéházak, sem a színházak, sem a mozis rossz üzletmenetért. De, úgy látszik, az érdekeltek szívesebben kapaszkodnak bele a szokásokba, vagy negyedsorban helytálló magyarázatokba, mint az igazakba. Mert arra még lehet számítani, hogy a weekendház és a turisztika ugyanúgy ellanyhul és elmúlik, mint a többi pesti ház és divat, — a gazdasági válság alapokának végleges elfogadása annyit jelentene, hogy felismernék helyzetük menthetetlenségét. Hallottam már kávést így spekulálni: „Éppen, mert az emberek nem engedik meg maguknak a luxust, azért lesz fontosabb nekik ezután a kávéház, mint amikor még a Ritzbe és a bárókba járhattak.”

Egy színigazgató így bizakodott: „Éppen, mert az embereknek nincs semmi öröme az életükben, szívesen spórolnak el a szájuktól is néhány fillért, hogy pár órára felderüljenek. Persze, el kell találni a közönség ízletét”. Ha nem így lenne, ha nem hinnék el, hogy a gazdasági válság rájuk kevésbé vonatkozik, sőt bizonyos feltételek mellett éppen ők azok, akiknek a gazdasági válságból még „konjunkturalis” hasznuk is lehet, nem találkoznék minden színházi év végén újabb pénzügyi válsággal, aki megpróbálja ezt a chance-t megjátszani?

Talán igazuk is lenne valamelyest, ha a gyakorlatban alkalmazkodnának ezekhez az elméletekhez a kávéházi és színházi árak s leszállnának arra a színvonalra, amely a pesti tömeg számára még elérhető. Erről természetesen nincs szó. Az árleszállítás nálunk sohasem az okos üzleti politika következménye, hanem az utolsó pillanatokban leadott vészjelzés.

*

Van egy főkapitányi rendelet, amely valósággal osztálykülönbséget teremt a főutca és mellékutak között. A főutcán nem szabad lovaskocsival, teherautóval közlekedni, nem szabad elrontani előkelő arculatát. Ugyanakkor azonban megindult a mellékutca csöndes, alattomos inváziója a büszke „Main Street”-re. Először óvatosan előre küldte egyik legjellegzetesebb intézményét: egy gyönyörű körüli zongora-üzlethől máról-holnapra kirakták a Bösendorfereket és másnap fehérre festett pléhasztalokat tettek a helyükre. A zongoraból tejivó lett, nagykávával és kiskávával, amit ebédre is fogyasztanak a munkások és magántisztviselők. A szomszédban a város egyik legelőkelőbb uridivatböltje: a zongorák helyén a legrosszabbul öltözött pestiek ülnek a kirakatban. Ám a tejivó még min-

dig a legfinomabb üzemi közé tartozik a mellékutcának. De szembe, egy könyvkereskedés helyén, amely néhány év előtt még a Kultura büszke nevét viselte a cégében, most megnyitott egy pénzkölcsönző és áruforgalmi üzlet, a kirakatában elvieszt szőrmék, ruhadarabok, bus edények és elhasznált remekírószerek. Afféle burkolt zálogház, a mellékutca e térszerűen megbuvó, tejivogablakok mögé rejtőzködő bankja kitelepedett a Körutra, mint néhány év előtt az auto-szalokok, a melyek a ma közlekedési eszközt szervizizták a modern kereskedelmi technika és iparművészeti világ legszebb külsőségeivel, de amelyek — sajnos — javarészt nem érték meg a holnapot. A holnap azé a pénzkölcsönző, amely kiszorította a „kulturát” a helyéből s a tejivót, amely a polgári jólét s a polgári szépségkultusz leggyakoribb szimbólumát, a zongorát licitálta ki — természetesen lefelé s talán mindezeknél élesebben jelzi a haldoklást az olasz cukrászda, amely májusban nyílt

meg a Sas-utcában, a pesti patricius-kereskedeleme történelmi levegőjű piacán, ahol valamikor szinte lehetetlenség volt üzlethelyiséget kapni olyasvalakinek, akinek a dédapja nem itt árulta a kékfestőt és a vásznat. Lipótvárosi gelatéria, tizfiléres fagyaltos, szezon-bolt abban az utcában, ahol még most is — ha csak egy szikrányi optimizmusra lenne jogom — minden megüresedő helyiségért száz olyan cégnek kellene versengenie, amely végre be akar jutni a „City” szívébe!

A betegség, amelynek néhány szimptomáját itt felsoroltuk, nem a proletárvámmor, amelynek tünetei mások, sokkal pregnánsabbak és áttekinthetőbbek. Ez a betegség a polgári pauperizmus, amely a mellékutcából előbb csak szórványosan tör elő a főutca, de ha nem történik valami, végkép befészkel magát. Ez a pauperizmus nem forradalmi, ez nem indul el a külvárosból, hogy lerombolja a „Bastillet”, ez a mellékutcai polgári szegénység lassan bele fog bujni a főutca ura-

Gagy László:

ANNA

Szerelmes volt és vak. A testében ropant óserők feszültek, lelke minden finomságot, szíve minden csillogó gyöngyét a leány elé hordta. Nagyszerű hittel, egészséges, gyönyörű, izmos akarással jött. Féleljesen és egész napok kinos gyötrődéseit fonta vallomásokká. Szerelmes volt: azaz kitágultak szívének álomkarjai és felölelte a megszépült egyetemességet. És a megérett élet minden szépségét, a minden sártól lehántott lélek tisztaságát kacagta meg, jóízű, pumpás szavakká. Szegény fiú, szegény kicsi jólélek! Valahányszor jött, Anna mindig kedvesen fogadta.

— Jaj, hogy vártalak! Jaj, milyen boldog vagyok!

És ő hitte ezt. Hitte és a boldogság nagyszerű melege csókoltá szívé. És forró vereséket jaggatott, a legtisztább odamenekülés legtisztább szavait zuhogtatva. S amikor Annára nézett: a megszépült világ gyönyörűsége sugárzott tiszta, őszinte mély szemeiből. Igaz, hogy Anna sohasem mondotta ki azt az egyetlen szót. De nevetett, sugárzott és a szerelem megható, szívetmegfogó látszatát keltette.

Egyszer, amikor ketten voltak és az ő szíve teljesen kicsordult: Anna ráomlott a pamlagra és zokogni kezdett. És ő leterdelt. És belefurta meglázasodott arcát Anna illatos, bő, elomló fekete hajába, csókoltá a puha, finom hajszálatokat és érezte, hogy a hajszálatok forrón, megszárazva nevetik vissza csókjait. Igaz, hogy mások is kerülgettek Annát. Néha négyen is találkoztak kicsi, illatos, tiszta szobájában. Lehet, hogy mind szerették: ki pénzével, ki állásával, ki szatirájával, ki komisszával, de ő azt hitte és azt írta: „mégis én vagyok az, akiben szíved továbbesorog”. Hát ez szép lelket-ámitó frázis volt, pedig Anna mindig és százszor újra megengedte, hogy tanulástól és gyötrelemtől eltorzult arcát kezére hajtsa. Tovább sohasem mentek, de ő, Endre, mindig azt hitte: „mindig csak a mi szerelmünk tisztaságán, a mi lelkünk finom hófehérségén mulott a dolog”. És futott Anna után, mint egy kutya; őrizte, hívta, várta; vádolta és fölmentette, átkozta és áldotta, de mindig hűséges volt. Egyik reggel ájtott zeneszerző barátja, Kopoltyu, aki a szomszédban bérelt egy kicsi, sötét, nedves szobát.

— No, — kacagta és dallamokat álmódú gyűrött arca szinte barátságosan kismult — no, most boldog vagyok. Ó, mi csoda isteni éjszakám volt! A legfelségsőbb dallamok könnyű, illatos szekerén suhantam el a kábut, megörült világ fellett. Új szimfóniát álmódtam. Új, hatalmas, sugárzó szimfóniát!

Endre megértően mosolygott.

— Nekem is boldog éjszakám volt.

— Akkor elég meleg a szíved ahhoz, hogy meghallgass. Ugy-e, nem haragszol meg, ha kiöntöm előtted a szívemet? Nézd..., mi évek óta szeretjük egymást... és én olyan árva vagyok...

— Beszélj!

— Évek óta szeretek valakit reménytelenül. Nem értett meg. Tudod: nekem ropant finom, ropant érzékeny lelkem van és én beteg voltam éveken át ennek... Az este vele voltam. Sétáltunk. Sokáig. Egy

féléjszakán át. És én beszéltem. Nem magamról és nem a dallamokról, amiket megsejtettem, egy zenei gondolatról, a mely isteni bőséggel patakzott vissza az emberi fájdalom szépségét. Mert szép és jó fájni. A fájás mély és megtisztító. Maga az örökkévalóság. És akkor csoda történt. Bevallotta, hogy szeret. Érted? Fel-fogod? Van fülede szó dallamának megértésére? Szeret, szeret!

Endre melegen, barátságosan megrázta Kopoltyu idegesen remegő kezét.

— Légy nagyon boldog, De mondd csak: ki ő?

— Hallgatni fogsz?

— Ugyan!

— Hát jó... megmondom. Már a neve is egy kész tétel. Anna... Anna...

Endre elfehéredett. Szájszélei remegtek. Kapkodva lélegzett. Szavai úgy hullottak ki szájából, mint valami kitorésben levő nagy, boldogtalan, hosszú sírás első könnyei.

— Hegedűs... Anna...?

— Ó. Ó. Jaj, milyen boldog vagyok! A karjait csókoltam. Szakadj meg szív! Szakadj meg lélek! Büvölj hangokká isteni jószág. isteni szépség!! És azzal elrohant.

Endre leroskadt egy padra és ökleivel surolta forró homlokát. Sohasem érzett ekkora fájdalmat. Szédült. Sírás fojtogatta. Csak később enyhült fájdalma annyira, hogy átmehetett legjobb barátjához, Gyurkához, panaszával.

— Nézd, pajtás, — nyitott be keserű arccal barátjához, aki éppen a ravasz és álnok jogtudományt falta, mert szigorlára készült — nézd én hónapok óta rejtgetek előled valamit... Mindig szurta a bőrömet, szerettem volna bevallani, de nem mertem... Amíg öröm volt, sohasem mertem.

— Ej, hogy nekifehéredtél! No, ülj csak le, gyorsan. Parancsolsz egy pohár vizet?

Endre ellágyultan, homályos szemekkel hullott le egy aljátolt székbe.

— Nem, — nyöszörögte — ne hozz, nem kell...

— Hát mi bajod? Ültél?

— Engem öltek meg.

— Ah, hát szerelemről van szó. Mindig mondtam, hogy ne légy ilyen gyáva! Egy kis egészséges józanság, derűs világlátás és már nem tragédia az élet! De csak ez jöhetett, mert színekben, álmokban, hangulatokban tobzódasz! Mindenre ráépítet, mint egy csillagot a lelkedet, és ha ledül a vár: legnagyobbat mindig te esel.

— Hagyd a filozófiát! Tudod... én szerettem... nagyon... mélyen... Nem is mon-

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL

ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

ságtól levetett ruhájába, beszennyezi, ösz-szegyüri, elviseli, elrongyolja és tizszer megfoltozza, amíg jóformán semmi sem marad abból a drága szép köntösből, a mit apáink szabattak rá az európai mérték és izlés szerint, hogy egyenrangú fél legyen a metropolisok társaságában.

dom el, hisz te jól ismersz engem... Te tudhatod, hogy az egész dolog magamán szépült és én mássá lettem... tudod... Most volt nálam Kopoltyu és ujjongva mesélte el, hogy ő is szeret... de amikor megmondta... hogy kit... akkor elszakadt bennem valami...

— Ejnye, — komorodott el Gyurka — csak nem a tiedet szereti?

— De... Az enyémet...

— No, Hiába szereti, ha ő utánaad reszket.

— De Kopoltyu... megcsókolta.

— És ő engedte?

— Igen.

— Mikor történt ez?

— Az este. És én még tegnap délután beszéltem vele. És mosolygott reám. Olyan szép volt! Mikor azt mondtam: „tudom, hogy nem várt”, ő mélyen rámnézett és azt felelte: „de igen, vártam, megszokadt volna a szívem, ha nem jön...” Beszéltem arról, hogy álmaimban hídait építek szívemmel Isten szívéig és hídait földszítem az ő nevével... Erre ő el-takarta az arcát. Azt hiszem, sirt. És este... szörnyű!

Gyurka gondolkodott. Sokáig. Igazán megszánta ezt a gyötrődő lelket. Tudta, hogy talán egy félételen át hordja majd ezt a sebet.

— Seba! — mormogta végre vigasztaló hangon. — Ha ezt tette: akkor jellemtelen nő. Piaci kacér. Nézd: te jószágos, tiszta fiú vagy, benned nagyszerű erők feszülnek, előtted gyönyörű jövő áll, hidd el, nem méltó hozzád egy ilyen gögös rongy... Nem vesztetted! Légy boldog, hogy végre fölzakadt a seb... De mondd, ki volt az a nő?

— Anna.

— Gyurka rémülten, fájdalommal szisszent fel, mint akibe kést döfnek. Kiejtette kezéből a vaskos, tételektől izmos könyvet. Arca a vigasztalás jószágából át-torzult a legsötétebb fájdalom reménytelenségébe.

— He...ge...dűs?...

Endre ránézett. Fájdalommal. Hosszasan. Szavakká nem olvasható érzésekkel.

— Te is... te is — suttogetta.

Fejük lekókad, mint két kiégett szépségi, nagyszomorúságú őszirózsza.

Premier a külvárosi színházban

— Mi baj, Hedvig? Hova akarsz menni?

— A ruhatárba megyek megnézni, hogy a bundám megvan-e még? Ugy látom, hogy a szinpadon a grófnőn van!

BUZIÁS

GYÓGYFÜRDŐ

(Román Nauheim).

Páraflon szénsavas rádióaktív sós-vasas forrásvezekkel.

Biztos gyógyhatás: szív- és vérkeringési zavaroknál, szervi, elhízásos, érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén. **Női betegség,** a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel.

Természetes szénsavas-sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelése.

Kitűnő konyha — Elsőrendű szállodák.

Diétás penziók, mérsékelt árakkal. Új, modern uszoda, napfényes stranddal.

Fürdőidény: május 15-től október 1-ig.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziási Gyógyfürdő RT. Fűlőigazgatóság, Buziás, (Banat)

PÜSPÖK
GYÓGYFÜRDŐ

Oradea mellett.

600 év óta használják 42 C° kén-, rádiumos hőforrásait reuma, köszvény, csúsz, ischias és a női betegségek ellen bámulatos eredménnyel.

Újonnan épült modern thermális Iszapfürdő

püstyéni módszer szerint.

Villany, mesterséges szénsav, fenyő- és felfürdők, sziv- és idegbetegek részére.

Románia első

Hullámfürdője

Penzio:

Májusban . 80. — Lejtől — 160. — Lejtől
Júnusban . 90. — Lejtől — 180. — Lejtől

Juliusban és
Augusztusban . 100. — Lejtől — 220. — Lejtől
Szeptemberben 80. — Lejtől — 160. — Lejtől

50 % vasuti kedvezmény.

Elsőrendű orth. kóser étterem.

Tenisz, zene, tánc, sportversenyek, könyvtár stb

Kérjen prospektust.

Róth László:

FELVÉTEL...

A lencse nagy üvegszeme felnyulik gépe hátán és
vakon pislog vas blendéje alatt,
Nem lát!

De a vastraverzekon fényre nyílnak a lámpák,
zizegő zugással ultraviolettel önt a jupiter és
sugárutatót hasít a szobában a projekciós fény.

A lencse szemében a világosság gub, gub,
domboru üvegén megértő fények kergetőznek.
Lát!

Látja, hogy az asszonynak feketébb a haja, mint
az őserdők sűrűje, hogy
éjfékete szemében elnyelődnek a lámpák fényei és úgy
lúktat onnan ki, mint a vulkánok tüze.

Jaj, de fekete az asszony szem!

És látja, hogy az asszony bőre ébenfa-sötét és oly
sima, mint a párdac bársonya,
hogy atomjai nappal telített, anyag,
hogy teste és ovális arca fájának legszebb
hajása,

hogy fogai a tenger igazgyöngyeihez hasonlók.

És lágy szimfóniává simul a jupiter zúgása,

bizsergő meleget önt a projekciós — és?

És az asszony szája életet nevelésre nyílik.

A lencse befogadja a mosolyt, behunyja szemét, hogy
képpé termékenyítse az előtte ülő életet...

Édes otthon!...

— Elbeszélés —

Irt: Köves József

L

A toronyóra pontosan akkor ütötte a
nyolcat, amikor Nagy János főkönyvelő
kilépett a kapun. Ragyogó tavaszi reggel
volt, valahonnan meleg áramlással akác-
illatot hozott a szél a derült kék égről
kis fehér báránnyelők kacagtak le a
városra. Lassan, sétálva ment végig az ut-
cán, vidáman köszönt a szembejövő ismer-
ősöknek, egy sarkon ujságot vásárolt és
mintha a tavaszi áradás őt is elérte vol-
na, egy szál virágot is vett hozzá s be-
tűzte a gomblyukába.

A poros főutcán takarító cselédnők
már nyitogatták a házak álmos ablak-
szemeit. Áthaladt a főtéren, melynek kö-
zepén a városka egyetlen nevezetessége,
egy vizet okádó kőoroszlán díszlett, meg-
vetően nézve le a körülötte zajló reggeli
zöldespiacra — és megállt a Fekete és
Társas vaskereskedés bejárata előtt.
Pár percig álldogált az ajtó előtt, nézte
a piac élénk sürgését, aztán belépett a
homályos bolthelyiségbe, ahol állandóan
festék és rozsdásodó vas kellemetlen sza-
ga terjengett. A kassza felé, melyben Fe-
kete ur, a cég főnöke terpeszkedett, ál-
latosan jó reggelt kívánt, a többi alkal-
mazottaknak csak odabólintott barátság-
osan, amikor elhaladt mellettük, s benyí-
tott az irodába.

Az iroda a bolt végében volt, udvarra-
néző ablakkal. Felsőkabátját lassan le-
vetette és felakasztotta az ajtó melletti
fogásra, aztán elfoglalta helyét az írószá-
l mellett, melyen már ott feküdt az az-
nap posta elintézésre váró levélhalmaz.
Az asztal az ablak mellett állott, me-
lyen át zsákokkal és ládákkal teletsufolt
szűk kis udvarra nyílt a nem éppen
szívet derítő kilátás.

Amikor husz évvel ezelőtt bekerült gyá-
kornoknak a Fekete és Társas vaskereske-
dő cég poros irodájába, még marsallbot-
nak érezte kezében a tollat és úgy üd-
vözölte a kopott zöld íróasztalt, melyhez
leültették, mint az első lépcsőt karrierjéről
és érvényesüléséről szőtt csillogó álmairól
beteljesülése felé. Azóta lepergett husz
hosszu év, a gyakornokból könyvelő lett
— ennyi volt a karrier! — s közben rá-
jött, hogy a toll kemény munkaszerszám
csupán, melyet jól marokra kell fogni,
ha nem akarja, hogy kiüssék a kezéből,
az iroda: a magabiztosság első, boldog ál-
lomása pedig, reménytelen, szürke tapo-
somalom.

Közben megnősült, két gyereke szüle-
tett és elszállottak az álmái. Megnősült,
mert úgy tartotta, hogy rendes embernek
harmincéves korára felesége kell legyen
s mert az apja is így tett. Nem volt sze-
relmes a feleségébe, ebbe az örökké moz-
gó kicsi barna asszonyba, de kifogást nem
talált ellene és a főnökének is rokona

volt távolról, hát elvette. A családi kör-
ért sem rajongott túlságosan, mert szeret-
te a csendet. De az asszony úgy vélte,
hogy rendes házassághoz kell egy-két
gyerek, hát gyerekek is lettek: egy szősz-
ke fiú s egy mosolygószerű kicsi lány.
Az eltelt évek alatt aztán lassan megsze-
rette az asszonyt és megszerette a gyer-
mekeit, az otthon derűs, meleg nyugal-
mát, melyet sohasem kavartak fel nagy
szerelmek és nagy válságok viharai. Else-
jén hazavitt a fizetését, amiből az ass-
zony visszaadta a havi zsebpénzt, jára-
tot egy képes színházi hetilapot, heten-
ként egyszer moziba mentek és nyáron
kiküldte a családot apósáékhoz, falura.
Csendes békében így teltek, szinte csak
ismétlődtek az évek.

Nagy János főkönyvelő az elégedett és
problémamentes nyárspolgár élő szobra
volt, ahogy ott ült az íróasztal mellett,
melyen katonás rendben, szinte mértani
elrendezésben sorakoztak az írószerek.
Pontosan és kiszámított rendben, amilyen
pontos volt a kéz, mely velük bánt s a
hát, mely zugolódás nélkül, engedelmis
reabszorbahajlással görnyedt a poros köny-
vek hosszú számszlopai fölé.

Ült az asztala mellett és egymásután
bontogatta fel az aznap érkezett leveleket,
piros ceruzával jegyzetet csinálva mind-
egyikre s különválasztva a fontosabbak-
kat, melyek elintézését a főnökkel kell
megbeszélnie. A közepe felé járt a levél-
halmaznak, amikor az egyik borítékra a
saját nevét pillantotta meg.

Egy darabig csak forgatta, nézegette a
levelet, kutatott az emlékezetében: nem-
e ismeri ezt az írást valahonnan? Aztán a
hosszu papírvágókéssel felnyitotta a bo-
ritékot.

A levél csak néhány sorból állott s el-
változtatott írással vetették papírra.

„Tisztelt Nagy Ur! Figyelmeztetni
kívánom, hogy felesége visszaél az Ön
bizalmával és megcsalja. Délutánon-
ként egy urhoz jár fel, aki az Akácfa-
utca 8. szám alatt lakik. Egy jóka-
rója.”

Elofvasta és hangosan felkacagott. Hogy
ő?!... A felesége?... Ez csak valami rossz
vice lehet, tréfát üz vele valaki, de ő
ugyan be nem ugrik...

A levelet azért betette a tárcájába.

Aztán elmerült a főkönyv számtenge-
rében s új összegeket írogatott a Tarto-
zik és Követel soha ki nem egyenlítő
lapjaira.

A munka azonban sehogy sem ment!
Ahogy nézte a végtelen számszlopokat,
minduntalan felesége arca alakult ki be-
lőlük képrázó szemei előtt s úgy tűnt
neki, mintha saját életének számadását
róna. Nagy Jánosné tartozik: hűséggel,
szerelemmel, odaadással: követel: gven-

Chat Noir
PUDER

Egy doboz
ára: 20 Lei

gédseget, szeretetet, figyelmet...

Ezen aztán elgondolkozott.

Vajjon egyensúlyban van-e a mérleg-
életük és házasságuk mérlege?... Nem kö-
vetel-e tőle a felesége?... Az asszony ké-
nyes, furcsa jószág: nem elég csak gon-
dolatban, gondoskodásunkkal szeretni;
azt babusgatni kell, simogatni, virágot
vinni neki s napjában százszor is fülébe
sugni, hogy mennyire szeretjük... Utóbbi
években talán elhanyagolta a feleségét?...
Pár év óta csak ritkán vitt haza cukor-
kát, virágot s egyéb apró meglepetést. Tá-
vozáskor és érkezéskor lassanként a csó-
kolózások is elmaradtak és gyakran, ami-
kor fáradtan és idegesen ment haza az
irodából, talán akaratlanul durva is volt
hozzá. Igen, az asszony másfelé fordul-
hatott a figyelemért és szeretetért, gon-
dolván, hogy ő arra nem képes többé s a
melegért, mely életeleme, akár a virágnak
a napfény.

Már nem mosolygott a levélén, lelkében
éles, mardosó lángokkal felizzott a két-
ség.

II.

Délben az asztalnál nézegetni kezdte a
feleségét. Próbálta úgy, olyan szemmel
nézni, mintha életében először látná, mint
valami idegen férfi.

Szinte megdöbben, hogy milyen szép.
Arca finom, szabályos, érdekessé és
vonzóvá teszi a két mély, zöldesszürke
szem, melyeket hosszú pillák árnyékol-
nak, haja selymes és puha s alakja, ha
kissé telt is, azért formás, kíváncsú.

Amint nézegette az asszonyt, az is eszé-
be jutott, hányszor tűnt fel neki, ha
együtt mentek valahová, hogy idegen fér-
fiak utánukfordulnak az utcán. Ő sokat
bosszankodott szemtelekedéseik miatt,
de az asszony csak nevette s mintha tet-
szett volna neki a dolog.

Az asszonynak feltűnt a különös vize-
gáldóság.

— Mit néz rajtam olyan furesán? —
kérdezte.

— Semmit, — mondta zavartan — sem-
mit... — de érezte, hogy elpirult. Gyor-
san tányérja fölé hajolt s igyekezett úgy
tenni, mintha az ételen kívül a világon
egyéb nem érdekelné.

Ebéd után kisfia az ölébe kérezkodott,
a kislány iskolai feladatát hozta elő, hogy
elkészítésében segítségére legyen és gyer-
meki csacsogásuk, nevetgelésük nyomán
vidám, derűs melegség áradt szét a szo-
bában.

Míg az asszony leszedte az asztalt, a

Milliókért

sem hajlandó egy nő eladni szépségét arc-
bőrének frissességét — de a nők

milliói

teszik tönkre arcbőrüket gondat-
lanságból vagy tudatlanságból.

Hány nő engedné meg — még ha milliókat
is ígérnének nekik — hogy mély baráz-
dákat szántsanak arcukon, amelyek elronta-
nák arcbőrüket, elcsufítanák arcukat? Ilyen nő
még nem született erre a világra. Mégis —
elitélendő könnyelműség folytán a toalettse-
rek megválasztásánál, vagy csak tudatlanság-
ból, sokszor az elegáns csomagolás által fél-
revezetve, amely azonban silány árut takar,
számtalan nő rontja el arcbőrét közönséges,
kétes eredetű vagy ismeretlen puder haszná-
lata által. Most, amikor a női szépség ápolása
valóságos kultusszá lett, a szépségápolás spe-
cialistái teljes erejüket látba vetették, hogy
megfeleljenek a követelményeknek — és ez
sikerült is nekik. Munkájuk gyümölcse egy va-
lóban kiváló puder — a Chat Noir. Finom, ta-
padó, ez a puder a női arcbőr minden szín-
ben kapható, A Chat Noir puder egyszeri al-
kalmazása azonnal kidomborítja minden
finomságát, bársonysimává teszi az arcbőrt,
fiatalítja, az arcnak olyan gyöngédséget ad,
amely a tavaszi reggel verőfényében pom-
pázó virághoz hasonlóvá teszi.

kisfiu a térdére ült s noszogatta: gyi fakó,
gyi... A kislány pedig nagy, kővér gyé-
rekbetükkel szavakat rajzolt egy füzethe:
ur, ir, ri...

Nézte a dülöngélő gömbölyű betűket s
rölk ujra eszébejutott a levél s elkomo-
lyodott.

Elmenőben odaszólt az asszonynak:

— Délután mit csináltok?

Igyekezett a hangja remegését elfoj-
tani, de az asszony mégis észrevett vala-
mit s mintha az ő hangja is tompább és
bizonytalanabb lett volna, amikor vá-
laszolt:

— A varrónőnél van dolgom... Az Akác-
fa-utcában...

Valami ott belül úgy elkezdett fájni,
hogy szinte felordított belé, de uralkodott
magán, közelebb lépett az asszonyhoz és
hízelegve, reménykedve megcsókolta. Az-
után kilépett az ajtón.

III.

Egy ideig céltalanul dölöngött az utcán.
Bement az irodába is, de ott sem találta
helyét és fejfájás ürügyével ismét csak
sétálni indult. Maga sem tudta, mit akar,
hová tart s mit fog csinálni, csak ment
előre s szinte öntudatlanul az Akácfa-
utca felé irányította lépteit.

A nyolcas számú ház előtt megállt.

Izléssel épített egyemeletes villa volt,
tágas udvarral, melyet rácsos vaskerítés
vett körül. A ház előtt virágágyak tar-
kállottak frissen, színesen s a virágok kö-
zött egy ingujjas ember gyomlálgatott.

Benyitott a vaskerítés kapun.

A kapunyitásra kutya szaladt elő han-
gos ugatással, melyre a gyomláló ember
is figyelmes lett és megállt a belépő,
abbahagyta a munkát s elébement. Kö-
szönt az ingujjasnak, aztán megkérdezte:

— Ki lakik ebben a házban?

— A földszinten özvegy Balázs Sándor-
né lakik a lányával, — hangzott a felelet,
— az emeleten Kemény István mérnök.

Aztán, amikor látta, hogy az idegen
csak áll és vár, még hozzátette:

— A mérnök ur csak két szobát foglal
el, a lakás többi része kiadó. Ohajtja meg
tekinteni?

Követeljen
kimondottan
eredeti
OLLA-
mely évtize-
dek óta elis-
mert és vezet
minőség!

Elfelejtett írói jubileum

H. Barbusse hatvanéves

Vannak írók, akiket állandóan ünnepelnek. Vannak olyanok is, akiket csak néha, például haláluk, vagy születésük kétszázéves évfordulója alkalmából. Az élők között a magyar nyelvterületen példának okáért Herezeg Ferencet szokás igen gyakran ünnepelni. A németek néhány évvel ezelőtt, a régi jó időkben a 60 éves Heinrich Mann ünnepelték rogyásig. De talán nem is a németek, hanem csak a demokrácia lelkes hívei. A franciáknál utóbb André Maurois-t ünnepelték unalomig. És érthető, hogy épp őt ünnepelték, hisz tüzes és lenyűgöző lélek lakozik benne. Olyan lélek, amely szép és nem árt a francia rendnek, amely a Slavjkyk vállán egyensúlyozza napi játékait.

Vannak azonban olyan írók is, akiket nem ünnepelnek tulságosan vagy egyáltalán nem. Ilyen például Henry Barbusse, aki most mult hatvanéves, anélkül, hogy a hadianyaggyárástól megvásárolt francia sajtó, vagy mégkevésbé a világsajtó erről a jubileumról bármilyen formában is tudomást szerzett volna. Ha a közönség sokszor a legnagyobb erőfeszítések árán sem tudhatja meg, hogy mit ünnepelnek a hivatalos ünneplő közegek egy-egy író, úgy azok a bizonyos hivatalos irodalmi, vagy egyéb közegek igen jól tudják, hogy miért ne ünnepeljenek, vagy éppen miért hallgassanak el olyasvalakit, mint Henry Barbusse-t, aki életét nem kisebb veszedelem, mint az állandóan lehetségesnek ígérkező új háború ellen tette fel.

Ilyenképp hogyan és kitől várunk a hatvanéves Barbusse ünnepeltetését? Azok, akiknek az ő ünneplése joguk és kötelességük volna, azok még az elemi létszükségletért való követelést sem igen ejthetik ki hangosan, nemhogy egy írójuk ünnepléséig jutnának el, akiben a gondolat és cselekvés egységeit tisztelik, aki az ő felfokozott társadalmi és emberi kötelességük leghívebb beteljesítője.

Egy Gerhardt Hauptmann, egy Panait Istrati a repedezett európai szellemiségnek ma a leg-sötétebb szígyenfoltjai. Thomas Mann nem jelent már tisztaságot. Franz Werfel, Heinrich Mann, B. Shaw nemet mondanak ma arra, amire tegnap igent mondtak. A franciák, a németek, a románok, a magyarok és a világ összes népeinek Henry Barbusseinak igenje ellenben mindig igen és nemje mindig nem volt. Az ő nemje a világ népeinek ellenállását jelenti a hatalmi önkényeskedésekkel és a népek bőrére menő játékokkal szemben.

Barbusse hangját már a lövészárkokból is hallani lehetett. A 231-ik gyalogezred infanteristájaként készítette azokat a frontjegyzeteket, amelyekből később a „Tűz”-et formálta. A „Tűz” az első nagy vádirat a háború ellen s ezt az irást a későbbi háborús irodalom lavinájából csak kevés könyv közelítette meg igazságszámban és hévben. Maxim Gorkij mondotta a „Tűz”-ről, hogy minden oldala „az igazság acélkalapácsának csapása a hazugság, árulás, borszalom, szenny és piszok töméntelen mennyiségére, amit háborúnak neveznek.” Barbusse „Tűz”-ét az inkvizíciós máglyákba forduló történelmi ellenerek sem képesek eloltani.

Századunk kevés nagy szépiroja látta még és viselte annyira következetesen annak a tárgyilagos felismerésnek a következményeit, amely szerint az irodalom a társadalmi funkciók viszonyait közt mindenkor és elsősorban politikai. Így tehát a „Tűz” megjelenése és a Barbusse és Romain Rolland által Amszterdamban összehívott 1932 májusi háborúellenes világkongresszus között egy író tudatának törvényszerű és teljes kifejlődése feszül. A fejlődés, amelyet a személyes bátorság, a tehetség, a tudás és a történelmi célok helyes felismerése határoz meg. Mind olyan elsőrendű adottság, amelyekből ha csak egy is hiányzik, a jövő és megnyilatkozásából, nem igényelheti már művére az „irodalom” jelzőt ugyan értelemben, ahogyan azt korunk követeli. Az a kor, amely a fasizmus által középkorúvá fajuló Európában a barbussei mű elsőbbségétellenes helyzetén, ha csak kis szigetként is, de jelenvalónak bizonyul.

Barbusse művei: a „Világosság”, „Éhség” és elsősorban a „Tűz” világirodalmat jelentenek. Ma ezekből a könyvekből nem idéz, nem mer idézni senki. „Tények” című könyvének még olvasása is kockázattal jár az igazság után kutatóra nézve. Irt Barbusse egy Krisztus-könyvet is. Természetes tehát, hogy az ember világ- és testi gondolatának hordozóját az egyik európai fővárosban a szemébe lobbánó sovínizmus arcuköpekkel és arcútlétekkel fogadta. Barbusse írta meg a világirodalom egyik legnagyobb biográfiáját is Zoláré, a nyomor és a társadalmi berendezkedésünk okozta szenvedések apostoli megírójáról.

Barbusse hatvanéves.

Oly különösen hangzik!

De bármily furcsa is évének ez a nagy száma, nem árt annak a képnek, amely az örök cselekvő Barbusse-ról él bennünk: az ifjúság eleven cselekvő megtestesülése, amely jövőt ígér minden sivárságok közepette is.

Méliusz N. József

Erdélyi Ágnes:

...Azt bünteti, kit szeret

(Elbeszélés.)

Felfakadtak az esti gyárak és öntötték széjjel magukból tartalmukat az újszagu tavaszi estébe. Tavasz? Erzs csak arról látja, hogy összeborulva párok szeretnek az estében, kezükben fák új hajtása vagy orgonaág. Honnan is látna. Esetleg a cipőfelsőrészekből, amelyeket egész napon át tűz, azokról, mert több rajtuk a munka, világosabbak és cifrábbak. A teljesítményt stopperrel mérik a háta mögött, arra jó ez, hogy ne érjen rá élete kilátástalanságáról gondolkodni. Kimerült. Így van ez minden nap. Reggel rohanás, délig hajsza, délben kevés fölvergő és kenyér, délután hajsza, — este hazamehet. Az estéje az övé. Amikor letakarja a varrógépet, átkapcsolja gondolatai szíjrendszerét egy új körre, új gondok jönnek és új kötelességek.

Megenyhülten néz a titkos motoroktól hajtott vágyatlélegző párokra és a maga emberére gondol. De jó, hogy neki is van kihez hozzábujni este!

Az ura még dolgozik ilyenkor. Nappal egy másik cipőgyárban munkás, este egy kisebb műhelybe jár kisegíteni, hogy szabadulni tudjanak az örökös, fullasztó pénztelenségéből. Kollégák ök, úgy kerültek össze most két éve.

Ma szombat este van, ilyenkor még később szedték hazakerülni. Holnap vasárnap. Micsoda puha, jóérzés ez, jobb a szombat este várakozása, mint az egész ünnep.

Mi is kell holnapra? Először is kenyér. Aztán meleg vacsora, alig is ettek egész nap valamit. Hust vesz és zsenge fejcsalátát, holnap ebédrevalót és persze, liszt is kell... A boltos számol. A mult hétről is maradt valami adósság — mondja. Nem követelő a hangja, csak megjegy. Szombat este van, ha ma nem kapja meg a pénzt, hétfőn már újra nem lesz. Igaz. Fizet és megy. Alig maradt valami a hetibérből.

*

A konyhában csak kis petróleumlámpát éget, hogy ne fogyjon a villany. Sárge és gyászos a fénye. Átöltözik, kimegy a konyhába, de az ajtóban mégis kicsit visszabátortalanodva, előrejetti karokkal megáll.

Hol fogjon hozzá? A sporherd, az asztal, minden tetézetten megrakva mosatlan edénnyel. Egész héten nem ért rá mosogatni, most úgy tornyosulnak fenyegetően és sötéten, mint undorító szörnyetegek. Öszehordja egy helyre és kimegy a kamrába fáért, Gyufát is visz, fél a patkányoktól. Becipeli a fát, tüzet rak, vizet forral. Aztán nekigyürkőzik fáradtan és tagadhatatlan undorral. Mosogat... mosogat.

Sárga a lámpa fénye, ilyen fénytelen és gyatra az élete is, telve homályosságokkal. Végre elkészül, felteszi főni a vacsorát. Félít van, halálosan fáradt, elkezd teríteni. Jön-megy, lompos és vonszolt léptekkel, piszkos ruhában az elhanyagolt lakásban. Már nem tud örülni a vasárnapnak. Ráfeküdt a rendtelenség, azt sem tudja, hol fogjon hozzá holnap, hogy kiessé összeszedje otthonát.

A vacsora elkészül, az ura nem jön. Biztos, sok a dolga szegénynek. Fél tizenegy. Ül magábaesve, képtelenül annyi energiát gyűjteni, hogy a gőzölgő és rotyogó vacsorát félrehúzza.

Később mégis feláll, utána kell nézni, hogy lesz-e mit felvenni a vasárnap tiszteltetére. Kinyitja a szekrényt, mely papírral van beszorítva, a zárja nem jó évek óta. Eszébe sem jutna már valakinek ezeken a dolgokon változtatni. Az egyetlen szőnyeg laskákban málik széjjel, a székek lába lóginázik, repedezettek és fénytelenek az ápolatlan butorok.

Furcsa. Néha hetekig nem is látja, mi van körülötte, csak él gépiesen, néha aztán váratlan élességgel szurnak bele a dolgok és szenved ettől a szörnyű környezettől, amely fiatal életét körülveszi és a tudattól, hogy nem tud ezen változtatni.

A butorokon rajta a népes család egész multja. A családé, akik Erzsiek voltak, mielőtt széjjelnőttek volna. Lassanként elkerültek hazulról a gyerekek, ki meg-nősült, ki más városba került. Apjuk meghalt és Erzs egyedül maradt az anyjával. Két év előtt férjhezment és idehozta a régi vacokba új emberét és fiatal szerelmüket. Meghalt tavaly az anyja is és egyedül maradtak a régi lakásban.

Szóval mit vesznek fel holnap? Kiveszi egyetlen jó harisnyáját, stoppolni kény, de kimossa előbb. Mire kész van, megjön az ura.

Poros és fáradt ő is. Kedvetlen és mogorva, alig köszön, megmosakszik és vár-

ja a vacsorát. Ingerülten dobol. — No, mi lesz?

— Ejnye. Egyszerre olyan sürgős lett? Tizenegyor jössz haza, minden elfő, aztán egyszerre — no, mi lesz, mi lesz?

— Talán sétáltam mostanáig, vagy nők után mászkáltam, kocsmáztam — szakad fel a másikkban a névtelen harag.

Behozza az ételt, de már ellenséges és feszült levegő leng körülöttük.

— Nincs ennek se ize, se büze. Illetve hüze van. Kozmás. Eltolja a tányért és sötéten néz a semmibe. Megette a fene ezt az egész rohadt életet. Az ember éjfélig dolgozik, mint a barom, hazajön, aztán még vacsorája sincs. Se rendes ruhája, se lakása, se semmije!

— Igazad van. Csak mondd. — Ele-sedik harcossá az asszony hangja is. Nincs semmi, mert egy ilyen mihaszna feleséged van, akit tartani kell, mint a vakot, mint egy luxuskutyát. Aki elpuc-colja a pénzedet, elruházkodja, cselédet tart, kiméli magát. A végén még a vacsorát is odakozmázza, pedig te már itthon voltál tizenegy órára. Mondd azt is, minek kellett ez neked!? Minek is nősültél? No, miért nem mondd? Ne szégyeld magad. Ha utadban vagyok, hát elmegyek az utadból.

Megpróbál közbevágni: Ugyan hagyjad, ne idegesíts még a kiabálással. — Maga is lehajszolt, fáradt, nem akarta bántani és mégis megbántotta. Tüskések és sebesre szurják egymást akaratlanul a szavaikkal. A vacsora ott hül ki előttük, nem esznek, magánosak, panaszkodni szeretnének, odabujni valakihez és gyöngéd-séget kunyorálni — és veszekednek. Harapósak, pedig igazán szeretik egymást. 24 éves az asszony, felt, kerek mellei vannak, 28 éves az ember és tele becsület melegséggel. De a nyomorúságos, nyűgös életük közéjük áll. Nem egymásra haragusznak ök. Ha durvák és igaztalanok a másikkal, jobban fáj az nekik maguknak, de dacosak és kimerültek ahhoz, hogy az igazi okokat keressék. Csak azt érzik, hogy hiába dolgoznak látástól-vakulásig mindketten, mégsem jutnak semmire.

Az asszony veti az ágyat, visszazoritott könnyekkel, a férfi le és fel járkál, elbotlik a szőnyeg rongyaiba, de elharapja a káromkodást, ami kikívánczozna belőle.

Aztán Erzs váratlanul s hangos zokogással a nyakába esik. Sokáig maradnak így, összemosódva a könnyeikbe és egymást melengelve. Szégyenlősen és szakadozottan indul a beszéd, száraz torkok erdőségével, a levezetődött feszültség után.

— Nem úgy gondoltam én. Hiszen tudom, senkinek nincs ilyen dolgos asszonykaja — sugja elfordított fejével.

— Hiszen nekem is csak az fáj, hogy olyan későig kell gürölnöd étlen-szomjan. Nem gondolok én arra, hogy kocsmázol, vagy hogy jöhetnél haza, de nem jössz. Nem tehetek róla, ha elkekeredek. Kinek mondd?

Megbékélve és átföröszödve csókolóznak, kitártak most és eltűnnek lelkükből a befelé szuró tüskék. Lefeküsznek és szeretik egymást, elfelejtkeznek az életükről. Így alusznak el egymásraborulva, így alusznak elfáradva és megbékélve kik párosan, kik egyedül a többi lakásokban, alattuk és felettük, meg mellettük és a többi városrészekben, az egész világon. Azok, akik folyton dolgoznak, de soha semmire nem jutnak mégse. Így lebegnek két zűrös, nyűgös nap között az áldott rékete éjszakában, részeg korhelyek darna őzi az álruk, beleső csillagok fénye szárítja fel arcukról a tegnapi könnyet és eelyempaplan helyett puhán öleli őket a barna sötétség.

Reggel új tudással ébrednek, belátják hogy nem egymást kell okolják ványnyadt és naptalan életükért. Csókkal ébrednek és megfogadják újra, mint minden vasárnap reggel, hogy gyöngédséggel inkább könnyíteni igyekeznek egymásnak az ellenséges életet, nem pedig nehezíteni.

Az asszony keresgél a fehérneműek között, egyik ingen gombok nincsenek, a másik keresztülhasadt, a harmadik az jó lenne, de piszkos. Nagynehezen összedelözködnek, mindketten gyanusan jók és áldozatkészek. A kevéske pénzre összeviszza kalkulálnak, mire telne, mindegyik le akar mondani a másik javára, megértőek és szeretők, de annyi önzetlenség és szeretet az Istenben sincs, hogy egész heti folytonos ütődés és hajsza után, folytonos számolgatások, erre nem jut, arra nem jut után szombat es-

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

tére újra ugyanígy, sirással és csatázva ne végezzék a hetet, mint ahogy most végezték. De azért látják már, hogy hol a baj.

Az asszony foltozza a fiu ingét, az pedig a lehajtott nyakát csókolgatja, aztán megborotválkozik, beszélgetnek és nevetnek. Fialtlok.

A szomszédból egyszerre áthallatszik a vasárnapi rádió, orgonaszó és zengőhang pap beszéde:

... és én mondom nektek, testvéreim, a szeretet a legnagyobb vagyon az életben. Ahol szeretet van, ott Isten van, ahol szeretet van, ott boldogság is van. Többet ér a szeretet minden híváságos földi jóknál, mert hiába a pénz és hatalom, ahol szeretet nincs, magányos a lélek, éheznek és szomjúhoz, de ahol a szeretet szent eledelét eszik, jóllaknak azok száraz kenyérrel is. Azért mondom én nektek, szeressétek egymást és bizzatok benne. Ne zúgolódjatok és ne békétlenkedjétek ti, ne akaratotok szembeszállni az Ur akaratával, mert mint Sionnak megmondatott, azt bünteti, kit szeret... megpróbál ő bennünket még itt a földön, hogy alázatosak és békétűrők vagyunk-e, mint Jób... A Megváltó szavaival szölok hozzátok, Testvéreim, a feltámadás nagy napján, utolsókból lesznek az első és elsőkből a legutolsók.

Hívók kórusa zengett fel és a zoltár továbblengette a pap szavait: „Térj magadhoz, drága Sion, van még neked Istened...”

Egymásra néztek, cinkosan és sokat megértően, ök többet tudtak, mint a pap, tudták, hogy nem elég a szeretet, nem elég jóllakni és tudták, hogy bár mindig alázatosak voltak, mégsem lesznek utolsókból első. Nem csábította őket a tulvilág, a feltámadás sem.

Multból jövőbe lépünk

Egyszer csak int — s a pillanat szakad. Nem nyul kezé a drága kéz után, Feléd villan sok sápadt délután, Ernyedt sétat érdélyi fák alatt.

Robotba-főtt napok dőhos sora Elbűt olcsón elárult ékeket. Órák zenéjét nem ronthatja meg Nyűgös szavak ecetté vált bora.

Nyugodtan nézel, hosszú harcra készen Vállalt Célal, mindent-érző-merészen; Az Időszolga már vállára vett.

A mult szonettje: köddé-omló álom. Elindultál, — át életem s halálom, Hogy utadat emlék jelezze: Tett.

CZINCZAR MIKLÓS

MIKOR ÉBREDEZNEK AZ ÉNEKELŐ MADARAK?

Azt tudjuk, hogy ezek a kis dalnokok valamennyien koránkelők, de a szántóvető ember azt is tudja, hogy nem egyszerre, nem egyidőben hangzik fel daluk. Melyik tehát a legkorábbankelő s melyik az „álomszuszek” közülük? Erre a kérdésre felel meg egy francia ornitológus, aki a madarak életviszonyainak tanulmányozása céljából hosszabb időre falura költözött s ott érdekes tapasztalatokat gyűjtött. E tudós megfigyelése szerint legkorábban ébrednek a zöldike, amely már éjfél után fél kettőkor megszólal. Nemsokára utána ébred az pintyőke s két és három óra közt felhangzik a papfűlemle futtye. Csak ezután szólal meg a fürj, a fenyőrigó és vörösbegy. Szinte pontosan négy órakor csattan fel a feketerigó futtye s belevegyül hamarosan a fűlemle bájos dala. A veréb, meg a cinege megvárja, amíg a falu harangja elkongatja a reggeli öt órát s akkor vigan ugrándozva köszönti a kelő napot. Ekkor már fény és világosság derül a tájra, a szorgalmas hangyák napi dolguk után látnak s ime, megszólal a pacsirta is, elzengvén hosszan bájos románcát.

AUTÓ ÉS MOTOR

Közlekedési biztonság:

Országuti mentőszolgálat és dunai viharjelzés Magyarországon

Ha jön a vihar — kék-fehér és vörös-fehér viharkosár a jelzőárbócon és szirénázás a parton

Budapest, június 16.

A Magyar Vörös Kereszt Mentőügyi Osztálya az elmúlt évek rohamosan emelkedő baleseteinek elkerülésére országosan megszervezi a különböző közlekedési és egyéb balesetek el-
leni megelőző védekezést és

egész Magyarország területén fokozatosan felállítja modernül felszerelt vízi- és ország-
uti segélyhelyeit és viharjelző állomásait.

Elmúlt szombaton nyitották meg a mentő-
ügyi osztály dunai vízbőlmentő és viharjelző állo-
mását a Margitszigeten. Ez az állomás egyben
az összes dunai vízbőlmentő segély- és vihar-
jelző állomások parancsnoksága és

innen irányítják központilag a viharjelző
szolgálatot végig az egész Dunamentén.

A viharjelzés a következőképpen történik:

ragyogó szervezethez és gyorsasággal az
időjárás-kutató intézet a Margitszigetről to-
vábbított viharjelzésének megérkezése után
a viharjelző állomások azonnal felhúzzák ár-
bócaikra

a kék-fehér és fehér-vörös viharkosarat.
Azok az állomások pedig, ahol viharjelző ár-
bókok még felállítva nincsenek, ideiglenesen
ugy a partokról, mint motorosonakjaikról vö-
röskeresztes, vagy kék-vörös zászló jelzéssel,
lengetéssel és esetleg szirénázással figyelmeztet-
tik a vizenlőket az azonnali haza-, illetve
partrátérésre.

Felkérték az evezősokeket, csónakosokat és
fürdőzőket, hogy

viharjelzés esetén saját érdekében azonnal
a legrövidebb úton térjenek partra,

mert természetesen, a kísérleti szolgálat csak
ugy hozhatja meg a teljes sikerét, ha a dunai
közönség saját életbiztonsága érdekében fe-
gyelmezett és pontosan alkalmazkodik a vi-
harjelzéshez.

A balatoni vízbőlmentő és viharjelző szolgál-
lat is az egész Balaton körül kiépült.

A mentőügyi osztály országuti segélyhelyei
az összes országutak mentén hamarosan ki-
épülnek. Az autók közlekedés hatalmasat nyer
vele. Szerencsétlenség esetén nem kell hatalmas
távolságokra szállítani a sérülteket. A bi-
zonyos távolságokra elhelyezett segély- és kö-
tőhelyek könnyű, gyors mentőautókkal is
el lesznek látva.

Modern, egyszerű példa! Lehet tanulni be-
lőle.

MOTOROSITJAK A CSEH VASUTAKAT

A cseh vasut egyre több motoros ko-
csit használ. Ez év márciusában személy-
szállításra 326 motoros kocsi volt forga-
lomban és ezzel a hasonló kocsik száma
410-re növekedett. A kocsik 22 százaléka
Diesel-motorokkal van felszerelve. Ezek
főképpen 120 lóerős sínautók a köny-
nyebb forgalom részére, 60-70 kilométe-
res óránkénti sebességgel, 150 lóerős ko-
csik óránként 70-80 kilométeres sebes-
séggel és nagy, négytengelyes kocsik 360
lóerővel és óránként 100 kilométeres se-
bességgel. Többnyire Diesel-motorokat
használnak, mert ezek hajtására az olcsó
csehszlovákiai gázolajat tudják használni
benzin helyett.

Lányok a benzinkutnál

A prágai Vacuum Oil fiók ötletes mó-
don csinált reklámot benzínállomásainak:
Szép, fiatal lányokat állított a „tan-
kok” mellé, akik minden megálló autó
utasainak virággal kedveskedtek.

A benzínállomásoknál óriási volt a to-
longás.

Egyik autósról beszéltek, hogy az egyik
„fékszemű benzinkut” annyira megtet-
szett neki, hogy minden öt percben meg-
állt mellette. A végén az autója meg-
telt virággal, a tartóból pedig — kicsor-
dult a benzin...

Autó, benzin és — szerelem...

„Tántorgó” teherautót állított meg a rendőr...

Az autótól vaj még vezetni
sem tudott

Pozsony, június 17.

A pozsonyi Récsei-úton szolgálatot tel-
jesítő rendőr teherautóra lett figyelmes,
amelyet meglehetősen bizonytalanul vezetett
egy fiatal ember. Az autó valósággal „tán-
torgott”, olyan veszélyes vonalban haladt
az utcán. A rendőr igazolásra szólította
fel a sofőrt. Ekkor kiderült, hogy a vo-
lán mellett Dudás Aladár 32 éves pozso-
nyi villanyszerelő ül, akinek nincs is au-
tóvezetői igazolványa. A rendőr erre be-
kísérte Dudást a rendőrségre, ahol meg-
állapították, hogy a szerelő ellopta Peli-
kán Tibor ligetfalusi kőművesmester te-
herautóját és a gépkocsival el akart szök-
ni Pozsonyból. Dudást, aki többszörösen
büntetett előéletű és jelenleg is körözés
alatt áll sikkasztás miatt, letartóztatták,
a teherautót pedig visszaadták tulajdono-
sának.

Kaye Don, a világhírű angol versenyző, halálos szerencsétlensége

London, június 10.

Kaye Don, az ismert angol autóver-
senyző mechanikusával, Taylorral Man-
sziget partján tett próbautat s közben
szerencsétlenül járt. Este 10 órakor indul-
tak el tréningre, de mert nem tértek ide-
jében vissza, nagyobb expedíció ment ke-
resésükre. Az uton rommázuzódott gép-
kocsit talált egy rendőr s a romok kö-
zött eszméletlenül hevert az autóversenyző
és mechanikusa. Mindkettőjüket kór-
házba szállították. Kaye Don csak köny-
nyebben sérült meg, mechanikusa azon-
ban koponyacsonttörést szenvedett és ál-
lapota válságos. Mint megállapították, a
sikos uton teljes sebességgel haladva egy
kanyarban felborult az autó. Az angol
autóversenyző nagyobb versenyen akart
starthoz állni, arra készült.

★

EZ AZTAN A SZERENCSE!

— Vigyázzon magára, Paccor ur! Ha
még egyszer becsmerli az autót, rípi-
tyádá verem!

— Kérem, én csak azt mondtam, hogy
ronda...

— Szerencséje van, hogy csak ennyit
mondott, mert én úgy hallottam, hogy va-
cakknak nevezte!

Alsóhatár : 16... Felsőhatár : 60...

Öreg ember nem vezethet autót ?

Európa legtöbb országában az autóve-
zetői igazolvány kiadásához.

legalább 18 évesnek kell lenniök a je-
lölteknek.

Kivételes esetekben megtörténik, hogy
16 éves is kap sofőrigazolványt.

Általában csak az alsóhatárt szokták
megállapítani. Az „öreg ember nem vén
ember” elv az autóvezetésnél is érvénye-
sül. Mindenütt az a vélemény, hogy ta-
pasztaltságuk és gyakorlatuk miatt
az idősebb úrvezetők a legmegbízha-
tobbak.

Most éppen ezért érdekes az a stock-
holmi jelentés, amely arról számol be,
hogy

Spédországban 60 éven felül tilos autót
vezetni. A hatvan évet betöltött gép-
kocsivezetőtől elkobozzák az igazol-
ványt.

Mindenestre érdemes lenne statisztikát
készíteni arról, hogy

a szerencsétlenségeknél milyen életko-
ruak a gépkocsivezetők?

Ebből lehetne a végső következtetést
levonni, hogy szabad, vagy nem szabad
öreg embert a volán mellé engedni?

AUTÓKERESZTELŐ!

Hogy a hajókat keresztelik, azt minden
filmzurnálban láttuk.

De autók keresztelőről még nem hallot-
tunk.

A Brünn melletti Altmasseré az elsőség
dicsősége: egy kereskedő megkeresztelte
te autót!

A keresztelési szertartást Stavel József
püspök végezte.

Szóval lesz „János-autó”, meg „Manci-
kocsi” és esetleg „Kleofás-gép”.

És ha az autó meglátja a keresztmamá-
ját, barátságosan fog töffögni és dudálni...

Ausztria ért az idegenforgalomhoz!

Ezentul 60 nap helyett 90 napig
tartózkodhatik adómentesen
osztrák földön az idegen autó

Bécs, június 16.

Ausztria idegenforgalmára nagyjelen-
tőségű rendeletet adott ki az osztrák
pénzügyminisztérium.

Eddig az idegen autók hatvan napig
tartózkodhattak Ausztria területén, a
nélkül, hogy közlekedési adót fizettek
volna.

Az idegenforgalmi szervek javaslatára
az osztrák kormány

háromhónapos tartózkodásra biztosítot-
ta a kedvezményt.

Azt hiszik, hogy ezáltal lényegesen
megszaporodik az Ausztriát felkereső au-
tomobilisták száma.

Ausztria ért az idegenforgalom mester-
ségéhez!

85 „halálkör” — új világrekord!

Danzig, június 17.

A motornélküli repülőök looping világ-
rekordját megjavították.

Egy felszállással 85 „halálkört” csinált
gépével Kuhn pilóta.

Az eddigi világrekord 75 looping volt.

Megbízhatósági versenyt rendez a bukaresti autóklub

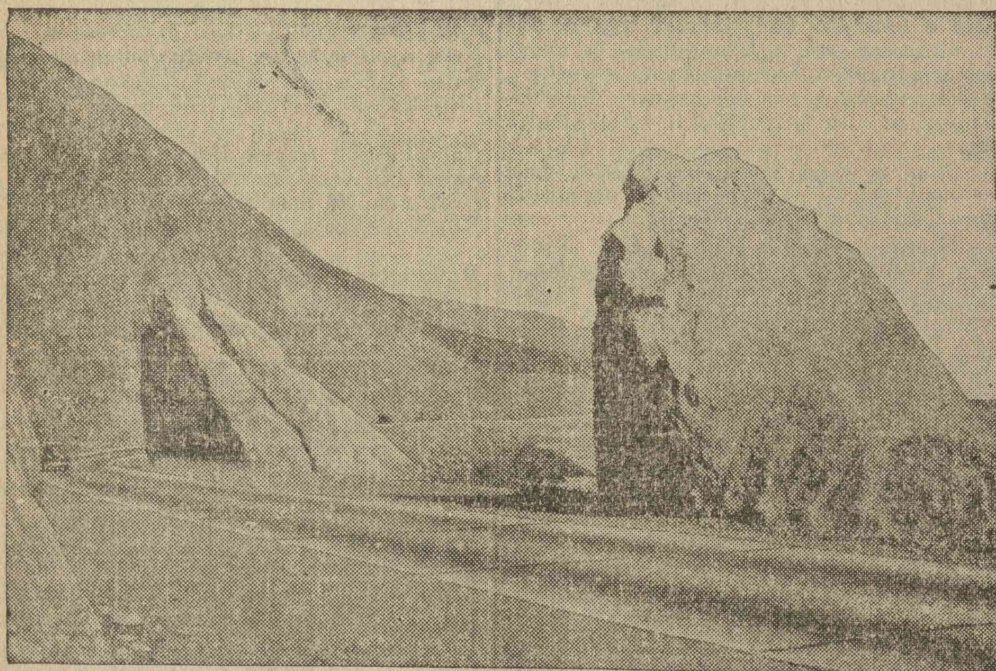
Bukarest, június 16.

A bukaresti autóklub július 1-én min-
den kategória számára körülbelül 400
kilométeres távon megbízhatósági ver-
senyt rendez a következő útvonalon:

Bukarest, Campina, Brassó, Dragosla-
vele, Plojest, Bukarest.

Reggel 5 órakor indítják a versenyző-
ket, egyperces időközökben. Előírt órán-
kénti sebességgel kell haladni. Campinan,
Brassóban, Dragoslaven és Plojesten el-
lenőrző állomások lesznek. Azok a ver-
senyzők, akik az előírtnál nagyobb sebes-
séggel haladnak ezeknél az állomásoknál
várakoznak majd, míg tovább indulhat-
nak és büntetőpontot kapnak

VADREGÉNYES VIDÉKEN...

...a kaliforniai tengerpart mentén vezet a világ egyik legszebb és legjobb autótú-
ja, az „Olimpia út”, melyet a losangelesi olimpia emlékére építettek.

Traktorvilágrekord!

Igen. Már ilyen is van! Még pedig elég te-
kintélyes sebességgel.

Barney Oldfield angol autóversenyzőnek ju-
tott eszébe, hogy az eddigi traktorversenye-
ktől eltérő, eredeti módon javítson világrekor-
dot.

Oldfield jelenleg Amerikában él és ott
egy egészen egyszerű mezőgazdasági trak-
tort, rendes légabroncsos autókerekekkel
szerelt fel és rövid tréning után világre-
kordkísérlethez látott.

Több ezer főnyi tömeg gyűlt össze, mikor el-
indult. Az egy mérföldes távon, repülő start-
tal

102.4 kilométeres sebességet ért el és a
„traktor sebességi világrekordere” címet
szerezte meg.

Egy bizonyos: ahogy Amerikát ismerjük, az
új sport a traktorevrseny lesz és nemsokára
újabb, jobb világrekordokról hallunk.

BUGATTI ATÉPITI VERSENYGÉPEIT

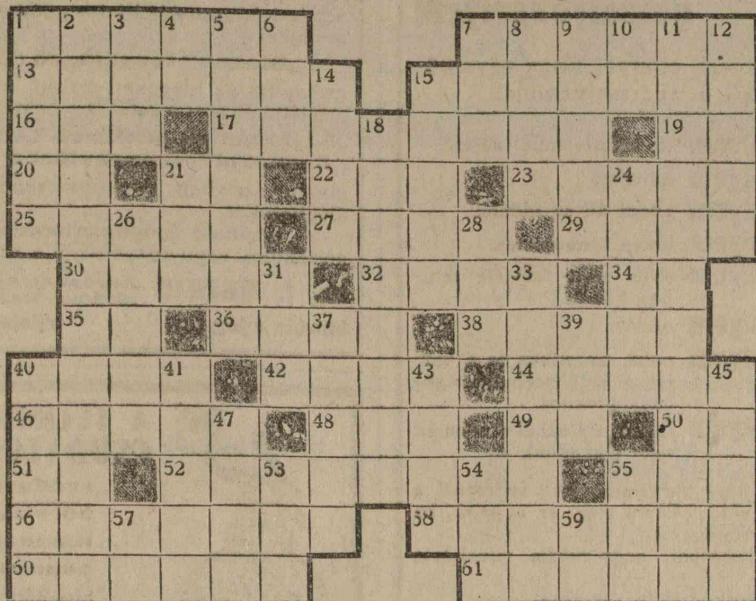
— különösen a 2.8 literes kategóriában,
mert nincs megelégedve az idej eredmé-
nyekkel és kudarcokkal. A párisi nagy
díjon már átjavított, módosított Bugatti-
kocsit versenyeztet.

NUVOLARI MÉG MINDIG SULYOSAN SÉRÜLT

— combtörése nehezen gyógyul és a jeles
olasz autóversenyző, fájó szívvel, csak
nézi a versenyeket, de ő maga még so-
kára nem ülhet a volán mellé.

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

Vízszintes sorok: 1. A burok fővezére az angol-bur háborúban, 7. Eket helyez el valami között, 13. Népitételt végrehajt, 15. Raguzához tartozó sziget, Miksa császár kastélyával, 16. Fizikai alapfogalom, 17. Meghatározott időpontban várható, 19. B. K., 20. Tiltó szó, 21. Keresk. rövidítés, 22. Japán aprópénz, 23. Nagy helyiség, 25. Argumentál, 27. Afrikai virágmadár, 29. Helyhatározó, 30. Alvilág, 32. Vasúti angol neve, 34. Görög betű, 35. Visszafelé: egyiptomi főisten, 36. Gárdonyi halhatatlan szatirikus alakja, 38. Világos, vidám, 40. Magyar hajózási társaság monogr., 42. Labdarúgó kifejezés, 44. Királynő, 46. Athéni fórum, 48. Istennő, latinul, 49. Német előjáró, 50. Mutató névmás, 51. Olasz névelő, 52. Hidrogén és nitrogénből álló szúrós szagú gáz, 55. T-vel: tejtermék, 56. Ritka, nehéz fém; a platina rokona, 58. Indító, 60. Az előkészítő idő Jézus születésének ünneplésére, első vasárnapjával kezdődik az egyházi év, 61. Olasz zeneszerző.

Függőleges sorok: 1. Nyomásra való tőnek vagy duc (fon.), 2. Angol író, 3. Szarvastehen, 4. G. C., 5. Talán, 6. Dolog latinul, 7. Himálist, 8. Fűszernek használt hígított sav, 9. Egyházi méltóság, 10. Visszafelé: logikai fogalom, 11. Erre tanított Sokrates, 12. Opera, 14. Pusztaság fajta, 15. Vonalkó, 18. Az Alföld fővárosa, 21. Vörös, angolul, 24. Száll, 26. A jó háziaszony háztartásában nélkülözhetetlen gép (ak. hány), 28. Angol férfinév rövid alakja, 31. Költő a különös nyomaték kifejezésére, 33. Lepkapar, 37. A világháború egyik nagy csatájának színhelye, lengyel város, zsidók lakják, 39. A legkisebb japán pénz, 40. Vitéz, 42. mark (védjegy), 43. Egyiptom egyik fővárosa, 45. Portugál szigetszort az Atlanti-óceán eu-

rópai részén, 47. Ami fölött, 53. Bátorság, németül, 54. lakul, 55. lapu, 57. Kördarab, 59. R. D.

A megfejtésekből beküldendő a vízszintes: 1, 15, 36, 42, 52, 60 és a függőleges 1, 2, 11, 18, 37 és 45-ös szavak.

A B. L. június 3-iki számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. Régi görögök zenéje. 16. Ősi zene. 17. Arezzo. 24. Egyházi zene. 40. Beethoven. 47. Pithagoras. 59. Bartók. 61. Gluck. 66. Wagner. 69. Debussy. 78. Ötfoku hangsor. 91. Diatonika.

Helyes megfejtést küldtek be: Makkay Kálmán, Petioky Ferenc, Gidály Bandi, Briza Károlyné, Neumann Miklós, Mohács József, Salamon Elvira, Szigethy Péter, Tóth Lajos, Berenkey Cora, Ajvász János, Luczay Mihály, Pálmay Béla, Bokor Baba, Kerekes Ferenc, Nussbaum Pál, Fazekas István, Demeter Irén, Veress Sándor, Fekete Imre, dr. Cseh Andor, Imre Jenő, Varga Endre, Halmay Etelka, Fazakas László, Scharl Imre, Mayer Hermann, Arató Gyula, Fodor Pál, Dávid Otília, Heller Harry Tuzson László, Simó Lőrincz, Rajiu Leontina, Bárány László, Szakács Emma, Reich Pál, Zudor Jolán.

E heti nyeresiménykönyveinket sorsolás után a következők nyerték:

1. Heller Harry.
2. Dávid Otília.
3. Salamon Elvira.

RÁDIÓ-ÉLET

Vasárnap, június 17

BUKAREST. 18.15: Román népzene. 18.30: Csevegés. 19: Könnyűzene. 20.30: Előadás. 20.45: Hanglemezek. 21: Híradó. 21.15: Hanglemezek. 21.45: A légitörőgálmóról. 22: Hanglemezek. 22.30: Tánccsevegés. 5: Hírek. 23.30: Tánccsevegés. — BUDAPEST. 10.15: Hírek. 11: Katolikus istentisztelet. 12: Protestáns istentisztelet. 13.30: Zenekari hangverseny. 15: Hanglemezek. 16: Mezőgazdaságnak. 16.45: Cigányzene. 17.30: Előadás. 18: Átvitel a bácskai népiünnepélyről. 18.50: Csevegés. 19.20: A „Bajazzo” szabadtéri előadásának közvetítése. 21: Vidám csevegés. 21.45: Ballettzene. 22.45: Cigányzene. 23.45: Katonazene. — BÉCS. 9.20: Hanglemezek. 13.10: Szórakoztató hangverseny. 18.55: Wagner Richárd: „Istenek alkonya” c. operájának közvetítése. 0.15: Hanglemezek.

Hétfő, június 18

BUKAREST. 19.10: Könnyű zene. 20.15: Előadás. 20.30: Dalok. 20.45: Hanglemezek. 21: Előadás. 21.15: Vonós-egyenes. 21.45: Humor. 22: Dalok. 22.30: Zongorahangverseny. 23: Hírek. — BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés, hanglemezek. 13: Déli harangszó. 14.30: Cigányzene. 16.30: Diákok félórása. 17: Csevegés. 18: Hanglemezek. 19.15: Német nyelvlecke. 19.45: Strauss Richárd hangverseny. 21: Csevegés. 21.50: A stockholmi egyetem hallgatók karának hangversenye. 23.30: Hírek, cigányzene. 0.20: Jazz zene. — BÉCS. 13: Hanglemezek. 17.10: Hangos-

filmek hanglemezei. 20.10: Hangverseny. 0.15: Hanglemezek.

Kedd, június 19

BUKAREST. 19: Cigányzene. 20.30: Előadás. 20.45: Hanglemezek. 21: Előadás. 21.15: Hanglemezek. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. — BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés. Hanglemezek. 13.05: Szalonzene. 14.30: Szórakoztató zene. 17: Gyermekek órája. 18: Csevegés. 18.30: Dalok. 19: Csevegés. 20.30: Három egyfelvonásos. 22.30: Szerenád-hangverseny, közvetítés Bécsből. 23.40: Hírek. 24: Zongorahangverseny. 0.40: Cigányzene. — BÉCS. 13: Déli hangverseny. 17.10: Délutáni hangverseny. 20.10: Bruckner hangverseny. 23.50: Tánccsevegés.

Szerda, június 20

BUKAREST. 19: Könnyű zene. 20.30: Orvosi előadás. 20.45: Hanglemezek. 21: Tudományos szemle. 21.15: Beethoven A-dur cello-szonáta. 21.45: Irodalmi előadás. 22: Dalok. 22.30: Gordonkahangverseny. 23: Hírek. 23.30: Tánccsevegés. BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés, hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: A postások zenekarának hangversenye. 14.30: Hanglemezek. 16.30: Diákok félórása. 18: A műsor még bizonytalan. 18.30: Cigányzene. 19.30: Olasz nyelvlecke. 19.50: Az opera zenekarának hangversenye. 20.50: Csevegés. 21.10: Dalok. 21.45: Szavaltatok. 22.50: Tánccsevegés. 23.30: Hegedűhangverseny. 0.10: Cigányzene. — BÉCS. 13: Déli

hangverseny. 17.05: Hanglemezek. 20.10: Katonazene. 23.10: Tánccsevegés.

Csütörtök, június 21

BUKAREST. 19: Könnyű zene. 20.30: Művészeti krónika. 20.45: A román nyelv kérdéseiről. 21: Massenet „Manon” című operájának hanglemezei. Utána: hírek. — BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés, hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Cigányzene. 14.30: Szalonzene. 17: Előadás. 18: Könnyű zene. 19: Csevegés. 19.50: Hegedű hangverseny. 21: Külföldi híradó. 21.15: Fioravanti: „Vándor komédiások” vig-opera. 23.35: Cigányzene. 0.15: Tánccsevegés. — BÉCS. 13: Déli hangverseny. 17.10: Dalok. 18.10: Délutáni hangverseny. 20.55: Vidám jelenetek ismert operákból. 23.40: Tánccsevegés.

Péntek, június 22.

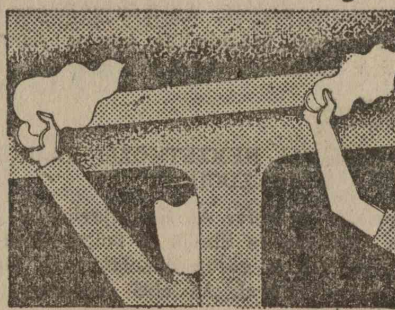
Bukarest. 19: Cigányzene. 20.30: Előadás. 20.45: Hanglemezek. 21: Előadás. 21.15: Kardal. 21.45: Felolvasás. 22: Fuvós-hgv. 22.30: Dalok. 23: Hírek. — Budapest. 7.45: Torna. Hírek. 11: Csevegés, hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Szórakoztató hangverseny. 14.30: Állás-

lan zenészek, hangversenye. 16.30: Diákok félórása. 17: Csevegés. 17.20: Gitárhgv. 18: Előadás. 18.30: Szalonzene. 19.45: Zongorahgv. 21.20: Ruthén népdalok. 22.35: Hanglemezek. 23.20: Irodalmi előadás. 23.40: Az Opera zenekarának hangversenye. — Bécs. 13: Déli hangverseny. 18.30: Zongorahgv. 20.10: A bécsi szimfonikusok rádióhgv. 23.30: Fuvós-hgv.

Szombat, június 23.

Bukarest. 19: Román népzene. 20.30: Előadás. 20.45: Hanglemezek. 21: Előadás. 21.15: Hanglemezek. 21.45: Catalani „Loreley” című operájának közvetítése Rómából. Utána hírek. — Budapest. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 11: Csevegés, hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Átvitel Keszthelyről. 14.40: Hanglemezek. 17: Csevegés. 18: Kardal. 18.50: Levelesláda. 19.10: Cigányzene. 21.15: Ábrahám Pál: „Viktória” című operettje az állatkertből. 23.45: Cigányzene. 0.30: Tánccsevegés. — Bécs. 13.30: Hanglemezek. 20.10: Németh Mária énekel. 21: Johann Strauss-operettek-ből. 23.20: Smidt Ferenc-hangverseny. 24: Tánccsevegés.

B. L. nyaraltatási akciója

A B. L. vendéglátó szelvénye

Kíváncsi és beküldeni!

Név:

Foglalkozás:

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul):

Utolsó posta:

Vasutállomás:

Fürödni lehet-e és hol?

Kirándulni lehet-e és hová?

Erdős és hegyes van-e a közelben?

Hány szobát akar kiadni?

Hány vendéget éltet?

Milyen hónapokban, mettől-meddig fogad vendégeket?

Szülők nélkül vállalja-e gyermekek nyaraltatását?

Ha igen, hány gyermeket és milyen korukat?

Mit kér egy személy után naponta?

Mit kér egy gyermek után naponta?

Hányszor étkezést ad naponta?

MEGJEGYZÉS:

Director: Bailor Homorod, jud. Odorheiu.

Székelvudvarhelytől 17 kilométer, fenyves erdőben, 800 méter magasságban, ózondús levegő, szénsavas, vasas ivóvíz, meleg-hideg gyógyfürdő. 60 szobás panzió. A panziórendszer mellett 100 lejt naponta. Újságíróknak és tudósítók-nak árendámény a szobákról és a különféle más díjakból. Székelvudvarhelyig 50 szálak vasúti kedvezmény, onnan a fürdőig kényelmes autóbussz közlekedés. Prospektust küld a fürdőigazgatóság, vagy „Minerva” könyvkiadó, Odorheiu.

Falura, vagy birtokra menne július elején házaspár. Lehet alacsonyfekvésű, esetleg alföldi hely is. Fő a nyugalom. Ajánlatot a Brassói Lapok szerkesztősége címére kér. A B. L. belső munkatársa.

Özv. M. Deák Lászlóné, földbirtokos, Covasna-Bái (Kovácsnafürdő), Str. Carmen Sylva 22. Szépfekvésű villa, 2 holdas parkban, halastó, patak a kertben. Gyógyfürdő, elsőrangú asványtartalmú ivóvíz. Kirándulóhelyek: Kommandó-Ipartelep, Horgász. A környéken hegyek és erdők. Fizetővendéget fogadna különbejárattal, egyes szobákban, egybenyitott két szobában, nagyobb családok, vagy társaságot

3 szobában. Gyermekeket csak kísérettel vállal. Ár ellátással, vagy anélkül, megegyezés szerint. A villa csendes, portmentes, egészséges, a központtól 3 percrenyire.

Megnyitott a Svábhegyi Strandfürdő. Most avatta fel dr. József Ferenc királyi herceg a Svábhegyi Szanatórium parkjában épült strandfürdőt. A társadalmi élet, a minisztériumok és más hatóságok, a saját számos képviselője, az idegenforgalmi és fürdőügyi szervezetek vezetői nagy számmal jelentek meg az ünnepségen. Dr. Györki Béla igazgató-főorvos üdvözölte a királyi herceget és kérte, hogy az új strandfürdőt, a „Svábhegyi Tengerszemét” mint nemzeti emléket illessze be abba a képbe, amely a Fenség színes, gyönyörű elképzelésében Budapest fürdővárosáról állandóan szemünk előtt van. A királyi herceg elragadtatással szemlélte Hajós Alfréd műépítész artisztikus és idegenforgalmi nézőpontból jelentékeny alkotását és azt mondotta róla, hogy ez az az objektum, melyet nem kell szóval dicsérni, mert a svábhegyi tengerszem magáról beszél. A meghívott előkelőségek sokáig tartózkodtak a sanatórium terraszán, amelyről a város ritka szépségű panorámájában gyönyörködtek. A strandfürdő mátlól kezdve a nagyközönség számára is nyitva áll. A Svábhegyi Szanatórium Strandfürdője és egyéb szórakozási lehetősége nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a megszokottnál sokkal nagyobb az érdeklődés a nyári szezon iránt, amit még jelentékenyen elősegít az, hogy a ragyogó Budapest a sanatóriumtól 12 perc alatt elérhető és hogy ma Európa egyik legbiztosabb, politikai izgalmtól teljesen mentes helye.

EGY JÓ KERESKEDŐ

A vezető: Egy kis peronált szeretnék...
A gyógyszerész: Mutassa mindjárt a nagyságos asszonynak az orzént is!

ÉLELMESSÉG 1934-BEN

— Mit szól ehhez az élelmes gyerekekhez?
Még csak most végezte az iskolát és máris felbőltölte magát a munkanélküli jegyzékkel!

REGGEL PÁRIS, ESTE NEWYORK!

René Couzinet, az ismert francia repülőgépgyáros, az „Arc en Ciel” építője, megkezdte egy furcsa alkatú repülőgép építését. Couzinet erről a gépről azt állítja, hogy azzal kora reggel Párisból indulva, tizenhét óra alatt, tehát estére már Newyorkba ér. A gép a hosszú utat állandóan 10 ezer méter magasban tenné meg. Az utasok egy légmenetesen zárható kabinban foglalnának helyet és a repülőgépben „közöséges földi levegőt” szívnának. Így minden nehézség nélkül tehetnék meg a különös magasságban a hosszú légi tat. Ez az első „sztratoszféra”-utaseg csak kísérleti célokat szolgálna, mert ha beválna, úgy Couzinet olyan gépekkel szeretné Páris és Newyork között a légiforgalmat lebonyolítani, amelyek állandóan 15 ezer méter magasban szállnának. Szerinte a hermetikusan elzárható fülkékben nem eshetne bajuk az utasoknak. Couzinet különben azt állítja, hogy az ugynevezett rakéta-gépeknek alig lehet jövőjük. A híres francia repülőgép-tervező egyébként készülő új repülőgép-jéről a napokban érdekes előadást tartott, amelyben kifejtette, hogy ma már pusztán pénzkérdés, hogy Európa és Amerika között a nagyot fejlődött aviatika „egynapos” légijáratokat hozzon üzembe.

Sport

Kikapott az ujdonsült világ bajnok!

Argentina-Olaszország 2:0

(Igaz, hogy nem teljes csapattal játszott)

Milánó, június 16.

Óriási feltűnést kelt az egész világon, hogy Olaszország, az alig négy napos világ bajnok, vereséget szenvedett Argentínától, amely már a világbajnoki döntő első fordulóján ki-esett Svédországtól.

Az olasz csapat vereségét csak az az egyetlen tény menti némiképp, hogy nem teljes csapattal játszott, mert játékosainak nagyrésze a Közép-európai Kupára készül. A vereség azonban mégiscsak Olaszországot érte.

BELGRAD

Belgrad-FC Wien 2:0 (1:0). Villanyfényes mérkőzés.

KOPPENHAGA

Sheffield Wednesday-Dán B., válogatott 7:0 (5:0).

SORRA MONDANAK LE A SZÖVETSEGI KAPITÁNYOK

— a világbajnoki szereplések miatt. Meisl, a „futball-pápa” után a holland szövetségi kapitány, Loitsy is bejelentette, hogy levonta a levonandókat és távozik helyéről.

PUCS HALÁLHIRET TERJESZTETÉK PRÁGÁBAN

— azt mondták, hogy a csehek nagyszerű balszélsője belehalt az olaszok elleni döntőn szerzett sérülésébe. Természetesen Pucs volt az első, aki mosolyogva ugrott le a vonatról, mikor a százezernyi tömeg fogadta nagy ünnepléssel a csapatot a prágai állomáson.

Marcel Thil megvédte európai bajnoki címét. A párisi sportpalotában mérkőzött a francia középsúlyú Európa-bajnok, Marcel Thil és 8 menetben fölényesen győzött a német Adolf Witt-tel szemben. Witt feladta.

Brassói csapatok — idegenben. A CFR Nagyszebenben játszik vasárnap ligabajnoki döntőt a medgyesi Vitrometan csapatával. Szombaton délelőtt indulnak utnak a Strőck-Kuska, Márton-Beke, Gecse, Tampa-Székel, Hecht, Strőck, Berta, Csomag-csapattal. — Az Olympia Segesvárt játszik az STV-al, a Brasovia Câmpulungba látogat el, az ottani Unirea Tricolor ellen játszik.

Három bajnokságot nyert az idén a Soroksár. Megnyerte másodosztályú bajnokságát a Soroksár, bajnok lett a negyedik osztályú amatőr Soroksári AC és végül első helyen végzett a SAC ifjúsági gárdája is.

Nagyon győzött a brassói CFR a vasutas bajnokságban

Brassó, június 16

Csütörtökön játszották le a vasutas bajnokságért a brassói CFR—galaci Gloria CFR mérkőzést. A brassói csapat könnyen győzött tartalékos csapatával is. ACFR—Gloria CFR Galac 6:0 (2:0).

Az első félidőben lanya játék, de úgy is nagy a góllövés. Csomag (2), Székely, Gecse, Rusu és Berta a góllövők.

A boxvilág szenzációja:

Ledől a „hustorony”

Max Baer erős küzdelem után legyőzte Carnerát

New York, június 16

A newyorki Madison Square Garden hatalmas nézőterén több tízezer ember előtt mérkőzött meg a nehézsúlyú ökölvívó világbajnokságért.

Primo Carnera, a több mint két méter magas olasz óriás, az eddigi világbajnok, akit „hustorony” néven „becéznek” és Max Baer, Schmeling legyőzője, aki újabban filmszínész lett.

Óriási küzdelem után a gyorsabb Max Baer győzött. Carnera nem tudta testi fölényét kihasználni vele szemben.

Az utolsó menetben Carnera többször földre került s csak a mérkőzés végét jelentő gong menti meg a végső kiütéstől.

Max Baer úgynevezett „technikai kiütéssel” vagyis pontozással győzött. — Max Baer az új nehézsúlyú világbajnok!

Felelőszerkesztő: Kocsis Béla

Jóindulatu tanács:

Ismeri a sors iróniáját
Ezért vegyen „Primeros”-t aki szeret...
Vannak pillanatok az emberi életben,
Amikor egy pillanat egy emberi életet ad.

A „legyőzhetetlen” Carnera dicsőségének ezzel egyelőre befellegzett. Mint mondják: ledől a „hustorony”...

MIT MOND CARNERA?

A hatalmas tömeg lelkesen ünnepelte Max Baer. Carnera könnyekkel szemében, letörtten ment öltözőjébe. Itt fogták el az újságírók:

— Vereségem csak annak köszönhetem, — mondotta — hogy az első menetben megrándult a jobb bokám. Óriási fájdalmaim voltak. Ezért estem el annyiszor, nem mintha Baer vitt volna földre. Sérülésem megfontolt, lassu mozgásra kényszerített, így is alig tudtam végig küzdeni.

— Igaz, hogy le akart lépni? — kérdezték.

— Nem igaz! Annál keményebb legény vagyok. A bírónak nem mondtam, hogy szakítsa félbe a mérkőzést.

Az orvosok jöttek, hogy Carnera sérült lábát kezelésbe vegyék. Az interjú megszakadt. (Keleteurópai időszámítás szerint csütörtök hajnali 5 órakor ért véget a mérkőzés.)

Tenisz

ROMANIA NEMZETKÖZI BAJNOKSÁGA MEGKEZDŐDÖTT

a jugoszláv Schaffer és Kukuljevici, a cseh Caska, Chadima és Slavik, a bolgár Jordenoff és Saurudjeff, a görög Nicolaidis és Manzaroglu részvételével. Az első eredmények a férfi egyesben:

Jordanoff—Poulieff 7:9, 7:5, 3:2 (félbeszakadt), Hamburger—Saurudjeff 6:0, 6:1, Papanu—Goumaz 6:1, 6:3, Botez—Papanu 6:1, 6:0, Chadima—Pusztay 6:2, 6:2, Schmidt—Adelstein 6:0, 6:1, Jordanoff—Wartenberg 8:6, 7:5 (a kolozsvári fiú nagyszerűen tartotta magát), San Galli—Slavik 6:4, 6:3, Segall—Manzaroglu 2:6, 7:5, 6:1.

Vegyespáros: Avacoff, Pusztay—Soculescu, Manzaroglu 1:6, 7:5, 6:1, Morpurgo Slavik—Camil, Hauser 6:4, 6:4.

Női egyes: Donici—Hossu Zoe 6:4, 6:3, Merchant—Unanian 6:1, 6:3, P. Zizovits—Soculescu 6:2, 6:0, Jászberényi—Anasto 7:5, 6:3.

Atlétika

Nagy „csoda”: hetvenen alul dobott Järvinen... a gerelyvető világrekorder. A temmerforsi versenyen „csak” 68.90 centiméterrel győzött Liethn előtt, aki 64.25 m-es eredménnyel lett második. — Järvinen mikor látta, hogy amugyis győzött, nem dobott tovább. Hja, aki állandóan 72—78 métereket dobál, attól az ilyen nagyszerű eredmény is gyenge.

A CUKORBETEG KOSZTJA

Irta: DR. HORVAY LAJOS főorvos
Ára 78 lej
Kapható a BRASSÓILAPOK Könyvostályában

Özv. Kohn Dávidné, szül. Frieder Josefina mély szomorúsággal tudatja úgy a maga, mint az összes rokonai nevében, hogy forrón szeretett jó férje

Kohn Dávid

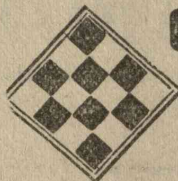
özv. nagykereskedő,

akivel 45 éven át a legboldogabb házasságot élte, folyó hó 13-án este 9 órakor rövid de súlyos szenvedés után, páratlan munkás életének 71-ik életévét befejezte.

A megboldogult temetése június 15-én (péntek) délelőtt 11 órakor volt a st. gheorghei zsidó temető halottas házából.

Stf.-Gheorghe, 1934. jun. 15

A gyászoló család.

GÜTERMANN-

FELE

varró- és gomblyukselyem

A varróselyem előnye, hogy egyenlő értékű a nyersselyemmel.

A varróselyem tiszta selyemből készül.
A varróselyem színtartó.
A varróselyem ellent áll az időnek.
A varróselyem fénye természetes.
A varróselyem több mint 600-féle színben készül.
A varróselyem olcsó.
A varróselyem puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabokhoz.
A varróselyem felhasználásánál a szemek nem szakadnak el.

A gyapjú- vagy selyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kapja meg az új színt, ha gépselymet alkalmazunk.

Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva.
Ne takarékoskodjék a varrásnál.

A varróselyemnek nincs párja.

Használjon tehát GÜTERMANN varróselymet, az a legjobb.

GÜTERMANN & Co. S.A.

Română, București.

Ez az a könyv, amely 18 kultúrnyelvre lefordítva a legszenzációsabb sikert érte el.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, lelkéről, nemi életéről és erotikájáról 2 kötetben.

Irta: Dr. BAUER A BERNHARDT orvosnő

Az egyes kötetek 450—450 oldal terjedelemben jelennek meg, nagy Lexikon alakban ára az egész műnek 400 lej.

Brassói Lapok Könyvostályja.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés negyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetést díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Karl Fröhlich és Tsa. vas-kereskedése

Brassó, Hosszu-u. 30.

Telefon 221.

Állandóan dusan felszerelt rakár minden kovács, lakatos, bádogos, ács, asztalos, építész, mezőgazdasági szükségleti cikkből, a legolcsóbb napi áron.

Nagy főzőkemence- és főzőedény raktár

Szállodások és villatulajdonosok figyelmébe!

Husz szoba berendezése, ágyneművel együtt jutányosan eladó.

Târgu Mureș, Ștefan cel Mare 17/21.

Elsőrendű, pergetett csemege-méz, kicsinyben, nagyban kapható Wittenberg méhésztében, Ghelint, Treiscaune. 12788

Allást nyer

Fiatál, agilis üzemevezetők és depotvezetők azonnali felvételre kerestetnek. Ajánlatok „Fülrészítem” jelige alatt a kiadóhivatalhoz. 12829

Allást keres

Fénynyomást, fénytömegrugyártást, vízvezeték-szerelést, csatornázást vállal. Tanulók felvételnek. Brassó, Str. Regina Maria 52. Kósa. 12854

Izr., intelligens egyedülálló fiatalasszony, komoly, szorgalmas, jó gazdasszony, elhelyezkedést keres. Ajánlatokat „Más vidékre” jeligére a brassói kiadóba kér. 12817

Utazó, Erdély és Bánát területén jól bevezetve, jutalékos alapon képviselőt keres. Megkereséseket „Agilis” jeligére a kiadó továbbítja. 12858

Gyógyfürdők otthon

könnyen és olcsón készíthetők azáltal, hogy fürdővizéhez az alábbi fürdőkészítmények valamelyikét vegyíti:

Báznai jódsó (Lej 45—)

reuma, köszvény, islász, vérszegénység és női bajok gyors és biztos gyógyítását eredményezi

„Biozon” fenyőfürdő (Lej 8—)

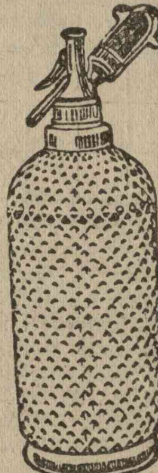
csillapítja az idegeket, erősíti az izmokat, felfrissíti a szervezetet.

„Oxygena” oxigénfürdő (Lej 52—) vagy „Carbacid” szénsavfürdő (Lej 52—)

gyógyít szív- és érrendszeri betegségeket, női és idegbalokat

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy közvetlenül a kólerakatnál

Dr. I. OBERTH Korona-gyógyszertára, Mediaș—Medgyes. Díjtalan árjegyzék! Díjtalan árjegyzék!

A TECHNIKA CSODÁJA

szódavíz, borvizek, limonádék, puncsok, kefir higiénikus előállítás otthon

„AUTOSIFON SPARKLET”

segítségével. Ára 460 lej. Vidékre 100 lej előre be- küldendő, rest és 40 lej költséget utánvételezzük. — Rezerva szénsavtubus lera- katok az ország minden részében.

TEMPERANȚA București, Bd. Elisabeta 43.

Küzdelem néplünk egészségéért

Dr. VENDE JÁNOS tanársegéd:

A nemi betegségek

okai, tünetei, kezelése, védekezés 60 Lej

Dr. FÖLDES LAJOS főorvos:

A női betegségekről

Megelőzés, védekezés Hasznos tudnivalók egészséges és beteg nőknek!

Ára 102 lej. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában

Vidékre való szállításhoz portót felszámítunk.

Brassótól Váradig

Orsovától Szigetig

Zsombolyától Gyergyóig

terjed a hír, ha azt a

Brassói Lapokban

apróhirdetesként közli.